Ч. 194 (14.737). Львів, субота 4. вересня 1937 Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телеґр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
" Банку Чеських Леґіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Четвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

На Совітській Україні та в Грузії кипить.

САМОГУБСТВО ЛЮБЧЕНКА ТА МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ.

МОСКВА, АТЕ. Совітська преса оголосила офіційно вістку про самогубство голови ради народніх комісарів Совітської України Панаса Любченка. Самогубство Любченка викликало велитенське враження у Москві і в Києві. Любченко належав у 1917. р. до визначних членів української партії соціялістів-революціонерів і перейшов до большевиків з гуртом своїх товаришів. В 1930. р. Любченко виступив у характері прокуратора у голоснім процесі 45-ох українських діячів за приналежність до Союзу Визволення України. Після того політична карієра Любченка була запевнена і незадовго большевики призначили його головою ради народніх комісарів Сов. України. В останньому часі Любченко ввійшов у порозуміння з бльоком української націоналістичної опозиції, щоб повести акцію проти Сталіна. Як відомо, в останньому часі совітський уряд повів нагальну русифікацію України, отворив нові російські школи і зменшив число українських шкіл. На цьому тлі повстав український опозиційний бльок, до якого мабуть належав Любченко. Він був одним з тих нечислених українських комуністів, які займали високі становища в адміністрації на Сов. Україні. Перед кількома тижнями арештували одного із секретарів центрального комітету КП(б)У Попова у звязку з викриттям опозиційного бльоку на Сов. Україні. Перед місяцем ГПУ арештувало заступника Любенкча Шелехеса за змову проти Сталіна.

На місце Любченка призначили 34-літнього комуніста Бондаренка. Одночасно совітська преса широко розписується про викриття в Тифлісі терористичної організації, розгалуженої в цілій Грузії, що істнувала за згодою і підтримкою предсідника ради народніх комісарів Мгалюблішвілі, який сидить уже у вязниці. ГПУ арештувало теж секретаря грузинського комітету партії Мелядзе та заступника комісаря легкого промислу Еліяву, який своєчасно був шефом грузинського уряду. Брата Еліяви засудили в липні ц. р. у Тифлісі на кару смерти та розстріляли. Викрита організація підготовляла збройне повстання у Грузії. ГПУ переводить масові арештування.

„Чистка"
в комісаріяті закордонних справ.

НЕ ХОЧУТЬ ВЕРТАТИСЯ ДО СССР.

ПАРИЖ, 3. 9. ПАТ. „Ліберте" повідомляє, що комісаріят внутрішніх справ відкликав до Москви 3 урядовців торговельного представництва Совітів у Парижі. І так відкликаний д-р Белецький, шеф секції важкого промислу у паризькім торговельнім представництві Совітів. А дійсно він був одним з представників шефа ГПУ Єжова на Францію. Відкликаний теж заступник Белецького Грозіцький та диктатор совітського банку Роуль. Щоденник здогадується, що відкликання трьох урядовців тісно вяжеться з „чисткою" у комісаріяті закордонних справ і промислу. Одночасно пригадує, що один з керманичів торговельного представництва Цамерман, якого відкликали до Москви у червні ц. р., не виїхав до СССР, але волів залишитися у Франції як політичний еміґрант.

Затопили большевицький корабель.

АТЕНИ, 3. 9. ПАТ. Авас подає такі подробиці: Совітський корабель „Мараков", містоти 5.500 тон їхав з одного чорноморського порту до Сете з вантажем асфальту. В четвер рано совітський корабель стрінув підводний човен на територіяльних водах Греції між островами Скірос-Псара, менше більше шість миль від острова Скірос. Підводний човен остеріг корабель стрілом. У відповідь капітан корабля вивісив совітський прапор і негайно почав спускати рятункові човни, в яких примістилося 36 моряків і 3 жінки. Тоді підводний човен сторпедував совітський корабель та одночасно викинув еспанський прапор національних військ. Совітський корабель негайно затонув. Вибух торпеди ушкодив один рятунковий човен та вбив моряка. Підводний човен відплив у північно-східному напрямі. Залога корабля перебула цілий день у рятункових човнах і щойно ранком чергового дня стрінула грецький корабель, що їхав до Смирни. Корабель відпровадив шалюпи до порту. Капітан совітського корабля заявив, що після сторпедування „Маракова" підводний човен стрінув корабель-цистерну, невідомої приналежности, але підводний човен не затримував його та дозволив відплисти йому без перешкод.

Надзвичайна сесія японського парляменту.

ТОКІО, 3. 9. ПАТ. Нині рано відбулося святочне відкриття надзвичайної сесії японського парляменту. Він прийме виняткові господарські і фінансові закони у звязку з кампанією у Китаю. Ніхто не сумнівається, що парлямент прийме господарські закони і кредити, бо всі партії однозгідно підтримують уряд у справах закордонної та військової політики.

Розгром на півночі, перемога на півдні.

ШАНГАЙ, ПАТ Китайський генеральний штаб подає, що 89-та китайська дивізія відступивши з просмику Нанкау зайняла район Дзу-Юн-Гуан. Не дивлячись на великі втрати, втримує свої становища перед наступами японців. Зате фронт, що його боронила 29-а китайська армія, заломився. Вся армія пішла в розтіч.

ШАНГАЙ, ПАТ. Після завзятих і кривавих боїв китайські війська відбили здобуті на днях японцями форти Ву-Сун. Недалеко Льотісн ідуть завзяті бої. Нові японські відділи, що висідають на беріг під Лію-Го, попали в китайську засідку.

——o——

Після Скрипника і Хвильового — Любченко.

Львів, 3. вересня 1937.

Найбільш неймовірні вістки з країни неймовірних подій — перестають дивувати і хвилювати. Комуністична революція у Совітах перевела переворот у дотеперішніх поняттях про державний устрій, про прилюдний порядок, про підстави суспільної економіки, врешті й про критерій етики. Однак найбільша „заслуга" тієї революції це те, що коміть головою перевернула устійнене нібм поняття, що таке здоровий глузд. Не тільки світ „дрібно-міщанського" світогляду, але й старі та фанатичні соціялісти, яких світогляд побудований на доктрині матеріялізму та які в ідеї соціялізму бачили і бачать спасення світа і людства, — перестали розуміти хід і зміст подій у тому першому царстві соціялізму, яке самою своєю фірмою так страшенне компромітує соціялізм. Можна зрозуміти критерій „ціль освячує засоби", можна зрозуміти (хоч і не погоджуватись та боротись проти того) відкинення всіх гамульців моралі у прилюдному житті, можна розуміти кривавий терор, як засіб приходу до влади і втримування себе при владі, — словом: можна пізнати революційні правди та вглибитись у фільософію кожної революції. Але не можна второпати речей, які є глумом не тільки над ідеєю, що стала підвалиною революційних подій, але просто над здоровим розумом. „Дім божевільних" це не демаґоґічна фраза, це не кпини ані наклеп. Це єдина льоґічна назва того, що відоме під офіціяльною фірмою СССР, це єдине оправдання і вияснення того, що там діється. Масова психоза це стан добре відомий із ріжних суспільних процесів. Стан, в якому находиться Сов. Союз, це той ступінь божевілля, в якому єдиним ліком є каптан безпеки.

Шал, що обхопив совітських володарів, проявляється (як це звичайно буває) у взаємному їх вирізуванні. Процес винищування „старих большевиків" опрокинув дотеперішню тезу, що в Совітах істнує система оліґархії. Можна хіба казати, що ця оліґархія це володіння гуртка одиниць, кліки, яка раз-у-раз змінюється, при одному тільки постійному члені — Сталіні. Специ від совітських справ намагаються вбрати совітські події в якусь систему, стараються пояснювати їх, доробляючи пост фестум теорії, що їх приходиться щораз змінювати. Таким робом маємо теорію про небезпеку правої і лівої опозиції для сталінізму, теорію про сам сталінізм, теорію про ідеольоґічні ріжниці між ленінізмом, троцькізмом і сталінізмом, про ріжні причини „еволюції" закордонної совітської політики по лінії береження великодержавницьких інтересів Росії та у внутрішній політиці по лінії „демократизації" режіму, якою має бути — нова конститу-

Ч. 194 (14.737). Львів, субота 4. вересня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
„ Банку Чеських Леґіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

На Совітській Україні та в Грузії кипить.

САМОГУБСТВО ЛЮБЧЕНКА ТА МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ.

МОСКВА, АТЕ. Совітська преса оголосила офіційно вістку про самогубство голови ради народніх комісарів Совітської України Панаса Любченка. Самогубство Любченка викликало величенське враження у Москві і в Києві. Любченко належав у 1917. р. до визначних членів української партії соціялістів-революціонерів і перейшов до большевиків з гуртом своїх товаришів. В 1930. р. Любченко виступив у характері прокуратора у голоснім процесі 45-ох українських діячів за приналежність до Союзу Визволення України. Після того політична кариєра Любченка була запевнена і незадовго большевики призначили його головою ради народніх комісарів Сов. України. В останньому часі Любченко ввійшов у порозуміння з бльоком української національної опозиції „щоб повести акцію проти Сталіна. Як відомо, в останньому часі совітський уряд повів нагальну русифікацію України, отворив нові російські школи і зменшив число українських шкіл. На цьому тлі повстав український опозиційний бльок, до якого мабуть належав Любченко. Він був одним з тих нечисленних українських комуністів, які займали високі становища в адміністрації на Сов. Україні. Перед кількома тижнями арештували одного із секретарів центрального комітету КП(б)У Попова у звязку з викриттям опозиційного бльоку на Сов. Україні. Перед місяцем ГПУ арештувало заступника Любенкча Шелехеса за змову проти Сталіна.

На місце Любченка призначили 34-літнього комуніста Бондаренка. Одночасно совітська преса широко розписується про викриття в Тифлісі терористичної організації, розгалуженої в цілій Грузії, що істнувала за згодою і підтримкою предсідника ради народніх комісарів Мґалюблішвілі, який сидить уже у вязниці. ГПУ арештувало теж секретаря грузинського комітету партії Мелядзе та заступника комісаря легкого промислу Еліяву, який своєчасно був шефом грузинського уряду. Брата Еліяви засудили в липні ц. р. у Тифлісі на кару смерти та розстріляли. Викрита організація підготовляла збройне повстання у Грузії. ГПУ переводить масові арештування.

„Чистка" в комісаріяті закордонних справ.

НЕ ХОЧУТЬ ВЕРТАТИСЯ ДО СССР.

ПАРИЖ, 3. 9. ПАТ. „Ліберте" повідомляє, що комісаріят внутрішніх справ відкликав до Москви 3 урядовців торговельного представництва Совітів у Парижі. І так відкликаний д-р Белецький, шеф секції важкого промислу у париськім торговельнім представництві Совітів. А дійсно він був одним з представників шефа ГПУ Єжова на Францію. Відкликаний теж заступник Белецького Грозіцький та диктатор совітського банку Роуль. Щоденник здогадується, що відкликання трьох урядовців тісно вяжеться з „чисткою" у комісаріяті закордонних справ і промислу. Одночасно пригадує, що один з керманичів торговельного представництва Цамерман, якого відкликали до Москви у червні ц. р., не виїхав до СССР, але волів залишитися у Франції як політичний еміґрант.

Затопили большевицький корабель.

АТЕНИ, 3. 9. ПАТ. Авас подає такі подробиці: Совітський корабель „Мараков", містоти 5.500 тон їхав з одного чорноморського порту до Сете з вантажем асфальту. В четвер рано совітський корабель стрінув підводний човен на територіяльних водах Греції між островами Скірос-Псара, менше більше шість миль від острова Скірос. Підводний човен остеріг корабель стрілом. У відповідь капітан корабля вивісив совітський прапор і негайно почав спускати рятункові човни, в яких примістилося 36 моряків і 3 жінки. Тоді підводний човен сторпедував совітський корабель та одночасно викинув еспанський прапор національних військ. Совітський корабель негайно затонув. Вибух торпеди ушкодив один рятунковий човен та вбив моряка. Підводний човен відплив у північно-східному напрямі. Залога корабля перебула цілий день у рятункових човнах і щойно ранком чергового дня стрінула грецький корабель, що їхав до Смирни. Корабель відпровадив шалюпи до порту. Капітан совітського корабля заявив, що після сторпедування „Маракова" підводний човен стрінув корабель-цистерну, невідомої приналежности, але підводний човен не затримував його та дозволив відплисти йому без перешкод.

Надзвичайна сесія японського парляменту.

ТОКІО, 3. 9. ПАТ. Нині рано відбулося святочне відкриття надзвичайної сесії японського парляменту. Він прийме виняткові господарські і фінансові закони у звязку з кампанією у Китаю. Ніхто не сумнівається, що парлямент прийме господарські закони і кредити, бо всі партії однозгідно підтримують уряд у справах закордонної та військової політики.

Розгром на півночі, перемога на півдні.

ШАНГАЙ, ПАТ. Китайський генеральний штаб подає, що 89-та китайська дивізія відступивши в просмику Нанкау зайняла район Дзу-Юн-Гуан. Не дивлячись на великі втрати, втримує свої становища перед наступами японців. Зате фронт, що його боронила 29-а китайська армія, заломився. Вся армія пішла в розтіч.

ШАНГАЙ, ПАТ. Після завзятих і кривавих боїв китайські війська відбили здобуті на днях японцями форти Ву-Сун. Недалеко Льотієн ідуть завзяті бої. Нові японські відділи, що висідають на беріг під Лію-Го, попали в китайську засідку.

——o——

Після Скрипника і Хвильового — Любченко.

Львів, 3. вересня 1937.

Найбільш неймовірні вістки з країни неймовірних подій — перестають дивувати і хвилювати. Комуністична революція у Совітах перевела переворот у дотеперішних поняттях про державний устрій, про прилюдний порядок, про підстави суспільної економіки, врешті й про критерій етики. Однак найбільша „заслуга" тієї революції це те, що коміть головою перевернула устійнене ніби поняття, що таке здоровий глузд. Не тільки світ „дрібно-міщанського" світогляду, але й старі та фанатичні соціялісти, яких світогляд побудований на доктрині матеріялізму та які в ідеї соціялізму бачили і бачать спасення світа і людства, — перестали розуміти хід і зміст подій у тому першому царстві соціялізму, яке самою своєю фірмою так страшенно компромітує соціялізм. Можна зрозуміти критерій „ціль освячує засоби", можна зрозуміти (хоч і не погоджуватись та боротись проти того) відкинення всіх ганчірок моралі у прилюдному житті, можна зрозуміти кривавий терор, як засіб приходу до влади і втримування себе при владі, — словом: можна пізнати революційні правди та вглибитись у фільософію кожної революції. Але не можна второпати речей, які є глумом не тільки над ідеєю, що стала підвалиною революційних подій, але просто над здоровим розумом. „Дім божевільних" це не демаґоґічна фраза, це не кпини ані наклеп. Це єдина льоґічна назва того, що відоме під офіціяльною фірмою СССР, це єдине оправдання і вияснення того, що там діється. Масова психоза це стан добре відомий із ріжних суспільних процесів. Стан, в якому находиться Сов. Союз, це той ступінь божевілля, в якому єдиним ліком є каптан безпеки.

Шал, що обхопив совітських володарів, проявляється (як це звичайно буває) у взаємному їх вирізуванні. Процес винищування „старих большевиків" опрокинув дотеперішню тезу, що в Совітах істнує система оліґархії. Можна хіба казати, що ця оліґархія це володіння гуртка одиниць, кліки, яка раз-у-раз зміняється, при одному тільки постійному члені — Сталіні. Специ від совітських справ намагаються вбрати совітські події в якусь систему, стараються пояснювати їх, доробляючи пост фестум теорії, що їх приходиться щораз змінювати. Таким робом маємо теорію про небезпеку правої і лівої опозиції для сталінізму, теорію про сам сталінізм, теорію про ідеольоґічні ріжниці між ленінізмом, троцькізмом і сталінізмом, про ріжні причини „еволюції" закордонної совітської політики по лінії бережения великодержавницьких інтересів Росії та у внутрішній політиці по лінії „демократизації" режиму, якою має бути — нова конститу-

ція. Але найбільш практичної вартости має теорія про страх, панічний страх того володаря і вязня Кремлю, що став наслідником московських царів не тільки щодо необмеженої диктаторської влади супроти міліонів невільницьких підданих, але й щодо їх смертельного ляку перед отими міліонами невільників. Терор, як вислід манії переслідування, крівавою ниткою значить володіння цього сатрапа. Одні люди витримують цю атмосферу, застосовуються до неї, свідомі її або несвідомі, розстрілюють і чекають дня, поки їх розстріляють, а може вчитуються в історію тираній і революцій минулих століть, потішаючи себе, що малі зразки совітського шалу вже колись бували. Іншим нерви таки відмовляють послуху. Колишні революціонери — не мають відваги ані революційними методами боротися проти революції (чи може її рятувати) ані чекати, поки їх їхня революція розторощить. Втікають із поля бою, збільшуючи собою добровільно скількість жертв шалу одних та безхарактерности других.

Колиб перед війною прийшла звістка, що премієр якоїсь держави відібрав собі життя, бо не міг ані перебороти істнуючої атмосфери свого краю, ані не хотів давати себе, як барана, зарізати — ввесь світ ахав би й охав би, не ймучи віри такій макабричній історії. Сьогоднішня звістка про самогубство Панаса Любченка, голови ради народніх комісарів Української Соціялістичної Радянської Республики, промине напевне без великого шуму. Самогубство одного з найстарших большевиків, приятеля Леніна, Скрипника, самогубство чолового українського комуністичного письменника Хвильового, довгий спис розстріляних чи за життя на засланні похоронених чільних комуністів ріжних національностей, що разом працювали ад майорем Московіе гльоріям, вістки про „втрату ласки" дальшої черги совітських достойників на найвищих державних становищах, учорашніх панів життя і смерти міліонів сірих громадян, той божевільний танок позбавив уже орієнтації людей заходу, де початок та де кінець тому безглуздю.

Очевидно, що смерть Любченка це черговий акт не тільки загально-совітської трагедії, але окремої трагедії українців, які щиро захопились комуністичною ідеєю, дарма, що вона була запряжена до возу московського імперіялізму, який у першу чергу мусів нищити українство: не попередній державний устрій УНР та соціяльний уклад народу, а сам український нарід і всі українські національні прояви. Ця засада приймала у своїй реалізації ріжні форми, переходила ріжні ступні, від відомої ленінської нац. політики („українізація"), до зорганізованого страхітливого голоду, від процесу СВУ і розстрілу Крушельницьких, Влизька, Косинки й Фальківського до масового виселювання українського народу з України, до примусового засмічування української мови русицизмами та ліквідації останніх решток колишньої автономії. Панас Любченко, колишній лівий ес-ер „боротьбіст", один із найвірніших слуг московсько-большевицької системи, який активно помагав їй винищувати українських культурників та українських комуністів, прокуратор у процесі Спілки Визволення України, на сторінках сьогоднішнього „Комуніста" є зачислений вже офіціяльно до „буржуазно-націоналістичних аґентів фашизму". „Любченки і Хвильові, зрадники, довгими роками вдавали приятелів Рад. Вони лицемірно хвалили партію, а Якірами і Поповими готовили інтервенцію..." Та стаття, відчитана сьогодні зранці у київському радіо, є потвердженням вістки про втечу Любченка на той бік добра і зла від арешту, що грозив йому під замітом націоналізму, петлюрівства, троцькізму та служби польським поміщикам і німецькому Ґестапо...

Траґедія Любченків є траґедією української нації, яка в переломовій історичній хвилині не використала нагоди і не здобула собі волі тому, що мала забагато Любченків. Тому, що мала забагато синів, які вірили у силу ріжних імпортованих ідей, а не вірили в силу рідної нації. Тому, що поза жмінкою фанатиків рідної справи українські маси ділились на два табори: один із них був повний людей, що в першу чергу хотіли спасати ввесь світ, а щойно потім рідний край; другий табор бачив тільки пліт своєї хати і межу свого поля, щонайвище сягав своїм „льокальним патріотизмом" до меж свого повіту, при якому не було прикметника „український". І тому нічого кидати каменем на ще одну свіжу могилу: тих каменів требаб визбирувати так багато, що руки охлялиб. Краще бажатиб собі, щоби при найближчій історичній нагоді не було хитань між ідеєю оборони рідного краю та ріжними інтернаціональними ідеями, які казали лучитися з його ворогами, і щоб таким робом не було ані Любченків ані їхніх пізніших траґедій.

ік.

Після нападу на британійський корабель.

ПОСТАНОВИ БРИТІЙСЬКОЇ РАДИ МІНІСТРІВ.

У звязку з нападами на кораблі на Середземному Морі на домагання Ідена відбулося засідання ради міністрів під проводом льорда Саймона. Приявні були: льорд адміраліції, міністр війни, мін. доміній, мін. торговлі та мін. кольоній, льорд печатки і віцеміністр закорд. справ Ванситарт.

Уряд рішив збільшити скількість контрторпедовців у західній частині Середземного Моря до 16-ох та приняв французьку пропозицію, щоб у найближчому тижні відбути в Женеві нараду середземноморських держав у справі безпеки плавби. Про постанову повідомлено французького шарже д' афер.

Крім того рада міністрів занималася положенням на Далекому Сході.

Повновласти для американського адмірала.

Американський державний секретар Гол заявив представникам преси, що адмірал Ернель, командант азійської ескадри дістав повновласть робити все потрібне для охорони життя й майна американських громадян у Китаю.

ПРОФ. Д-Р ВОЛОДИМИР ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ. 3

Розкопи в Крилосі.

(Докінчення).

Нинішній стан катедри доводить до таких спостережень:

Преґарно тесаний камінь зверхніх стін (особливо добре збережений на полудневій стороні під каплицею і при абсидах), долішній цокол, лізени зверхніх стін та деякі деталі різьбленої орнаментики вказують на романську добу. Зате плян катедри є чисто византійський (пятинавовий, закінчений на сході трьома абсидами). Отже наша новововідкрита катедра є органічним продуктом синтези византійсько-романського стилю. Маємо до діла з типічним явищем княжої архітектури не тільки Галича, але й цілої Галичини. Є це типічні риси галицької архітектонічної школи, які є рівночасно деякими критеріями для встановлення стилістичного споріднення і для встановлення часу повстання княжої катедри на основі анальогій. Ці анальогії вказувалиб приблизно на 2-гу половину XII. ст., отже правдоподібно на час володіння Ярослава Осьмомисла. Розуміється, не можемо остаточно тут фіксувати точних дат повстання катедри, бо до цього треба всіх даних з цілости завершених розкопів. Дані, які випливають з дотеперішніх відкрить, не протиставляться другій половині XII. стол. (або кінцеві XII. стол.) — головно, коли візьмемо під увагу анальоґії романських деталів, у дечому зближених до інших галицьких церков, особливо церкви св. Пантелеймона під Галичем.

Деякі критерії для означення часу повстання дають фраґменти декорації. Деякі фраґменти, як напр. бази півкольонок, профільовані одвірки, бази порталів і деякі фраґменти різьб, вказують на другу половину XII. ст. Те саме торкається поливаних квадратових та трикутних плиток, які найдено в інших руїнах крилоських та галицьких церков XII. ст.

Другіж фраґменти провізоричного ляпідарда, особливо частини більшого поліґонально-круглого ретабля (бальдахим над кивотом, хрестильня??), що спиралися на колюмнах і легкострокінчастих луках з досить делікатно профільованими готицькими ребрами, вказувалиб уже на XIII. стол., а ще один фраґментик у різьбі (масверк з вікна?) має виразний характер пізнього XIII. стол. або може ще пізнішої доби. Ці фраґменти дають деякі критерії для означення часу повстання перебудови і ріжних пізніших добудов та змін у самій катедрі. Остаточне вияснення цих питань дадуть дальші розсліди руїн.

Те саме торкається внутрішньої конструкції катедри. Питання, чи катедра мала копули і яку їх кількість, можна буде вирішити щойно тоді, коли усунуть румовище з середньої частини будівлі. Всі дані зверхньої форми промовлялиб за копулами, також фраґменти стінних розписів із круглими вигнутими площами промовлялиб за копуловими перекриттями.

Не маємо покищо досить певних критеріїв для ідентифікування найденого під долівкою головної нави саркофагу із саркофагом Ярослава Осьмомисла. І тут треба виждати дальших вислідів розкопів. З мистецького боку саркофаг не представляє більшого значіння: він позбавлений декорації і тим він ріжниться від подібних княжих саркофагів, найдених у церкві св. Спаса у Чернигові, в Десятинній церкві та в Софійськім соборі у Києві.

Вже нині нема сумніву, що розкопи у Крилосі мають для історії архітектури в княжій добі першорядне значіння. Вони кидають жмут світла на досить темну, мало знану, на памятки мистецтва дуже вбогу добу нашої галицької історії. Понад всяке сподівання монументальні форми катедри вказують на велич і творчий розмах галицької княжої доби, якої наша історіографія дотепер не доцінювала. Тому їх значіння переходить навіть межі мистецько-історичні і вони набирають значіння загально-історичного. Ці знахідки повинні би стати товчком для інтенсивного розсліджування галицької княжої доби, яка чекає ще все на своє основне і всебічне освітлення.

З огляду на значіння цих розкопів треба вміти поставитись до них з повагою і гідністю, на яку вони заслуговують. У першу чергу моральним нашим обовязком є уможливити докінчити розкопи й утревалити їх висліди в науковій монографії, яка всебічно й обєктивно освітлить їх значіння; по-друге: законсервувати їх матеріяльний стан для майбутніх поколінь, як місце слави старинного города Галича.

Це завдання сповнять покликані до цієї цілі фахові археольоги та дослідники.

Світло, яке впало на історію галицької княжої доби, має і своє ширше виховне значіння. Памятки монументальної архітектури в галицькім столичнім городі скріплюють у нас свідомість традиції — давнього звязку з рідною землею та історією тої землі.

Катедра в Галичі перетрівала татарські напади, які хотіли здобутки нашої історії, т. зв. княжу добу, стерти з обличчя землі, і це додає нам надії, що й нинішню східну хуртовину, яка хоче нас перемінити в таку саму історичну безтрадиційну масу, ми перетріваємо. Перетріваємо, коли власне свідків нашої історичної диференціяції будемо зберігати з любовю та пієтизмом.

Крилос, 25. VIII. 1937.

●

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

В першому уступі фейлетону („Діло", ч. 192) зложено помилково, що могутній квадрат мурів (32.50 X 12.50 м.) закінчений на сході пятьома півкруглими абсидами. Має бути: трьома півкруглими абсидами.

ція. Але найбільш практичної вартости має теорія про страх, панічний страх того володаря і вязня Кремлю, що став наслідником московських царів не тільки щодо необмеженої диктаторської влади супроти міліонів невільницьких підданих, але й щодо їх смертельного ляку перед отими міліонами невільників. Терор, як вислід манії переслідування, крівавою ниткою значить володіння цього сатрапа. Одні люди витримують цю атмосферу, застосовуються до неї, свідомі її або несвідомі, розстрілюють і чекають дня, поки їх розстріляють, а може вчитуються в історію тираній і революцій минулих століть, потішаючи себе, що малі зразки совітського шалу вже колись бували. Іншим нерви таки відмовляють послуху. Колишні революціонери — не мають відваги ані революційними методами боротися проти революції (чи може її рятувати) ані чекати, поки їх їхня революція розторощить. Втікають із поля бою, збільшуючи собою добровільно скількість жертв шалу одних та безхарактерности других.

Колиб перед війною прийшла звістка, що премієр якоїсь держави відібрав собі життя, бо не міг ані перебороти істнуючої атмосфери свого краю, ані не хотів давати себе, як барана, зарізати — ввесь світ ахав би й охав би, не ймучи віри такій макабричній історії. Сьогоднішня звістка про самогубство Панаса Любченка, голови ради народніх комісарів Української Соціялістичної Радянської Республики, промине напевне без великого шуму. Самогубство одного з найстарших большевиків, приятеля Леніна, Скрипника, самогубство чолового українського комуністичного письменника Хвильового, довгий спис розстріляних чи за життя на засланні похоронених чільних комуністів ріжних національностей, що разом працювали ад майорем Московіе гльоріям, вістки про „втрату ласки" дальшої черги совітських достойників на найвищих державних становищах, учорашніх панів життя і смерти міліонів сірих громадян, той божевільний танок позбавив уже орієнтації людей заходу, де початок та де кінець тому безглуздю.

Очевидно, що смерть Любченка це черговий акт не тільки загально-совітської трагедії, але окремої трагедії українців, які щиро захопились комуністичною ідеєю, дарма, що вона була запряжена до возу московського імперіялізму, який у першу чергу мусів нищити українство: не попередній державний устрій УНР та соціяльний уклад народу, а сам український нарід і всі українські національні прояви. Ця засада приймала у своїй реалізації ріжні форми, переходила ріжні ступні, від відомої ленінської нац. політики („українізація"), до зорганізованого страхітливого голоду, від процесу СВУ і розстрілу Крушельницьких, Влизька, Косинки й Фальківського до масового виселювання українського народу з України, до примусового засмічування української мови русицизмами та ліквідації останніх решток колишньої автономії. Панас Любченко, колишній лівий ес-ер „боротьбіст", один із найвірніших слуг московсько-большевицької системи, який активно помагав їй винищувати українських культурників та українських комуністів, прокуратор у процесі Спілки Визволення України, на сторінках сьогоднішнього „Комуніста" є зачислений вже офіціяльно до „буржуазно-націоналістичних агентів фашизму", „Любченки і Хвильові, зрадники, довгими роками вдавали приятелів Рад. Вони лицемірно хвалили партію, з Якірами і Поповими готовили інтервенцію..." Та стаття, відчитана сьогодні вранці у київському радіо, є потвердженням вістки про втечу Любченка на той бік добра і зла від арешту, що грозив йому під замітом націоналізму, петлюрівства, троцькізму та служби польським поміщикам і німецькому Гестапо...

Трагедія Любченків є трагедією української нації, яка в переломовій історичній хвилині не використала нагоди і не здобула собі волі тому, що мала забагато Любченків. Тому, що мала забагато синів, які вірили у силу ріжних імпортованих ідей, а не вірили в силу рідної нації. Тому, що поза жмінкою фанатиків рідної справи українські маси ділились на два табори: один із них був повний людей, що в першу чергу хотіли спасати ввесь світ, а щойно потім рідний край; другий табор бачив тільки пліт своєї хати і межу свого поля, щонайвище сягав своїм „льокальним патріотизмом" до меж свого повіту, при якому не було прикметника „український". І тому нічого кидати каменем на ще одну свіжу могилу: тих каменів требаб визбирувати так багато, що руки охлялиб. Краще бажатиб собі, щоби при найближчій історичній нагоді не було хитань між ідеєю оборони рідного краю та ріжними інтернаціональними ідеями, які казали лучитися з його ворогами, і щоб таким робом не було ані Любченків ані їхніх пізніших трагедій.

Ік.

Після нападу на британійський корабель.

ПОСТАНОВИ БРИТІЙСЬКОЇ РАДИ МІНІСТРІВ.

У звязку з нападами на кораблі на Середземному Морі на домагання Ідена відбулося засідання ради міністрів під проводом льорда Саймона. Приявні були: льорд адміраліції, міністр війни, мін. домінїй, мін. торговлі та мін. кольоній, льорд печатки і віцеміністр закорд. справ Зансітарт.

Уряд рішив збільшити скількість контрторпедовців у західній частині Середземного Моря до 16-ох та приняв французьку пропозицію, щоб у найближчому тижні відбути в Женеві нараду середземноморських держав у справі безпеки плавби. Про постанову повідомлено французького шарже д' афер.

Крім того рада міністрів занималася положенням на Далекому Сході.

Повновласти для американського адмірала.

Американський державний секретар Гол заявив представникам преси, що адмірал Ернель, командант азійської ескадри дістав повновласть робити все потрібне для охорони життя й майна американських громадян у Китаю.

ПРОФ. Д-Р ВОЛОДИМИР ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ. 3

Розкопи в Крилосі.

(Докінчення).

Нинішній стан катедри доводить до таких спостережень:

Прегарно тесаний камінь зверхніх стін (особливо добре збережений на полудневій стороні під каплицею і при абсидах), долішній цокол, лісени зверхніх стін та деякі деталі різьбленої орнаментики вказують на романську добу. Зате плян катедри є чисто византійський (пятинавовий, закінчений на сході трьома абсидами). Отже наша новвідкрита катедра є органічним продуктом синтези византійсько-романського стилю. Маємо до діла з типічним явищем княжої архітектури не тільки Галича, але й цілої Галичини. Є це типічні риси галицької архітектонічної школи, які є рівночасно деякими критеріями для встановлення стилістичного споріднення і для встановлення часу повстання княжої катедри на основі анальогій. Ці анальогії вказувалиб приблизно на 2-гу половину XII. ст., отже правдоподібно на час володіння Ярослава Осьмомисла. Розуміється, не можемо остаточно тут фіксувати точних дат повстання катедри, бо до цього треба всіх даних з цілости завершених розкопів. Дані, які випливають з дотеперішніх відкрить, не протиставляться другій половині XII. стол. (або кінцеві XII. стол.) — головно, коли візьмемо під увагу анальогії романських деталів, у дечому зближених до інших галицьких церков, особливо церкви св. Пантелеймона під Галичем.

Деякі критерії для означення часу повстання дають фрагменти декорації. Деякі фрагменти, як напр. бази півкольонок, профільовані одвірки, бази порталів і деякі фрагменти різьб, вказують на другу половину XII. ст. Те саме торкається поливаних квадратових та трикутних плиток, які найдено в інших руїнах крилоських та галицьких церков XII. ст.

Другіж фрагменти провізоричного ляпідаріа, особливо частини більшого полігонально-круглого ретабля (бальдахим над кивотом, хрестильня??), що спиралися на колюмнах і легкоострокінчастих луках з досить делікатно профільованими готицькими ребрами, вказувалиб уже на XIII. стол., а ще один фрагментик у різьбі (масверк з вікна?) має виразний характер пізнього XIII. стол. або може ще пізнішої доби. Ці фрагменти дають деякі критерії для означення часу повстання перебудови і ріжних пізніших добудов та змін у самій катедрі. Остаточне виснення цих питань дадуть дальші розсліди руїн.

Те саме торкається внутрішньої конструкції катедри. Питання, чи катедра мала копули і яку їх кількість, можна буде вирішити щойно тоді, коли усунуть румовище з середньої частини будівлі. Всі дані зверхньої форми промовлялиб за копулами, також фрагменти стінних розписів із круглими вигнутими площами промовлялиби за копуловими перекриттями.

Не маємо покищо досить певних критеріїв для ідентифікування найденого під долівкою головної нави саркофагу із саркофагом Ярослава Осьмомисла. І тут треба вижидати дальших вислідів розкопів. З мистецького боку саркофаг не представляє більшого значіння; він позбавлений декорації і тим він ріжниться від подібних княжих саркофагів, найдених у церкві св. Спаса у Чернигові, в Десятинній церкві та в Софійськім соборі у Києві.

Вже нині нема сумніву, що розкопи у Крилосі мають для історії архітектури в княжій добі першорядне значіння. Вони кидають жмут світла на досить темну, мало знану, на памятки мистецтва дуже вбогу добу нашої галицької історії. Понад всяке сподівання монументальні форми катедри вказують на велич і творчий розмах галицької княжої доби, якої наша історіографія дотепер не доцінювала. Тому їх значіння переходить навіть межі мистецько-історичні і вони набирають значіння загально-історичного. Ці знахідки повинні би стати товчком для інтензивного розсліджування галицької княжої доби, яка чекає ще все на своє основне і всебічне освітлення.

З огляду на значіння цих розкопів треба вміти поставитись до них з повагою і гідністю, на яку вони заслуговують. У першу чергу моральним нашим обовязком є уможливити докінчити розкопи й утревалити їх висліди в науковій монографії, яка всебічно й обєктивно освітлить їх значіння; по-друге: законсервувати їх матеріяльний стан для майбутніх поколінь, як місце слави старинного города Галича.

Це завдання сповнять покликані до цієї ціли фахові археольоги та дослідники.

Світло, яке впало на історію галицької княжої доби, має і своє ширше виховне значіння. Памятки монументальної архітектури в галицькім столичнім городі скріплюють у нас свідомість традиції — давнього звязку з рідною землею та історією тої землі.

Катедра в Галичі перетрівала татарські напади, які хотіли здобутки нашої історії, т. зв. княжу добу, стерти з обличчя землі, і це додає нам надії, що й нинішню східну хуртовину, яка хоче нас перемінити в таку саму історичну безтрадиційну масу, ми перетріваємо. Перетріваємо, коли власне свідків нашої історичної диференціяції будемо зберігати з любовю та пієтизмом.

Крилос, 25. VIII. 1937.

•

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

В першому уступі фейлетону („Діло", ч. 192) сказано помилково, що могутній квадрат мурів (82.50 X 12.50 м.) закінчений на сході пятьма півкруглими абсидами. Має бути: трьома півкруглими абсидами.

Біла інтервенція проти жовтої небезпеки.

ПЕРЕД АНГЛЬО-ФРАНКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ІНТЕРВЕНЦІЄЮ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

Дипльоматичні зусилля, щоби зльокалізувати китайсько-японську війну покищо не повластили: тепер Далеким Сходом цікавиться не лише дипльоматія, але й генеральні штаби — а саме італійський та французький, які розглядають проєкт збройної інтервенції на Далекому Сході. Очевидно, що Злучені Держави, у першу чергу загрожені японською експанзією, не обмежились би до ролі обсерватора; на цю тему йдуть уже від довшого часу переговори між Льондоном і Вашингтоном. Можливо, що небавом на далекосхідних водах появляться ескадри трьох демократичних великодержав з дулами гармат зверненими на японські пристані. „Гнила демократія підтримує большевизм у боротьбі з фашизмом“. Така — зрештою популярна — формулка у цьому випадку не вияснює постави трьох великодержав до далекосхідної війни. Без сумніву — вся міжнародня лівиця, все, що в нинішній публіцистиці має назву жидокомуни, лібераломасонерії і т. п. — ввесь цей милий світик, що під демократичнотуманним плащиком будує шляхи Комінтернові — захлистується від обурення на Японію і проливає сльози над Китаєм. Все таки з цього боку не бачили ми ще сильнішого натиску на уряди, щоби втягнути їх до протияпонської інтервенції, не беремо під увагу Злучених Держав, де чути голоси за ембарґом, проти Японії, бо там всякі протияпонські виступи можна записати на рахунок національного антаґонізму.

Зате з подібною інтервенцією „білих“ великодержав стрічалась Японія ще давніше — в часах, коли не було ще фашистівських ані протифашистівських бльоків. Не маємо на думці ґротескового виступу Ліги Націй, що підчас японського наїзду на Манджурію намагалася загородити японцям дорогу своєрідною „лінією Мажіно“ збудованою з комітетів, підкомітетів та комісій експертів. Ми вертаємося у давніше минуле — до 1895. року, коли то інтервенція трьох великодержав: Франції, Росії та Німеччини перешкодила Японії вихіснувати перемогу над Китаєм і прилучити Манджурію.

Значить — коли Европа чи Америка боронять Китай від японського імперіялізму, вони не руководяться модними ідеольогічними мотивами, лише якимись більше трівкими, більше суттєвими.

Якими саме?

1895. року китайські пристані були розпарцельовані на концесії а китайські провінції на області впливів заморських великодержав; Китай був тоді поняттям більше господарським як політичним, бо він становив дуже хиткий державний організм, зате дуже певний ринок збуту і збірник сирівців. Тоді інтервеніюючим великодержавам ішло про те, щоби зберігти від японських апетитів Китай як добру дійну корову. Тепер також іде про збереження Китаю — конкретної території перед Японією — конкретною державою, та вже з дещо інших мотивів. Нині Китай вже менш-більш висмикнувся зпід господарських впливів Европи й Америки і завис між двома бігунами: японським і большевицьким. Коли великодержави намагаються загородити шлях японському імперіялізмові, вони не пробують відзискати втраченої позиції, лише хотять забезпечити свої власні володіння перед японським імперіялізмом.

Жовта небезпека? Загроза походу обєднаних монгольських армій на Европу? Все те дуже ефектовне, недавно було дуже модне — але і доволі наївне. В очах сірого европейського громадянина японець і китаєць — два брати, лише хвилево розсварені; так само як китаєць не дуже розуміє ріжниці між европейськими народами та ворожнечу між ними. На ділі паназіятизм — це не менша утопія, як нпр. панславізм і коли в майбутньому навіть китайські вояки машерують під командою японських старшин, то їхньою девізою буде не „Азія для азіятів“, лише „Японець платить — ходя стріляє“.

Жахлива нужда витворила у Китаю масове явище жолдацтва. За гроші Японія може зорганізувати так само добре армію з китайців, як зорганізував нанкінський уряд або большевики; японський гріш, зброя, воєнне знання та дисципліна можуть замінити ватаги китайських ляндскнехтів у грізну збройну силу. Правда, коли переможуть не японці, лише большевики, таку саму армію зорганізує Москва, та небезпека буде в цьому випадку настільки менша, наскільки СССР слабший і зокрема менше трівкий. Китайська червона армія стане безголовою бестією у хвилині, коли розклад компартії, або національні сепаратизми доведуть до розвалу СССР. Хоч Японія також переживає внутрішню крізу, її істнування нічим не загрожене і тому її володіння над Китаєм таке небезпечне для білих великодержав.

На чім полягає ця загроза? Похід жовтої армії на Европу є утопією з ріжних оглядів: у першу чергу з ґеоґр., зате завоювання Китаю сильно загострило би положення на Тихім Океані. З хвилиною, як Китай стане японською провінцією і Японія опре східні межі своїх володінь об тибетанські гори та монгольські пустині, східноазійські моря стануть японськими внутрішніми озерами. Забезпечивши собі таким шляхом західну флянку, Японія могтиме звернути всі свої сили на схід і на південь: проти островів Тихого Океану, американських Филипинів, голяндської Індонезії, французького Індокитаю — може навіть колись проломить укріплення Сінґапуру і сягне по британську Індію.

І тому саме інтерес білих великодержав вимагає, щоб Японія не станула сильною ногою на азійському суходолі, щоби Китай дальше залишився політичною нетреєю, повною необмежених можливостей і несподіваних загроз, щоб Японія не могла спускати ока зі Заходу, де Москва ловить рибу в мутній китайській воді.

(гал.).

ГЛІБ ЛАЗАРЕВСЬКИЙ.

НА КОРДОНІ.

(З мандрівних вражінь).

„Вішта вйо!“... „Гайта вйо!“... „Вйо!!!“... — несамовито кричать на чеському боці Попраду, в декількох десятках метрів від нашого вікна... Це стягують берегом аж до самої води зрубані в горах і скинуті звідти вже додолу облуплені велитенські стовбури модрин, смерек та сосон, стягують їх кіньми, щоб потім гнати плотами.

Ще зовсім рано. Ще в густому молошному тумані і високі гори навколо, і гулкий бистрий Попрад поміж ними.

„Вішта вйо!!“...

А напівсвідомий мозок, що не зовсім ще прокинувся, мимоволі пригадує:

Бо війна війною...
Віс'та вйо!
В тім є Божа сила...
Гайта вйо!
Як не забє тебе гостра куля,
Вбє кобила...

Але-ж не по те приїхали ми сюди, щоб лежачи у ліжку слухати крізь відчинене вікно криків з того боку Попраду!

Отже скоріше, по сніданку в гори.

Дотого-ж і сонце встигло вже пробити, розтопити, розігнати мряку.

В гори! Все вище і вище, під гарячим промінням у гори із усе ширшим і ширшим кругоглядом на всі бузкові далекі, далекі боки, з таким надзвичайно чистим гірським — не повітрям, а животворним напоєм, з дивною гірською тишею, що її порушують тільки дзюркотіння численних струменів та калатання дзвінка на шиї корови...

Неначе кози деруться вони по майже вертикальних кручах гір.

Там і там маленькі постаті хлопчиків та дівчаток, що випасають їх.

Ось якраз попід нами у купці чотири дівчатка заспівали.

І раптом прискорено застукотіло серце, бо долетіла ця їхня пісня до мого вуха, бо усвідомив мій слух, що хоч незнайомий мотив її, чужі ніби навіть слова, але спосіб співати ніби трохи скоромовкою, а по закінченні виводити спочатку протяжливо, а потім відриваючи „Гу-у-у-у!“ та цеж так само співали такі самі дівчатка, випасаючи свої корови там... ой як же далеко та як давно... там, поза Збручем, поза Дніпром, десь на толоці, по ярках лівобережних степів...

І щодня, не втомлюючися, деремося вдвох ми в гори, майже нікого не зустрічаючи, самі собі намічаючи путь. Ніби вже на саму верховину видряпалися, але це тільки знизу здавалося... А до верховини ще далеко... лісом... і знову вище та вище.. Ніби була якась стежка та давно загубили її, а досягти верховини чомусь то треба за всяку ціну.

І таким переможцем відчуваєш себе, стоючи, спираючися на ціпок, прискоренно дишучи на шпилі і не надивляться очі, жадібно охоплюючи неосяжний овид з усіх боків.

Проте значно трудніше спускатися навіть ніби якоюсь стежкою. Тутешні гірські стежки це-ж по суті річища колишніх весняних чи подощевих струменів, що галасуючи водоспадами скидалися з круч, несучи з собою мул, каміння, гілля.

Спираючися на ціпок, чіпляючися за чагарник через силу спускаємося з гори. Зіскакуємо на якусь доріжку.

„Заблукалися?“ — несподівано запитує нас старий тубілець, що непомітно висунувся з боку, проходячи цією доріжкою.

Справді, виходить, що заблудили, опинилися десь далеко у боці. Дістаємо розяснення, дякуємо тубільцеві папіроскою.

Поспішаємо додому. А вже сонце заховалося за чеські гори, темнішає навколо... а доріжка знову крутить і здається провадить зовсім у інший бік, ніж нам потрібно.

Минаємо якийсь стрімкий яр, увесь у деревах та чагарнику.

Мій енергійний супутник радить скористати з цього яру і спуститися ним, безумовно найдемо в ньому якийсь струмок, що виведе нас до Попрада.

— Все-ж однаково, каже він мені: гірше не буде.

— Е ні, буде гірше — чуємо знову несподівано з боку гори чийсь голос. Обертаємось і бачимо нового тубільця з великим оберемком сіна в руках, а трохи вище на чомусь, цілком неподібному до доріжки, стоїть конячка, запряжена в довгий драбинястий візок: тубільці руками переносять сіно, бо підїхати до складених копиць сіна неможливо навіть для тутешніх коней.

Дякуємо і знову розпитуємо про дорогу.

— Важка, дядьку, ваша праця — каже мій супутник.

— Ще й яка важка — відповідає, сумно посміхаючися дядько — та нічого не поробиш. Бувайте здоровенькі..

Розліплено по деревах і стовпах ріжнокольорові повідомлення про концерт хору в жеґестівському живецькому будинку, де будуть виконувати лемківські пісні і танці, а також „інші руські пісні“.

Сідаємо на віз, щоб поїхати на цей концерт.

— Бувай здорова, Галюню, до побачення!

Біла інтервенція проти жовтої небезпеки.

ПЕРЕД АНҐЛЬО-ФРАНКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ІНТЕРВЕНЦІЄЮ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

Дипльоматичні зусилля, щоби зльокалізувати китайсько-японську війну покищо не пощастили: тепер Далеким Сходом цікавиться не лише дипльоматія, але й генеральні штаби — а саме італійський та французький, які розглядають проект збройної інтервенції на Далекому Сході. Очевидно, що Злучені Держави, у першу чергу загрожені японською експанзією, не обмежились би до ролі обсерватора; на цю тему йдуть уже від довшого часу переговори між Льондоном і Вашингтоном. Можливо, що небавом на далекосхідних водах появляться ескадри трьох демократичних великодержав з дулами гармат зверненими на японські пристані. „Гнила демократія підтримує большевизм у боротьбі з фашизмом“. Така — зрештою популярна — формулка у цьому випадку не вияснює постави трьох великодержав до далекосхідної війни. Без сумніву — вся міжнародня лівиця, все, що в нинішній публіцистиці має назву жидокомуни, лібераломасонерії і т. п. — ввесь цей милий світик, що під демократичнотуманним плащиком будує шляхи Комінтернові — захлистується від обурення на Японію і проливає сльози над Китаєм. Все таки з цього боку не бачили ми ще сильнішого натиску на уряди, щоби втягнути їх до протияпонської інтервенції, не беремо під увагу Злучених Держав, де чути голоси за ембарґом, проти Японії, бо там всякі протияпонські виступи можна записати на рахунок національного антаґонізму.

Зате з подібною інтервенцією „білих“ великодержав стрічалась Японія ще давніше — в часах, коли не було ще фашистівських ані протифашистівських бльоків. Не маємо на думці гротескового виступу Ліги Націй, що підчас японського наїзду на Манджурію намагалася загородити японцям дорогу своєрідною „лінією Мажіно“ збудованою з комітетів, підкомітетів та комісій експертів. Ми вертаємося у давніше минуле — до *1895. року*, коли то інтервенція трьох великодержав: Франції, Росії та Німеччини перешкодила Японії вихіснувати перемогу над Китаєм і прилучити Манджурію.

Значить — коли Европа чи Америка боронять Китай від японського імперіялізму, вони не руководяться модними ідеольоґічними мотивами, лише якимись більше трівкими, більше суттєвими.

Якими саме?

1895. року китайські пристані були розпарцельовані на концесії а китайські провінції на області впливів заморських великодержав; Китай був тоді поняттям більше господарським як політичним, бо він становив дуже хиткий державний організм, зате дуже певний ринок збуту і збірник сирівців. Тоді інтервеніюючим великодержавам ішло про те, щоби зберігти від японських апетитів Китай як добру дійну корову. Тепер також іде про збереження Китаю — конкретної території перед Японією — конкретною державою, та вже з дещо інших мотивів. Нині Китай вже менш-більш висмикнувся зпід господарських впливів Европи й Америки і завис між двома бігунами: японським і большевицьким. Коли великодержави намагаються загородити шлях японському імперіялізмові, вони не пробують відзискати втраченої позиції, лише хотять забезпечити свої власні володіння перед японським імперіялізмом.

Жовта небезпека? Загроза походу обєднаних монгольських армій на Европу? Все те дуже ефектовне, недавно було дуже модне — але і доволі наївне. В очах сірого европейського громадянина японець і китаєць — два брати, лише хвилево розсварені; так само як китаєць не дуже розуміє ріжниці між европейськими народами та ворожнечу між ними. На ділі паназіятизм — це не менша утопія, як нпр. панславізм і коли в майбутньому навіть китайські вояки машеруватимуть під командою японських старшин, то їхньою девізою буде не „Азія для азіятів“, лише „Японець платить — ходя стріляє“.

Жахлива нужда витворила у Китаю масове явище жолдацтва. За гроші Японія може зорганізувати так само добре армію з китайців, як зорганізував нанкінський уряд або большевики; японський гріш, зброя, воєнне знання та дисципліна можуть замінити ватаги китайських ляндскнехтів у грізну збройну силу. Правда, коли переможуть не японці, лише большевики, таку саму армію зорґанізує Москва, та небезпека буде в цьому випадку настільки менша, наскільки СССР слабший і зокрема менше трівкий. Китайська червона армія стане безголовою бестією у хвилині, коли розклад компартії, або національні сепаратизми доведуть до розвалу СССР. Хоч Японія також переживає внутрішню крізу, її іствування нічим не загрожене і тому її володіння над Китаєм таке небезпечне для білих великодержав.

На чім полягає ця загроза? Похід жовтої армії на Европу є утопією з ріжних оглядів: у першу чергу з ґеоґр., зате завоювання Китаю сильно загострило би положення на Тихім Океані. З хвилиною, як Китай стане японською провінцією і Японія опре східні межі своїх володінь об тибетанські гори та монгольські пустині, східноазійські моря стануть японськими внутрішніми озерами. Забезпечивши собі таким шляхом західну флянку, Японія могтиме звернути всі свої сили на схід і на південь: проти островів Тихого Океану, американських Филипинів, голяндської Індонезії, французького Індокитаю — може навіть колись проломить укріплення Сінґапуру і сягне по британську Індію.

І тому саме інтерес білих великодержав вимагає, щоб Японія не станула сильною ногою на азійському суходолі, щоби Китай дальше залишився політичною нетреєю, повною необмежених можливостей і несподіваних загроз, щоб Японія не могла спускати ока зі Заходу, де Москва ловить рибу в мутній китайській воді.

(гал.).

ГЛІБ ЛАЗАРЕВСЬКИЙ.

НА КОРДОНІ.

(З мандрівних вражінь).

„Вішта вйо!“... „Гайта вйо!“... „Вйо!!!“... — несамовито кричать на чеському боці Попраду, в декількох десятках метрів від нашого вікна... Це стягують берегом аж до самої води зрубані в горах і скинуті звідти вже додолу облуплені велитенські стовбури модрин, смерек та сосон, стягують їх кіньми, щоб потім гнати плотами.

Ще зовсім рано. Ще в густому молошному тумані і високі гори навколо, і гулкий бистрий Попрад поміж ними.

„Вішта вйо!!“...

А напівсвідомий мозок, що не зовсім ще прокинувся, мимоволі пригадує:

Бо війна війною...
Вісьта вйо!
В тім є Божа сила...
Гайта вйо!
Як не забє тебе гостра куля,
Вбє кобила...

Але-ж не по те приїхали ми сюди, щоб лежачи у ліжку слухати крізь відчинене вікно криків з того боку Попраду!

Отже скоріше, по сніданку в гори.

Дотого-ж і сонце встигло вже пробити, розтопити, розігнати мряку.

В гори! Все вище і вище, під гарячим промінням у гори із усе ширшим і ширшим кругоглядом на всі бузкові далекі, далекі боки, з таким надзвичайно чистим гірським — не повітрям, а животворним напоєм, з дивною гірською тишею, що її порушують тільки дзюркотіння численних струменів та калатання дзвінка на шиї корови...

Неначе кози деруться вони по майже вертикальних кручах гір.

Там і там маленькі постаті хлопчиків та дівчаток, що випасають їх.

Ось якраз попід нами у купці чотири дівчатка заспівали.

І раптом прискорено застукотіло серце, бо долетіла ця їхня пісня до мого вуха, бо усвідомив мій слух, що хоч незнайомий мотив її, чужі ніби навіть слова, але спосіб співати ніби трохи скоромовкою, а по закінченні виводити спочатку протяжливо, а потім відриваючи „Гу-у-у-у!“ та цеж так само співали такі самі дівчатка, випасаючи свої корови там... ой як же далеко та як давно... там, поза Збручем, поза Дніпром, десь на толоці, по ярках лівобережних степів...

І щодня, не втомлюючися, деремося вдвох ми в гори, майже нікого не зустрічаючи, самі собі намічаючи путь. Ніби вже на саму верховину видряпалися, але це тільки знизу здавалося... А до верховини ще далеко... лісом... і знову вище та вище.. Ніби була якась стежка та давно загубили її, а досягти верховини чомусь то треба за всяку ціну.

І таким переможцем відчуваєш себе, стоючи, спираючися на ціпок, прискоренно дишучи на шпилі і не надивляться очі, жадібно охоплюючи неосяжний овид з усіх боків.

Проте значно трудніше спускатися навіть ніби якоюсь стежкою. Тутешні гірські стежки це-ж по суті річища колишніх весняних чи подощевих струменів, що галасуючи водоспадами скидалися з круч, несучи з собою мул, каміння, гілля.

Спираючися на ціпок, чіпляючися за чагарник через силу спускаємося з гори. Зіскакуємо на якусь доріжку.

„Заблукалися?“ — несподівано запитує нас старий тубілець, що непомітно висунувся з боку, проходячи цією доріжкою.

Справді, виходить, що заблудили, опинилися десь далеко у боці. Дістаємо розяснення, дякуємо тубільцеві папіроскою.

Поспішаємо додому. А вже сонце заховалося за чеські гори, темнішає навколо... а доріжка знову крутить і здається провадить зовсім у інший бік, ніж нам потрібно.

Минаємо якийсь стрімкий яр, увесь у деревах та чагарнику.

Мій енерґійний супутник радить скористати з цього яру і спуститися ним, безумовно найдемо в ньому якийсь струмок, що виведе нас до Попрада.

— Все-ж однаково, каже він мені: гірше не буде.

— Е ні, буде гірше — чуємо знову несподівано з боку гори чийсь голос. Обертаємось і бачимо нового тубільця з великим оберемком сіна в руках, а трохи вище на чомусь, цілком неподібному до доріжки, стоїть конячка, запряжена в довгий драбинястий візок: тубільці руками переносять сіно, бо підїхати до складених копиць сіна неможливо навіть для тутешніх коней.

Дякуємо і знову розпитуємо про дорогу.

— Важка, дядьку, ваша праця — каже мій сопутник.

— Ще й яка важка — відповідає, сумно посміхаючися дядько — та нічого не поробиш Бувайте здоровенькі...

Розліплено по деревах і стовпах ріжнокольорові повідомлення про концерт хору в жеґестівському живецькому будинку, де будуть виконувати лемківські пісні і танці, а також „інші руські пісні“.

Сідаємо на віз, щоб поїхати на цей концерт.

— Бувай здорова, Галюню, до побачення!

Не всі польські автори спекулюють на Гуцульщині.

Думки з пограниччя літератури і політики.

Варшава, в серпні 1937.

Пишемо ці рядки у скандальній атмосфері регіоналістичної перехвітки, за яку безумовно слід вважати появу чергового „вундерверку" — ославленого „Календаря Гуцулського", що новим своїм томом дає пророчистий доказ все буйнішого процвітання фантазійної концепції „хуцульского народу".

Багато разів доводилося нам, на жаль, реєструвати появу щораз то нових дивоглядів польської літератури, публіцистики та журналістичного репортажу (згадаймо лише обговорюваний нами недавно „твір" п. Оссендовського), що є смішними та тенденційними писульками на послугах такої чи іншої регіональної концепції.

Першенство в тій літанії дістається майже завжди нашій Гуцульщині, з якої нераз вже зроблено екзотичний, папуаський край з півдиким населенням, що скаче навіжено через ватри, виводиться з самих розбійників та проливає коли треба, кров за... державу...

І тому не диво, що ціла українська преса з помітним румянцем передала рекламову замітку ПАТ про появу буцімто револяційного твору Шекерика п. з. „Дідо Іванчик", до якого вступ напише С. Вінценз, безумовно найкращий та **найобєктивніший** із сучасних польських знавців Гуцульщини.

Не хочемо пересуджувати згори вартости того твору, про який у Варшаві голосно вже від мин. осени і якого автор буцімто вже більшу навіть суму а конто гонорару заінкасував від видавництва. Використовуємо лише актуальну атмосферу, що витворилась над тим твором та доторкає його авторів, щоб вказати на інший дійсно мистецький твір про Гуцульщину. Твір цей — це „На високій полонині" С. Вінценза, що як ніхто краще опрокинув жалюгідні (на замовлення ріжних „Товариств приятелів" написані) тенденційні „твори", що компромітують середовище і думку, з яких народились.

Книжка Вінценза (авторова бабуня походить із знаної козацької української родини Васильків) ще дотепер хвилює майже всіх польських критиків, які не знають як її оцінювати, шукаючи настирливо за ключем до душі твору і... автора.

Та ба! Твір таємний, а автор мовчазний — перечитує всі рецензії та підсміхується, нічого не кажучи, а критика далі ломить собі голову. Варто приглянутися і нам отим безумовно цікавим та актуально характерним розшукам тай від себе докинути дещо, може й небанального.

У записках Українського Наук. Інст. в Берліні (№ 30. з 15. II. ц. р.) знаходимо заповідь появи обширної рецензії д-р З. Кузелі на згаданий твір С. Вінценза, що має бути „першорядним краєзнавчим твором а при тому й повновартісною мистецькою працею".

Залишивши тій фаховій рецензії докладну оцінку Вінцензової праці, хочемо обговорити лише одну ділянку, тепер особливо після непересічних рецензій у швайцарській, італійській, французькій, болгарській, німецькій, англійській і румунській пресі та в звязку з полемікою польських авторів — спеціяльно для нас цікаву.

Вже перед роком слушно запримітив український критик того твору (О. Кульчицький у „Назустріч" 1. IV. 1936 р.), що „книжка та свідчить про необмежені спроможности, які українська народня душа мала та моглаб мати, якщо її залишити самій собі".

Ріжні концепції ріжних польських рецензентів переконують нас у тому напрямі ще більше. Один із них наприклад згадав про деякий шляхотний культурний імперіялізм, що характеризує твір Вінценза. Рецензент мав на гадці очевидно ...польський імперіялізм.

Та для культурного читача є очевидне, а з певністю відчувають це й самі непройняті духом Ґертихів поляки — щось інше і слушніше можна тут говорити про **імперіялізм народньої культури української.**

Тому то помилився відомий польський „хлопський" поет В. Скуза, що відомі символи (Добуш та трембіта), — найдавнішу власність нашого народу — старався прищепити польському народові. Можемо тут висловитися цілком ясно: поема Вінценза є синтезою авторової душі з нашою гуцульською землею. Тому теж помиляється і проф. Бистронь, що прирівнює мистецьке намагання Вінценза із творами Тетмаєра. Пісня Вінценза про Гуцульщину має в собі безперечно більше „голосу народу", ніж субєктивні твори Тетмаєра.

Ми, українці, що дійсно знаємо наших гуцулів, пізнаємо їх на кожній сторінці тої книжки, що говорить світові так виразно і голосно про українську Гуцульщину, якби могла лише сказати верховинська трембіта, колиб її мову зрозуміли польські критики. Пригадаймо хочби таке місце з описом мандатарія Берника (стор. 546): „А все для того, щоб навчити цей дитинний народ, що таке державність, що значить держава — був перший у ряді суворих вчителів Берник, чех німецький тай лецької віри. Ще одно слово пізнали тоді цілі гори (навіть діти у колисках), слово, що дотепер напуває їх острахом: успокоєння, тобто пацифікація..."

Для характеристики польської критики треба додати, що є й такі критики, що закинули авторові невміння вводити до польської мови „гуцульській діялект" порівнюючи Вінценза ще раз нещасливо з Тетмаєром. Чиж би забули сердеги, що мова гуцулів не є ніяким польським діялектом?

А врештою треба тут пригадати ще й таке: від часу появи „Марії" Мальчевського і перекладу „Одисеї" Семенського почерез багато інінших творів літератури 19. стол. слід відмітити виразну інфільтрацію українщини до польської мови і то не лише в словнику, але і в духу мови.

Цей цікавий та багатомовний процес не дочекався ще вдячного признання з польської сторони, а свій вершок осягнув хіба в Вінцензовому творі.

Можна сказати ще більше: книжка Вінценза не лише тематично, але також з огляду на мову та її ритм є книжкою українською змістом і духом, а польською лише своєю формою.

Слід тільки побажати польським критикам, літераторам та журналістам, які вибираються за Коломию, щоб глибше вчитувались у зміст цього твору.

Тоді може менше буде скандальних „хуцульських публікацій". А з нашої сторони варто, щоб знайшовся талановитий перекладач Вінцензового твору, щоб уможливив йому вернутися туди, звідки вийшов.

КТВ.

Це до нашої десятирічної приятельки, що недавно приїхала з мамою до нашого пансіону.

— До побачення! — поважно відповідає кароокe дівча, що кінцями завязаної великої чорної стрічки на голівці нагадує якесь гарненьке зайченятко: — До побачення, до побачення.

Ми теж махаємо їй руками у відповідь на грацiйні рухи її рученяток.

— А ви з далека будете? — несподівано запитує, обертаючися до нас, кривий візник тубілець ,що чув нашу розмову з Галюнею.

— А зза Києва...

— Та теж за кордоном... Ага то мабуть ви з Великої України, ще з Петлюрою втекли — здогадується наш бесідник.

О, він ще перед війною скінчив українську школу, чим і пояснюється його зорієнтованість.

У великій салі великого Жеґестівського будинку влаштовано сцену, встановлено перед нею кілька рядів стільців, але хоч будинок переповнений, переповнені всі місцеві пансіони та віллі (кажуть, цього року зїхалося до Жеґестова до 5 тисяч лікувальників), гостей у цій салі дуже мало. Поволі публика трохи прибуває, але переважно це жінки з села Жеґестова.

Бачимо серед публики і місцевого панотця, великого, як кажуть, москвофіла. По досить довгому чеканні завіса розсувається і на сцені мішаний хор у національному „лемківському" убранні, дівчата — всі в стрічках та в намисті. Проспівали — і зовсім незле — декілька лемківських пісень. Одна з них робить таке саме враження, як і пісня дівчаток на горі, співають її у такий самий спосіб.

Декілька пар протанцювало національні „лемківські" танці...

І знову хор на сцені, співає тепер також цілком добре, пісні з Наддніпрянщини.

З якою увагою слухають співів тутешні, ані не ворухнуться, очі аж впилися в хор, уста навіть порозхилювані...

Якось особливо обережно заводить заспівачка:

„Діва Марія
По саду ходила...
Щедрий вечір,
Добрий вечір — (підхоплює хор)
Добрим людям
На здоровячко"...

І вже не має великої салі на літнисько, гарячої липневої ночі, що зазирає крізь розчинені вікна, — це вже рипить убитий сніг під чоботами, снігом укриті дахи по низеньких, ніби врослих у снігові кучурги хатках, запорошені наморозою дерева, світиться із позамерзлих віконець, а нагорі темне низьке все зазорене небо... горять гам, палають, грають зорі, неначе ті золоті горішки... пара йде з уст закутаних щедрівників...

Щедрий вечір,
Добрий вечір,
Добрим людям
На здоровячко...

Гаряче плеще публика.

Потім виходять на сцену два добродії з гітарою та мандоліною, сідають і заводять:

Совце низенько,
Вечір близенько...

І знову оплески.

Добродії, очевидячки на „біс", починають:

Солнце всходит і заходіт,
А в тюрмє моєй темно...

Експанзивний мій сопутник підскакує із стільця і виходить, помітно деяке порушення серед публики, але більшість її, тільки місцеві жінки, ніби таксамо уважливо слухають і далі.

Далі добродії співають уже російською мовою якісь циганські романси. Не витримую я, виходжу на тепле нічне жеґестівське повітря...

Чути, як публика плеще...

Другого дня здибую вчорашню заспівачку, вона вже виконує свої службові обовязки.

— Дуже добре ви вчора співали — кажу я.

— Дякую вам — трохи соромливо відповідає вона.

— Але для чогож ці російські пісні? — запитую я.

— Цеж не ми, це не хористи співали, це хруні — відповідає дівчина, не підносячи очей.

А згодом, сидячи на двірці чули ми, як поза нами в натовпі хтось оповідав, що „українці" ніби побили місцевого священника.

Хоч і бачимо трохи згодом жеґестівського панотця, який своєю появою ніби спростовує ці сплітки, але виходить не так уже байдуже поставилися всі до цих російських пісень співаних у Жеґестові.

І знову в горах. Чи не востаннє вже?

Здибуємо там не старого ще тамошнього селянина, що разом з конячкою, запряженою у віз, пнеться кудись „доріжкою".

— Доброго здоровля — каже мій сопутник.

— А звідкиж це ви? — запитує селянин замісць відповіді.

З розмови довідуємося, що наш бесідник був у двацятому році з військом аж у Києві, памятає його і Дарницю.

— Здоровенькі були — закінчує він нашу розмову. — Вішта, вйо! — кричить на свою конячку...

Вішта вйо!
Раз ідемо на Вкраїну.
Раз — назад!..

Не всі польські автори спекулюють на Гуцульщині.

Думки з пограниччя літератури і політики.

Варшава, в серпні 1937.

Пишемо ці рядки у скандальній атмосфері регіоналістичної перехватки, за яку безумовно слід вважати появу чергового „вундерверку" — ославленого „Календаря Гуцулського", що новим своїм томом дає пророчистий доказ все буйнішого процвітання фантазійної концепції „хуцульского народу".

Багато разів доводилося нам, на жаль, реєструвати появу щораз то нових дивоглядів польської літератури, публіцистики та журналістичного репортажу (згадаймо лише обговорюваний нами недавно „твір" п. Оссендовського), що є смішними та тенденційними писульками на послугах такої чи іншої регіональної концепції.

Першенство в тій літанії дістається майже завжди нашій Гуцульщині, з якої нераз вже зроблено екзотичний, папуаський край з півдиким населенням, що скаче навіжено через ватри, виводиться з самих розбійників та проливає коли треба, кров за... державу...

І тому не диво, що ціла українська преса з помітним румянцем передала реклямову замітку ПАТ про появу буцімто революційного твору Шекерика п. з. „Дідо Іванчик", до якого вступ напише С. Вінценз, безумовно найкращий та **найобєктивніший** із сучасних польських знавців Гуцульщини.

Не хочемо пересуджувати згори вартости того твору, про який у Варшаві голосно вже від мин. осени і якого автор буцімто вже більшу навіть суму а конто гонорару заінкасував від видавництва. Використовуємо лише актуальну атмосферу, що витворилась над тим твором та доторкає його авторів, щоб вказати на інший дійсно мистецький твір про Гуцульщину. Твір цей — це „На високій полонині" С. Вінценза, що як ніхто краще опрокинув жалюгідні (на замовлення ріжних „Товариств приятелів" написані) тенденційні „твори", що компромітують середовище і думку, з яких народились.

Книжка Вінценза (авторова бабуня походить із знаної козацької української родини Васильків) ще дотепер хвилює майже всіх польських критиків, які не знають як її оцінювати, шукаючи настирливо за ключем до душі твору і... автора.

Та ба! Твір таємний, а автор мовчазний — перечитує всі рецензії та підсміхується, нічого не кажучи, а критика далі ломить собі голову. Варто приглянутися і нам отим безумовно цікавим та актуально характерним розшукам тай від себе докинути дещо, може й небанального.

У записках Українського Наук. Інст. в Берліні (№ 30. з 15. II. ц. р.) знаходимо заповідь появи обширної рецензії д-р З. Кузелі на згаданий твір С. Вінценза, що має бути „першорядним краєзнавчим твором а при тому й повновартісною мистецькою працею".

Залишивши тій фаховій рецензії докладну оцінку Вінцензової праці, хочемо обговорити лише одну ділянку, тепер особливо після непересічних рецензій у швайцарській, італійській, французькій, болгарській, німецькій, англійській і румунській пресі та в звязку з полемікою польських авторів — спеціяльно для нас цікаву.

Вже перед роком слушно запримітив український критик того твору (О. Кульчицький у „Назустріч" 1. IV. 1936 р.), що „книжка та свідчить про необмежені спроможности, які українська народня душа має та моглаб мати, якщо її залишити самій собі".

Ріжні концепції ріжних польських рецензентів переконують нас у тому напрямі ще більше. Один із них наприклад згадав про деякий шляхотний культурний імперіялізм, що характеризує твір Вінценза. Рецензент мав на галці очевидно ...польський імперіялізм.

Та для культурного читача є очевидне, а з певністю відчувають це й самі непройняті духом Гертихів поляки — щось інше і слушніше можна тут говорити про **імперіялізм народньої культури української**.

Тому то помилився відомий польський „хлопський" поет В. Скуза, що відомі символи (Добуш та трембіта), — найдавнішу власність нашого народу — старався прищепити польському народові. Можемо тут висловитися цілком ясно: поема Вінценза є синтезою авторової душі з нашою гуцульською землею. Тому теж помиляється і проф. Бистронь, що прирівнює мистецьке намагання Вінценза із творами Тетмаєра. Пісня Вінценза про Гуцульщину має в собі безперечно більше „голосу народу", ніж субєктивні твори Тетмаєра.

Ми, українці, що дійсно знаємо наших гуцулів, пізнаємо їх на кожній сторінці тої книжки, що говорить світові так виразно і голосно про українську Гуцульщину, якби могла лише сказати верховинська трембіта, колиб її мову зрозуміли польські критики. Пригадаймо хочби таке місце з описом мандатарія Берника (стор. 546): „А все для того, щоб навчити цей дитинний народ, що таке державність, що значить держава — був перший у ряді суворих вчителів Берник, чех німецький тай лецької віри. Ще одно слово пізнали тоді цілі гори (навіть діти у колисках), слово, що дотепер напуває їх острахом: успокоєння, тобто пацифікація..."

Для характеристики польської критики треба додати, що є й такі критики, що закинули авторові невміння вводити до польської мови „гуцульскій діялект" порівнюючи Вінценза ще раз нещасливо з Тетмаєром. Чиж би забули сердеги, що мова гуцулів не є ніяким польським діялектом?

А зрештою треба тут пригадати ще й таке: від часу появи „Марії" Мальчевського і перекладу „Одисеї" Семенського почерез багато інших творів літератури 19. стол. слід відмітити виразну інфільтрацію українщини до польської мови і то не лише в словнику, але і в духу мови.

Цей цікавий та багатомовний процес не дочекався ще вдячного признання з польської сторони, а свій вершок осягнув хіба в Вінцензовому творі.

Можна сказати ще більше: книжка Вінценза не лише тематично, але також з огляду на мову та її ритм є книжкою українською змістом і духом, а польською лише своєю формою.

Слід тільки побажати польським критикам, літераторам та журналістам, які вибираються за Коломию, щоб глибше вчитувались у зміст цього твору.

Тоді може менше буде скандальних „хуцульських публікацій". А з нашої сторони варто, щоб знайшовся талановитий перекладач Вінцензового твору, щоб уможливив йому вернутися туди, звідки вийшов.

КТВ.

Це до нашої десятирічної приятельки, що недавно приїхала з мамою до нашого пансіону.

— До побачення! — поважно відповідає карооке дівча, що кінцями завязаної великої чорної стрічки на голівці нагадує якесь гарненьке зайченятко: — До побачення, до побачення.

Ми теж махаємо їй руками у відповідь на грацийні рухи її рученяток.

— А ви з далека будете? — несподівано запитує, обертаючися до нас, кривий візник тубілець ,що чув нашу розмову з Галюнею.

— А зза Києва..

— Та теж за кордоном... Ага то мабуть ви з Великої України, ще з Петлюрою втекли — здогадується наш бесідник.

О, він ще перед війною скінчив українську школу, чим і пояснюється його зорієнтованість.

У великій салі великого Жегестівського будинку влаштовано сцену, встановлено перед нею кілька рядів стільців, але хоч будинок переповнений, переповнені всі місцеві пансіони та віллі (кажуть, цього року зїхалося до Жегестова до 5 тисяч лікувальників), гостей у цій салі дуже мало. Поволі публика трохи прибуває, але переважно це жінки з села Жегестова.

Бачимо серед публики і місцевого панотця, великого, як кажуть, москвофіла. По досить довгому чеканні завіса розсувається і на сцені мішаний хор у національному „лемківському" убранні, дівчата — всі в стрічках та в намисті. Проспівали — і зовсім незле — декілька лемківських пісень. Одна з них робить таке саме враження, як і пісня дівчаток на горі, співають її у такий самий спосіб.

Декілька пар протанцювало національні „лемківські" танці..

І знову хор на сцені, співає тепер. також цілком добре, пісні з Наддніпрянщини.

З якою увагою слухають співів тутешні, ані не ворухнуться, очі аж впилися в хор, уста навіть порозхилювані...

Якось особливо обережно заводить заспівачка:

„Діва Марія
По саду ходила...
Щедрий вечір,
Добрий вечір — (підхоплює хор)
Добрим людям
На здоровячко"...

І вже не має великої салі на літниську, гарячої липневої ночі, що зазирає крізь розчинені вікна, — це вже рипить убитий сніг під чоботами, снігом укриті дахи по низеньких, ніби врослих у снігові кучурги хатках, запорошені намороззю дерева, світиться із позамерзлих віконець, а нагорі темне низьке все зазорене небо... горять гам, палають, грають зорі, неначе ті золоті горішки.., пара йде з уст закутаних щедрівників...

Щедрий вечір,
Добрий вечір,
Добрим людям
На здоровячко...

Гаряче плеще публика.

Потім виходять на сцену два добродії з гітарою та мандоліною, сідають і заводять:

Совнце низенько,
Вечір близенько...

І знову оплески.

Добродії, очевидячки на „біс", починають:

Солнце всходит і заходіт,
А в тюрме моей темно...

Експанзивний мій супутник підскакує із стільця і виходить, помітно деяке порушення серед публики, але більшість її, тільки місцеві жінки, ніби таксамо уважливо слухають і далі.

Далі добродії співають уже російськоюж мовою якісь циганські романси. Не витримую й я, виходжу на тепле нічне жегестівське повітря..

Чути, як публика плеще...

Другого дня здибую вчорашню заспівачку, вона вже виконує свої службові обовязки.

— Дуже добре ви вчора співали — кажу я.

— Дякую вам — трохи соромливо відповідає вона.

— Але для чогож ці російські пісні? — запитую я.

— Цеж не ми, це не хористи співали, це хруні — відповідає дівчина, не підносячи очей.

А згодом, сидячи на двірці чули ми, як поза нами в натовпі хтось оповідав, що „українці" ніби побили місцевого священника.

Хоч і бачимо трохи згодом жегестівського панотця, який своєю появою ніби спростовує ці сплітки, але виходить не так уже байдуже поставилися всі до цих російських пісень співаних у Жегестові.

І знову в горах. Чи не востаннє вже?

Здибуємо там не старого ще тамошнього селянина, що разом з конячкою, запряженою у віз, пнеться кудись „доріжкою".

— Доброго здоровля — каже мій супутник.

— А звідкиж це ви? — запитує селянин замісць відповіді.

З розмови довідуємося, що наш бесідник був у двацятому році з військом аж у Києві, памятає його і Дарницю.

— Здоровенькі були — закінчує він нашу розмову. — Вішта, вйо! — кричить на свою конячку...

Вішта вйо!
Раз ідемо на Вкраїну,
Раз — назад!...

Економічний огляд.

Брак фахівців і потреба їх вишколеннння.

В Европі і в Америці, де недавня кріза поробила такі величезні спустошення в господарстві, зжились люди з фактом „масового безробіття“. Наше сучасне життя повне парадоксів. Згадати хоч би голодування міліонів в одних країнах і рівночасне нищення величезної кількости харчевих засобів у других країнах або надмір золота в Америці і в Англії та рівночасно брак його в інших державах. Наявний парадокс маємо теж у ділянці праці: в обставинах міліонового безробіття лунають оклики: **брак людей!**

Бракують фахівці. І то не тільки в державах з високорозвиненим промислом, в Америці, Англії, Німеччині, Франції, але навіть у Польщі. Ось на загальних зборах Обєднання Шкляних Гут у Варшаві висказано **догану** гутам за те, що **вони взаїмно відбирають собі робітників-фахівців!** У Чехословаччині завелись абонаменти на учнів, що кінчать промислові і торговельні школи. Німеччина, турбуючись вишколом фахівців, зобовязала тепер підприємців тримати учнів відповідно до числа робітників.

Та навіть у нашому скромному покищо господарському житті починає виступати те саме явище: брак фахівців. Недавно на зборах одної нашої кооперативної централі довідались присутні про необхідність спровадити мясарського фахівця аж з закордону (ЧСР). А прецінь іде тут про ремесло, в якому працювало і працює чимало українців. Щож тоді має бути в тих ділянках, де ставимо перші кроки, де доводиться говорити про справжнє піонірство? Наш господарський розвиток ішов би куди швидше, колиб у нас до всього були кваліфіковані робітники, люди не тільки з теоретичним вишколом, але і з практикою. Що їх часто нема — це знають добре ті, які пробували чи пробують щонебудь організувати. Зокрема знає це Комісія Розбудови Українського Промислу (КРУП) при У. Технічному Т-ві і Пром-Банк, куди частенько звертаються грошевиті люди за порадою та організаційною підтримкою.

Отож і в нас гостро-актуальною є справа вишколу фахівців. Присвячують їй увагу найновіші „Технічні Вісти“ (серпень 1937), займаючись передовсім недостаточною в нас кількістю **технічних фахівців,** інжинірів. Автор Е. В. намічує ось такі шляхи в акції вишколювання:

1. Впливати на студіюючу молодь, щоб у програму своїх студій (в першу чергу закордонних) вставляла принайменше два до три роки обовязкової практики на фабриці в означеному напрямку. Щойно практику можна вважати закінченням студій.

2. Студентам, що студіюють у краєвих високих школах, дати змогу доповнювати своє теоретичне знання практично підчас ферій заняттям у своїх чи навіть чужих підприємствах, яких відборцями є українські клієнти. Що цей другий момент можливий до переведення (очевидно організовано), вказують останні події на господарсьому полі у наших сусідів. Цілий ряд жидівських промислових і торговельних фірм мусів під пресією польської клієнтелі приняти в значній мірі або навіть в цілости польський персонал. Аналогічним шляхом мусять іти і наші господарські установи, наша прилюдна опінія і навіть поодинокі клієнти. Це в наших обставинах буде посередній спосіб виховування фахових сил. Ці справи треба у відповідний спосіб порушувати і в щоденній пресі.

3. Істнуючі наші промислові підприємства, навіть і менші мусять заздалегідь подбати про вишколення для себе власним коштом фахівців. Вони мусять зрозуміти, що розбудова підприємства без помочі фахівця неможлива. А такого фахівця найкраще може вишколити собі саме підприємство.

Немалу ролю має тут відограти КРУП. Вона мусить взяти на себе обовязок кермувати вихованням молодого інжинірського покоління. Це можна буде осягнути тим способом, що увійде вона в контакт зі студентськими організаціями і буде впливати на студентів у напрямі вибору виділу у високих школах і в напрямі практичного вишколення. Далі мусить КРУП вплинути на українські підприємства і при помочі їх управильнити в них практичний дошкіл молодих інжинірів. Здібніших абсольвентів треба висилати на закінчення практичної освіти за кордон. Фондів на це малиб постачити наші промислові підприємства та інші господарські установи. Видані на це гроші напевно принесуть користь заінтересованому підприємству і цілій нашій національній господарці.

Вище намічені шляхи п. Е. В. можна вважати правильними при вишколюванні ріжних фахівців, не тільки технічно-виробничих, але теж торговельних і банкових. Високі фахові кваліфікації потрібні нашим працівникам в усіх господарських ділянках, тимбільше, що конкуренція наших сусідів прибирає щораз гостріші форми і протиставитись можемо їй головно при щонайменше рівних кваліфікаціях. Про те, що на нашу землю йде наступ знаменито вишколених познанських і поморських купців-поляків, ми вже писали. В високій господарській культурі Познанщини дозріває також тип польського фахового купця, що походить також з наших земель і вертається на наші землі для дальшої праці. Найновіше число „Торговлі і Промислу“ інформує, що заходом познанської Пром.-Торг. Палати створено вперше цього року в Познані табор практичного торговельного вишколу, до якого стягнено 28 торговельних практикантів з Перемишля, Станиславова, Коломиї, Луцька, Рівного, тощо. В Польщі розбудовують також густу мережу фахових шкіл, а величезна їх фреквенція вказує на поважний перелім у думках поляків щодо фахової освіти.

Щоправда і ми розбудовуємо тепер наше фахове шкільництво. Зростає в ньому також фреквенція молоді (згадаємо хочби величезний наплив молоді в цьому шк. році до нашої нової торговельної гімназії Р. Ш. у Львові). Але все те ще дуже — дуже скромне. До того, наша молодь, по закінченні фахової школи, шукає відразу бодай скромненького хліба (хочби доводилось працювати не по фаху), не зважаючи практику продовжуванням студій для осягнення повного фахового знання (в тому, очевидно, найбільше винні злидні, серед яких учиться наша молодь, а також нерідко помилковий погляд родичів, що закінчення теоретичної науки дає вже „фах“). Для практичного вишколу не треба конче їхати за кордон. Чимало можливости для такого вишколу можна найти на нашій національній території, а ще більше в корінній Польщі, зокрема в Познанщині і на Шлеську. Високої господарської культури в західній Польщі ми не вміли досі якслід використати для піднесення наших господарських кваліфікацій. Ця справа, очевидно, все ще актуальна і повинні ми її мати на увазі, коли обмірковуємо потребу вишколювання фахівців.

Вертаючися до статті, яка появилась у „Техн. Вістях“, згадаємо, що автор нарікає на нашу господарську дійсність, в якій панує тип нефахівця на верхах, а через те є він і в низах. Автор пише:

„Дипльомований інжинір має відразу проявитися в нашому господарському житті, в якому може сам навчитися дуже мало, тому, що в його проводі є звичайно люди нефахові, які ведуть справи по дилетантськи, бо й де могли вони цього навчитись? Тому й не дивно, що мають вони дуже мало зрозуміння для ролі направду вишколених людей у розбудові нашого господарського життя. Коли усеж можемо занотувати поважні успіхи на господарському полі, то треба віднести їх радше до незвичайно пригожих умовин для господарської ініціятиви в нас, які дозволили дійти до поважних осягів навіть при помочі цілком примітивних метод господарення. Це тільки доказує, що колиб ми вийшли із свого примітивізму, ці осяги булиб куди більші і триваліші. І в таких обставинах вимагають від новодипльомованого інжиніра чогось надзвичайного. Це цілком неоправдане“.

З цих слів пробивається глибокий жаль, з яким зрештою можна зустрінутись частіше в колах наших інжинірів, які в українських установах нерідко сповняють підрядні функції і яких теоретичної освіти провід — буває — що не доцінює. Цеж є матеріял на висококваліфікованих фахівців! А в нас він часто марнується, бо в міродайних чинників нема доброї волі допомоги йому дозріти в повному того слова значінні. Яка з того шкода для нашого національного господарства — про те нема мабуть двох думок.

Зясовуючи обєктивно цю справу, годі не зазначити, що жаль наших не вповні ще зрілих фахівців є часто однобічний. Вони мають жаль до своїх батьків, шефів, установ, навіть цілої нації, а рідко мають жаль до себе за те, що покінчили свою фахову освіту з осягненням дипльому і що не йдуть дальше вперед, повертаючись нерідко назад у своєму знанню. А прецінь багато є таких, що недбайливо ставляться до дальшої фахової освіти, що не стараються її поглибити хочби лектурою фахової преси і літератури, що не пробують навіть дістати коротку відпустку для практичного заокруглення свого знання. Є й такі, що виявляють тільки фальшиві, а не справжні амбіції в тому, щоб перебороти всі труднощі і заняти місця, де потрібні фахові кваліфікації.

Потреба вишколювання фахівців мусить стати одним із ударних гасел господарського виховання українського громадянства. В цьому пункті нездужає це громадянство дуже сильно і лікувати його треба починаючи від самих кандидатів до повних фахових кваліфікацій.

В. Несторович.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

УКРАЇНСЬКЕ ЕКОНОМІЧНЕ БЮРО НЕ ПРИПИНИЛО ВИДАВАННЯ СВОЇХ „РІЧНИКІВ“.

Обговорюючи ширше новий випуск польського „Малого Статистичного Річника“ ми з жалем зазначили, що „в цьому році не появився вже варшавський „Річник“ У. Екон. Бюра, що так корисно започаткував нашу національну статистику“. Як відгук на цю нашу замітку, дістали ми на днях письмо від У. Ек. Бюра в Варшаві з повідомленням, що „IV. Річник“ таки появиться і то може вже незабаром. Залежить це від друкарні Н. Т-ва ім. Шевченка. Цього року згадане Бюро видає свій „Річник“ спільно з Науковим Т-вом ім. Шевченка. З правдивим вдоволенням подаємо цю вістку. Однак мусимо зазначити, що **такі** видавництва не повинні спізнюватись, бо це дуже некорисно впливає на їх вартість.

З нашої кооперації.

УСПІХ III. ВАКАЦІЙНОГО КУРСУ Р. С. У. К. ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ КООПЕРАЦІЇ.

III. Вакаційний курс Ревіз. Союзу Українських Кооператив відбувся цього року в Гребенові і пройшов з повним успіхом.

Постійних учасників курсу було 48, в тому числі 10 жінок. Доходячих постійних учасників було 4. З того 41 учасників це активні кооперативні працівники, а саме 26 осіб з Окружних Кооперативних Союзів, 2 з Народної Торговлі, 4 з Українбанків, 6 з міських кооператив (спож. і інших) і 2 з Районових Молочарень. Осіб, що не були на платній праці в кооперації („прихильників“) було 8, отже більше як попередніми роками. Найчисленніше були заступлені Стрий 8 і Жовква (з Камінкою) 8, Теребовля, Зборів і Перемишль по 3, Львів 5, Рогатин, Сокаль, Винники, Городенка по 2, по 1 зі Збаража, Тернополя, Калуша, Радехова, Коломиї, Яворова, Тустанович, Щирця та зі сіл: Гушанок і Ременова. Вдруге прибуло на курсі 5 осіб. Між учасниками був 1 рільник-господар, решта з інтелігенції.

Одним із завдань цьогорічного вакаційного курсу, як і двох попередніх, було: збогатити знання господарських і кооперативних справ, яких життя приносить чимало кожного року, так на полі українського, як і міжнародного кооперативного руху. Властиво це не навчання, є товариський зїзд, де шляхом гутірок і розмов виплекується щире захоплення кооперативною працею.

З цією метою уложено програму курсу, в яку увійшли виклади з ділянки кооперативної ідеольогії, доповіді наших кооперативних централь, актуальні питання і пляни розбудови поодиноких ділянок кооперативного будівництва, враження з поїздок до чужих країн і т. д.

Учасники курсу відбули ряд прогульок на довколичні верхи та до поблизьких місцевостей. На закінчення курсу, який тривав 20 днів, улаштували учасники святочну академію на дохід місцевого Нар. Дому. В письменній анкеті висказали всі учасники велике задоволення з курсу і виявили навіть побажання, щоби на будуче уможливити на такім курсі побут з родинами.

РЕЧИНЕЦЬ КОНКУРСУ ГОСП. КООП. ЧАСОПИСУ ПРОДОВЖЕНИЙ.

Редакція Госп. Кооп. Часопису продовжила речинець надсилання статтей на свій другий конкурс на статті до кінця 1937 р. Статті мають означену тему: Домашній промисл у моїй околиці. Досі дав конкурс гарні вислідн. Г. К. Ч. опублікував уже досі 9 основних статтей про домашній промисл в ріжних околицях західних українських земель.

ДЕКЛЯМАТОР НА КООПЕРАТИВНІ СВЯТА.

Накладом Р. С. У. К. вийшла на днях книжочка віршів, „Слово“. Вірші призначені до деклямації під час Кооперативних Свят, академій та концертів.

Економічний огляд.

Брак фахівців і потреба їх вишколеннння.

В Европі і в Америці, де недавня кріза поробила такі величезні спустошення в господарстві, зжились люди з фактом „масового безробіття". Наше сучасне життя повне парадоксів. Згадати хоч би голодування міліонів в одних країнах і рівночасне нищення величезної кількости харчевих засобів у других країнах або надмір золота в Америці і в Англії та рівночасно брак його в інших державах. Наявний парадокс маємо теж у ділянці праці: в обставинах міліонового безробіття лунають оклики: **брак людей!**

Бракують фахівці. І то не тільки в державах з високорозвиненим промислом, в Америці, Англії, Німеччині, Франції, але навіть у Польщі. Ось на загальних зборах Обєднання Шкляних Гут у Варшаві висказано **догану гутам за те, що вони взаїмно відбирають собі робітників-фахівців!** У Чехословаччині завелись абонаменти на учнів, що кінчать промислові і торговельні школи. Німеччина, турбуючись вишколом фахівців, зобовязала тепер підприємців тримати учнів відповідно до числа робітників.

Та навіть у нашому скромному покищо господарському житті починає виступати те саме явище: брак фахівців .Недавно на зборах одної нашої кооперативної централі довідались присутні про необхідність спровадити мясарського фахівця аж з закордону (ЧСР). А прецінь іде тут про ремесло, в якому працювало і працює чимало українців. Щож тоді має бути в тих ділянках, де ставимо перші кроки, де доводиться говорити про справжнє піонірство? Наш господарський розвиток ішов би куди швидше, коли б у нас до всього були кваліфіковані робітники, люди не тільки з теоретичним вишколом, але і з практикою. Що їх часто нема — це знають добре ті, які пробували чи пробують щонебудь організувати. Зокрема знає це Комісія Розбудови Українського Промислу (КРУП) при У. Технічному Т-ві і Пром-Банк, куди частенько звертаються грошевиті люди за порадою та організаційною підтримкою.

Отож і в нас гостро-актуальною є справа вишколу фахівців. Присвячують їй увагу найновіші „Технічні Вісти" (серпень 1937), займаючись передовсім недостаточною в нас кількістю **технічних фахівців,** інжинірів. Автор Е. В. намічує ось такі шляхи в акції вишколювання:

1. Впливати на студіюючу молодь, щоб у програму своїх студій (в першу чергу закордонних) вставляла принайменше два до три роки обовязкової практики на фабриці в означеному напрямку. Щойно практику можна вважати закінченням студій.

2. Студентам, що студіюють у краєвих високих школах, дати змогу доповнювати своє теоретичне знання практичне підчас ферій заняттям у своїх чи навіть чужих підприємствах, яких відборцями є українські клієнти. Що цей другий момент можливий до переведення (очевидно організовано), вказують останні події на господарсьому полі у наших сусідів. Цілий ряд жидівських промислових і торговельних фірм мусів під пресією польської клієнтелі приняти в значній мірі або навіть в цілости польський персонал. Аналогічним шляхом мусять іти і наші господарські установи, наша прилюдна опінія і навіть поодинокі клієнти. Це в наших обставинах буде посередній спосіб виховування фахових сил. Ці справи треба у відповідний спосіб порушувати і в щоденній пресі.

3. Істнуючі наші промислові підприємства, навіть і менші мусять заздалегідь подбати про вишколення для себе власним коштом фахівців. Вони мусять зрозуміти, що розбудова підприємства без помочі фахівця неможлива. А такого фахівця найкраще може вишколити собі саме підприємство.

Немалу ролю має тут відограти КРУП. Вона мусить взяти на себе обовязок кермувати вихованням молодого інжинірського покоління. Це можна буде осягнути тим способом, що увійде вона в контакт зі студентськими організаціями і буде впливати на студентів у напрямі вибору виділу у високих школах і в напрямі практичного вишколення. Далі мусить КРУП вплинути на українські підприємства і при помочі їх управильнити в них практичний дошкіл молодих інжинірів. Здібніших абсольвентів треба висилати на закінчення практичної освіти за кордон. Фондів на це малиб постачити наші промислові підприємства та інші господарські установи. Видані на це гроші напевно принесуть користь заінтересованому підприємству і цілій нашій національній господарці.

Вище намічені шляхи п. Е. В. можна вважати правильними при вишколюванні ріжних фахівців, не тільки технічно-виробничих, але теж торговельних і банкових. Високі фахові кваліфікації потрібні нашим працівникам в усіх господарських ділянках, тимбільше, що конкуренція наших сусідів прибирає щораз гостріші форми і протиставитись можемо їй головно при щонайменше рівних кваліфікаціях. Про те, що на нашу землю йде наступ знаменито вишколених познанських і поморських купців-поляків, ми вже писали. В високій господарській культурі Познанщини дозріває також тип польського фахового купця, що походить також з наших земель і вертається на наші землі для дальшої праці. Найновіше число „Торговлі і Промислу" інформує, що заходом познанської Пром.-Торг. Палати створено вперше цього року в Познані табор практичного торговельного вишколу, до якого стягнено 28 торговельних практикантів з Перемишля, Станиславова, Коломиї, Луцька, Рівного, тощо. В Польщі розбудовують також густу мережу фахових шкіл, а величезна їх фреквенція вказує на поважний перелім у думках поляків щодо фахової освіти.

Щоправда і ми розбудовуємо тепер наше фахове шкільництво. Зростає в ньому також фреквенція молоді (згадаємо хочби величезний наплив молоді в цьому шк. році до нашої нової торговельної ґімназії Р. Ш. у Львові). Але все те ще дуже — дуже скромне. До того, наша молодь, по закінченні фахової школи, шукає відразу бодай скромненького хліба (хочби доводилось працювати не по фаху), не вважаючи практику продовжуванням студій для осягнення повного фахового знання (в тому, очевидно, найбільше винні злидні, серед яких учиться наша молодь, а також нерідко помилковий погляд родичів, що закінчення теоретичної науки дає вже „фах"). Для практичного вишколу не треба конче їхати за кордон. Чимало можливости для такого вишколу можна найти на нашій національній території, а ще більше в корінній Польщі, зокрема в Познанщині і на Шлеську. Високої господарської культури в західній Польщі ми не вміли досі якслід використати для піднесення наших господарських кваліфікацій. Ця справа, очевидно, все ще актуальна і повинні ми її мати на увазі, коли обмірковуємо потребу вишколювання фахівців.

Вертаючися до статті, яка появилась у „Техн. Вістях", згадаємо, що автор нарікає на нашу господарську дійсність, в якій панує тип нефахівця на верхах, а через те є він і в низах. Автор пише:

„Дипльомований інжинір має відразу проявитися в нашому господарському житті, в якому може сам навчитися дуже мало, тому, що в його проводі є звичайно люди нефахові, які ведуть справи по дилетантськи, бо й де могли вони цього навчитись? Тому й не дивно, що мають вони дуже мало зрозуміння для ролі направду вишколених людей у розбудові нашого господарського життя. Коли усеж можемо занотувати поважні успіхи на господарському полі, то треба віднести їх радше до незвичайно пригожих умовин для господарської ініціятиви в нас, які дозволили дійти до поважних осягів навіть при помочі цілком примітивних метод господарення. Це тільки доказує, що колиб ми вийшли із свого примітивізму, ці осяги булиб куди більші і триваліші. І в таких обставинах вимагають від новодипльомованого інжиніра чогось надзвичайного. Це цілком неоправдане".

З цих слів пробивається глибокий жаль, з яким зрештою можна зустрінутись частіше в колах наших інжинірів, які в українських установах нерідко сповняють підрядні функції і яких теоретичної освіти провід — буває — що не доцінює. Цеж є матеріял на висококваліфікованих фахівців! А в нас він часто марнується, бо в міродайних чинників нема доброї волі допомогти йому дозріти в повному того слова значінні. Яка з того шкода для нашого національного господарства — про те нема мабуть двох думок.

Зясовуючи обєктивно цю справу, годі не зазначити, що жаль наших не вповні ще зрілих фахівців є часто однобічний. Вони мають жаль до своїх батьків, шефів, установ, навіть цілої нації, а рідко мають жаль до себе за те, що покінчили свою фахову освіту з осягненням дипльому і що не йдуть дальше вперед, повертаючись нерідко назад у своєму знанню. А прецінь багато є таких, що недбайливо ставляться до дальшої фахової освіти, що не стараються її поглибити хочби лектурою фахової преси і літератури, що не пробують навіть дістати коротку відпустку для практичного заокруглення свого знання. Є й такі, що виявляють тільки фальшиві, а не справжні амбіції в тому, щоб перебороти всі труднощі і заняти місця, де потрібні фахові кваліфікації.

Потреба вишколювання фахівців мусить стати одним із ударних гасел господарського виховання українського громадянства. В цьому пункті нездужає це громадянство дуже сильно і лікувати його треба починаючи від самих кандидатів до повних фахових кваліфікацій.

В. Несторович

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

УКРАЇНСЬКЕ ЕКОНОМІЧНЕ БЮРО НЕ ПРИПИНИЛО ВИДАВАННЯ СВОЇХ „РІЧНИКІВ".

Обговорюючи ширше новий випуск польського „Малого Статистичного Річника" ми з жалем зазначили, що „в цьому році не появився вже варшавський „Річник" У. Екон. Бюра, що так корисно започаткував нашу національну статистику". Як відгук на цю нашу замітку, дістали ми на днях письмо від У. Ек. Бюра в Варшаві з повідомленням, що „IV. Річник" таки появиться і то може вже незабаром. Залежить це від друкарні Н. Т-ва ім. Шевченка. Цього року згадане Бюро видає свій „Річник" спільно з Науковим Т-вом ім. Шевченка. З правдивим вдоволенням подаємо цю вістку. Однак мусимо завважити, що такі видавництва не повинні спізнюватись, бо це дуже некорисно впливає на їх вартість.

З нашої кооперації.

УСПІХ III. ВАКАЦІЙНОГО КУРСУ Р. С. У. К. ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ КООПЕРАЦІЇ.

III. Вакаційний курс Ревіз. Союзу Українських Кооператив відбувся цього року в Гребенові і пройшов з повним успіхом.

Постійних учасників курсу було 48, в тому числі 10 жінок. Доходячих постійних учасників було 4. З того 41 учасників це активні кооперативні працівники, а саме 26 осіб з Окружних Кооперативних Союзів, 2 з Народної Торговлі, 4 з Українбанків, 6 з міських кооператив (спож. і інших) і 2 з Районових Молочарень. Осіб, що не були на платній праці в кооперації („прихильників") було 8, отже більше як попередніми роками. Найчисленніше були заступлені Стрий 8 і Жовква (з Камінкою) 8, Теребовля, Зборів і Перемишль по 3, Львів 5, Рогатин, Сокаль, Винники, Городенка по 2, по 1 зі Збаража, Тернополя, Калуша, Радехова, Коломиї, Яворова, Тустанович, Щирця та зі сіл: Гущанок і Ременова. Вдруге прибуло на курсі 5 осіб. Між учасниками був 1 рільник-господар, решта з інтелігенції.

Одним із завдань цьогорічного вакаційного курсу, як і двох попередніх, було: збогатити знання господарських і кооперативних справ, яких життя приносить чимало кожного року, так на полі українського, як і міжнародного кооперативного руху. Властиво це не навчання, а товариський зїзд, де шляхом гутірок і розмов виплекується щире захоплення кооперативною працею.

З цією метою уложено програму курсу, в яку увійшли виклади з ділянки кооперативної ідеольогії, доповіді наших кооперативних централь, актуальні питання і пляни розбудови поодиноких ділянок кооперативного будівництва, враження з поїздок до чужих країв і т. д.

Учасники курсу відбули ряд прогульок на довколичні верхи та до поблизьких місцевостей. На закінчення курсу, який тривав 20 днів, улаштували учасники святочну академію на дохід місцевого Нар. Дому. В письменній анкеті висказали всі учасники велике задоволення з курсу і виявили навіть побажання, щоби на будуче уможливити на такім курсі побут з родинами.

РЕЧИНЕЦЬ КОНКУРСУ ГОСП. КООП. ЧАСОПИСУ ПРОДОВЖЕНИЙ.

Редакція Госп. Кооп. Часопису продовжила речинець надсилання статтей на свій другий конкурс на статті до кінця 1937 р. Статті мають означену тему: Домашній промисл у моїй околиці. Досі дав конкурс гарні вислідн. Г. К. Ч. опублікував уже досі 9 основних статтей про домашній промисл в різних околицях західних українських земель.

ДЕКЛЯМАТОР НА КООПЕРАТИВНІ СВЯТА.

Накладом Р. С. У. К. вийшла на днях книжочка віршів, „Слово". Вірші призначені до деклямації підчас Кооперативних Свят, академій та концертів.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Метеорольоґічні станиці на морі.

Модерне повітреплавство ставить велитенські вимоги до науки про погоду, до метеорольоґії. Майже всі летунські лінії дістають радіотелефонічні вістки про погоду у правильних відступах з метеорольоґічних станиць. Ці радіотелеграфічні вістки є для летунів такі необхідні, як для залізничників залізнодорожні сигнали. Вони звертають летунові увагу на всі небезпеки і перешкоди, що їх він повинен перемогти або оминути.

Метеорольоґічні станиці над океаном.

Метеорольоґічна служба так зорґанізована, що летун дістає постійно вістку про погоду підчас лету над океаном. Його дорогу значать йому метеорольоґічні станиці радіотелеграмами про негоду, що надходить, сигналізують йому кожне тиснення повітря, щоб він міг у кожному випадку перелетіти або оминути небезпечну смугу. Прибережні стації тісно співпрацюють у справі висилки вісток про погоду з морськими ліхтарнями. Над океанами є густа мережа сигналів про погоду і тому летун порушається з великою певністю від континенту до континенту. Летунські катастрофи є наслідком несподіваних негод та великого віддалення поодиноких метеорольоґічних стацій. Дослідники на суші не можуть охопити велитенських просторів над океанами. Дотепер недоставало плаваючих метеорольоґічних станиць, що можуть дістатися до найдалі відданених околиць, де віє вітер з одним і тим самим напрямом, щоби доповнити своїми вістками дослід континентальних метеорольоґічних стацій.

Чудодійний корабель „Карімар".

Летунське трансатлянтійське товариство збудувало з „Національною Метеорольоґічною Службою" першу на світі плаваючу метеорольоґічну стацію, що вже виконує свою службу. Це корабель „Карімар", який виїхав до найдалі віддалених частин Атлянтійського океану. Учені, які виїхали в подорож, приготовляють метеорольоґічні мапи про погоду, що їх передаватимуть радіотелеграфічно стаціям на суші, щоб таким чином заповнити всі прогалини у дотеперішній трансокеанічний метеорольоґічній службі. Корабель „Карімар" має крім усіх приладів до дослідів погоди на суші, ще зовсім нові прилади, при допомозі яких зможе перевести правильні метеорольоґічні досліди на широкому морі і до пересилання цих вісток. „Карімар" везе штаб метеорольоґів та фахівців від радія. Знаменита висильна стація втримує звязок з усіми метеорольоґічними стаціями світа. Зібрані вістки пересилає негайно короткими хвилями до метеорольоґічної централі в Парижі. Вістки про погоду великих кораблів порівнюватимуть у паризькій централі з вістками з „Карімара", щоб опрацювати по змозі до найменших подробиць мапи про погоду. Опісля висилають радіотелеграми до летунів над океаном.

Автоматичні досліди стратосфери.

Крім усіх метеорольоґічних дослідів плаваюча метеорольоґічна стація „Карімар" переводить ще основні досліди тиснення повітря та температури. З тією метою корабель має велике число бальонів, що можуть піднестися до висоти 20.000 метрів. Їх приладдя складається з одного тепломіра, приладу до мірення тиснення повітря, та малої висильної радіостації. Вони осягають бажану висоту і радіостація пересилає автоматично поміри тепломірів та приладу до мірення повітря. Дотепер зі згаданим приладдям бальон осягнув висоту 17.000 м. та надіслав дуже цінний науковий матеріял з висот стратосфери.

В овочевому сезоні.

Тепер при кінці літа наші ринки та крамниці засипані стиртами всяких овочів, яких можна купити масово за дешеві гроші. Цей час в нашому кліматі пора, коли дозрівають всякі овочі і коли їх споживають найбільше.

Овочі — здоровим кормом.

Овочі дуже здоровий корм, головно сирі овочі, які мають деяку перевагу над вареними; одначе сирі овочі можуть їсти лише ті люди, що мають цілком здоровий кормовий провід, себто шлунок і кишки. Зате варені овочі (зупи, компоти) можуть їсти ті, що мають хоровитий чи ослаблений кормовий провід. Овочі, які їмо на сиро, мусять бути зовсім **дозрілі**. Перед споживанням треба їх обовязково обмити, найліпше гарячою водою. Таким чином очистимо овоч з усякої нечистоти, та бактерій, бо, як відомо, при помочі овочів часто можуть переноситися усякі хороби та епідемії, що панують у місці, де зірвано овочі (нпр. черевний тиф).

Сирі овочі треба **докладно погризти** і змішати зі слиною, а щойно тоді поликати. Ясно, що нездорово є їсти нараз велику скількість сирих овочів, бо тоді обтяжуємо надмірно свій шлунок. Не треба також пити безпосередньо по овочах багато води, (один-два ковтки не шкодять), бо тоді частини овочів у шлунку і кишках пучнявіють і спричинюють всякі немилі прояви (біль, кольки, почування переповнення тощо).

Коли споживати овочі?

Овочів не треба споживати в якійнебудь порі дня, але найліпше їсти їх по обіді чи вечері **на десер.** Що іншого овочеві соки, нпр. сік з помаранчі, які навіть добре пити натще. Шклянка свіжо витисненого соку помаранчі буває часто сніданням дам на Заході, головно в Америці, де його вживають як один із найліпших засобів на гарну „церу".

Особи з вражливим шлунком чи кишками (нпр. нежит кишок чи затяжний нежит шлунка) не повинні їсти сирих овочів, зате можуть (і повинні) без страху їсти варені овочі та компоти. Овочі в такій формі є багато лекше стравні і не мучать ані не подражнюють навіть хоровитого кормового проводу. Овочів крім у сирому стані треба споживати багато в зупах та лакоминках, бо з ними впроваджуємо великі запаси вітамін та солей, потрібних нам на зиму.

Боротьба за скарби джунґлів.

Віліям Ля Вар, ще як малий хлопець на малій фармі Вірджінії, живо цікавився вістками з часописів, які закликували учасників до експедиції до Борнео або до Африки. Як можна стати дослідником? Кожний, кого лише малий хлопчина засипував своїми питаннями міркував, що відважний дослідник мусить наперед вивчити ґеографію, ґеольоґію, мінеральоґію, ботаніку і зоольоґію. Підчас студії цих ділянок знання молодий хлопець міркував практично, як багато американців, про скарби, що їх відважний подорожник може привезти з незнаних країв. Там напевно жде золото і срібло, діяманти і мідь на відкривника, щоб він став мілїонером.

Пізніше, в університеті, ця віра до скритих багатств пущ постійно міцніла. Аж ось надійшов лист приятеля з полудневої Америки з пропозицією. Експедиція підготовлена, щоб вишукати казкову копальню золота, що її богатствами чванилися прастарі індіяни. Захоплення молодого студента було велитенське. Має 19 років і вже є дослідником.

Рідкі орхідеї.

Подорож увінчалася великим успіхом. Тягнулася тижнями крізь дикі джунґлі, але дійсно знайшли копальню золота; опісля знайшли ще багато більше: малі, лискучі діяманти, рідкі грійливі ростини, гумові дерева, головки орхідей, футра, що для дослідників приносять славу, для шукачів золота експедиції означають лише чудовий кусень золота, що його можна швидко діждатися. Одна льондонська фірма платила за рідкі орхідеї чеками на високу суму фунтів штерлінґів, а хемічна фабрика годилася закупити вагонові транспорти цих зелених листків, що їх недбало зривали з невідомих дерев і пакували до мішка.

Ля Вар вернувся знову до університету. Він писав листи до підприємств, що цікавилися скарбами пралісів. Він не був романтиком, як студент, але хотів стати багатим.

Чому ні?

Пізніше Ля Вар стрінув шукача комах. І він не був дослідником, але працював для торговців рідких звірів, що їх продавав до музеїв. Він міркував: Якщо ви, молодче, підете в найближчому часі до джунґлів, принесіть мені тут цього хруща з 10-ма живими гусеницями. За це заплачу вам 10.000 долярів. Ми потребуємо цих тварин, бо вони є ворогами одного роду мурашок, що нищать цукрову трощу. Ось так Ля Вар почав студіювати ентомольоґію, згодом фізику, хемію та астрономію, щоби всюди міг орієнтуватися по зорях. Рік пізніше вибрався він сам один до джунґлів Венезуелі з 22 нагими гребцями. У великому човні віз він 5.000 кґ. харчів, маленьку ляботаторію, приладдя, фільмову камеру, геть усе, що молодий подорожник мав, забрав зі собою.

32.000 долярів за одну подорож.

60 днів заглублювався він постійно у невідому пущу. Опісля заложив табор, що був вихідною точкою до ловів і довгих мандрівок. Вкінці запаси вичерпалися. Але човен був більше переповнений, ніж підчас приїзду. Ля Вар вернувся вичерпаний зовсім, мов скелет, але щасливий. Подорож принесла йому 32.000 долярів. Тому він якийсь час мусів відпочивати та оглянутися за новими подорожами з пригодами. Він діставав тисячі листів від молодих людей. Всі вони схотіли бути „дослідниками" і просили ради, куди мають вибратися. Відповідь не була тяжка. Цілий світ уже майже досліджений науково. Але цілі країни, півконтиненти недосліджені ще торговельно. Аляска, Канада, середуща Америка, середуща Африка, велитенські простори в Азії та острови на полудневому океані ждуть ще на „своїх дослідників".

Нині Ля Вар не мандрує вже сам. Хемічне підприємство в Анґлії вислало свого часу 12 експедицій, щоби збирали рідкі ростини для медицини. Знов американські товариства висилають рік-річно в джунґлі експедиції за золотом, мідю та футрами. Ля Вар та інші зробили з пригод інтерес. Зате для тих, які дають їм доручення, їх інтересом є пригоди.

КІНО В КИТАЮ.

Найновіші політично-военні вістки з Далекого Сходу наводять м. ін. думку про кінову справу в Китаю. І ось довідуємося з достовірних джерел, що батьком китайського кіновиробництва є американець Дженсен, який у р. 1922-гім орґанізував у Хан-Чао кіностудію з метою... реклями своїх тютюневих виробів. Він спровадив американських механіків та режисерів, які навчили аматорів сяк-так поводитися перед обективом камери. Це й дало почин китайській кінематоґрафії, яка раніше мала тільки випадковий характер: у р. 1909-ім накрутили в Шанґаю — теж при допомозі американців — дві картини, які цілком не вдалися.

Тепер у Китаю є тисячі кінематографічних саль; загальна скількість місць у них доходить до пів міліона. У 72 містах є 433 кін зі звуковою апаратурою; решта ще висвітлює німі фільми.

Китайські передові фільмові артисти дістають 600 долярів місячної платні; статисти по 50 центів за день праці; сценарист — 50 долярів у місяць. В середньому коштує накручення німої китайської фільми 10 тисяч долярів. Більшість фільм основана на народніх легендах. Щойно від недавно почали писати сценарії на тему війни, революції, нового ладу у Китаю і т. ін. Китайський уряд і володіюча партія Куомінтан почали власне звертати особливу увагу на розвиток родинної кінематографії — та розгоріла війна мабуть на довший час відсуне їх реформаторські наміри.

Ширіть наш часопис!

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Метеорольоґічні станиці на морі.

Модерне повітреплавство ставить велитенські вимоги до науки про погоду, до метеорольоґії. Майже всі летунські лінії дістають радіотелефонічні вістки про погоду у правильних відступах з метеорольоґічних станиць. Ці радіотелеграфічні вістки є для летунів такі необхідні, як для залізничників залізнодорожні сиґнали. Вони звертають летунові увагу на всі небезпеки і перешкоди, що їх він повинен перемогти або оминути.

Метеорольоґічні станиці над океаном.

Метеорольоґічна служба так зорґанізована, що летун дістає постійно вістку про погоду підчас лету над океаном. Його дорогу значать йому метеорольоґічні станиці радіотелеграмами про негоду, що надходить, сиґналізують йому кожне тиснення повітря, щоб він міг у кожному випадку перелетіти або оминути небезпечну смугу. Прибережні стації тісно співпрацюють у справі висилки вісток про погоду з морськими ліхтарнями. Над океанами є густа мережа сиґналів про погоду і тому летун порушається з великою певністю від континенту до континенту. Летунські катастрофи є наслідком несподіваних негод та великого віддалення поодиноких метеорольоґічних стацій. Дослідники на суші не можуть охопити велитенських просторів над океанами. Дотепер недоставало плаваючих метеорольоґічних станиць, що можуть дістатися до найдалі віддалених околиць, де віє вітер з одним і тим самим напрямом, щоби доповнити своїми вістками дослід континентальних метеорольоґічних стацій.

Чудодійний корабель „Карімар".

Летунське трансатлянтійське товариство збудувало з „Національною Метеорольоґічною Службою" першу на світі плаваючу метеорольоґічну стацію, що вже виконує свою службу. Це корабель „Карімар", який виїхав до найдалі віддалених частин Атлянтійського океану. Учені, які виїхали в подорож, приготовляють метеорольоґічні мапи про погоду, що їх передаватимуть радіотелеграфічно стаціям на суші, щоб таким чином заповнити всі прогалини у дотеперішній трансокеанічній метеорольоґічній службі. Корабель „Карімар" має крім усіх приладів до дослідів погоди на суші, ще зовсім нові прилади, при допомозі яких зможе перевести правильні метеорольоґічні досліди на широкому морі і до пересилання цих вісток. „Карімар" везе штаб метеорольоґів та фахівців від радія. Знаменита висильна стація втримує звязок з усіми метеорольоґічними стаціями світа. Зібрані вістки пересилає негайно короткими хвилями до метеорольоґічної централі в Парижі. Вістки про погоду великих кораблів порівнюватимуть у париській централі з вістками з „Карімара", щоб опрацювати по змозі до найменших подробиць мапи про погоду. Опісля висилають радіотелеграми до летунів над океаном.

Автоматичні досліди стратосфери.

Крім усіх метеорольоґічних дослідів плаваюча метеорольоґічна стація „Карімар" переводить ще основні досліди тиснення повітря і температури. З тією метою корабель має велике число бальонів, що можуть піднестися до висоти 20.000 метрів. Їх приладдя складається з одного тепломіра, приладу до мірення тиснення повітря, та малої висильної радіостанції. Вони осягають бажану висоту і радіостація пересилає автоматично поміри тепломірів та приладу до мірення повітря. Дотепер зі згаданим приладдям бальон осягнув висоту 17.000 м. та надіслав дуже цінний науковий матеріял з висот стратосфери.

В овочевому сезоні.

Тепер при кінці літа наші ринки та крамниці засипані стиртами всяких овочів, яких можна купити масово за дешеві гроші. Цей час в нашому кліматі пора, коли дозрівають всякі овочі і коли їх споживають найбільше.

Овочі — здоровим кормом.

Овочі дуже здоровий корм, головно сирі овочі, які мають деяку перевагу над вареними; одначе сирі овочі можуть їсти лише ті люди, що мають цілком здоровий кормовий провід, себто шлунок і кишки. Зате варені овочі (зупи, компоти) можуть їсти ті, що мають хоровитий чи ослаблений кормовий провід. Овочі, які їмо на сиро, мусять бути зовсім дозрілі. Перед спожиттям треба їх обовязково обмити, найліпше гарячою водою. Таким чином очистимо овоч з усякої нечистоти, та бактерій, бо, як відомо, при помочі овочів часто можуть переноситися усякі хороби та епідемії, що панують у місці, де зірвано овочі (нпр. черевний тиф).

Сирі овочі треба докладно погризти і змішати зі слиною, а щойно тоді поликати. Ясно, що нездорово є їсти нараз велику скількість сирих овочів, бо тоді обтяжуємо надмірно свій шлунок. Не треба також пити безпосередньо по овочах багато води, (один-два ковтки не шкодять), бо тоді частини овочів у шлунку і кишках пучнявіють і спричинюють всякі немилі прояви (біль, кольки, почування переповнення тощо).

Коли споживати овочі?

Овочів не треба споживати в якійнебудь порі дня, але найліпше їсти їх по обіді чи вечері на десер. Що іншого овочеві соки, нпр. сік з помаранчі, які навіть добре пити натщe. Шклянка свіжо витисненого соку помаранчі буває часто сніданням дам на Заході, головно в Америці, де його вживають як один із найліпших засобів на гарну „церу".

Особи з вражливим шлунком чи кишками (нпр. нежит кишок чи затяжний нежит шлунка) не повинні їсти сирих овочів, зате можуть (і повинні) без страху їсти варені овочі та компоти. Овочі в такій формі є багато лекше стравні і не мучать ані не подражнюють навіть хоровитого кормового проводу. Овочів крім у сирому стані треба споживати багато в зупах та лакоминках, бо з ними впроваджуємо великі запаси вітамін та солей, потрібних нам на зиму.

Боротьба за скарби джунґлів.

Віліям Ля Вар, ще як малий хлопець на малій фармі Вірджінії, живо цікавився вістками з часописів, які зацікавлювали учасників до експедиції до Борнео або до Африки. Як можна стати дослідником? Кожний, кого лише малий хлопчина засипував своїми питаннями міркував, що відважний дослідник мусить наперед вивчити ґеографію, геольоґію, мінеральоґію, ботаніку і зоольоґію. Підчас студії цих ділянок знання молодий хлопець міркував практично, як багато американців, про скарби, що їх відважний подорожник може привезти з незнаних країв. Там напевно жде золото і срібло, діяманти і мідь на відкривника, щоб він став міліонером.

Пізніше, в університеті, ця віра до скритих багатств пущ постійно міцніла. Аж ось надійшов лист приятеля з полудневої Америки з пропозицією. Експедиція підготовлена, щоб вишукати казкову копальню золота, що її богатствами чванилися прастарі індіяни. Захоплення молодого студента було велитенське. Має 19 років і вже є дослідником.

Рідкі орхідеї.

Подорож увінчалася великим успіхом. Тягнулася тижнями крізь дикі джунґлі, але дійсно знайшли копальню золота; опісля знайшли ще багато більше: малі, лискучі діяманти, рідкі трійливі ростини, гумові дерева, головки орхідей, футра, що для дослідників приносять славу, для шукачів золота експедиції означують лише чудовий кусень золота, що його можна швидко діждатися. Одна льондонська фірма платила за рідкі орхідеї чеками на високу суму фунтів штерлінґів, а хемічна фабрика годилася закупити вагонові транспорти цих зелених листків, що їх недбало зривали з невідомих дерев і пакували до мішка.

Ля Вар вернувся знову до університету. Він писав листи до підприємств, що цікавилися скарбами праліcів. Він не був романтиком, як студент, але хотів стати багатим.

Чому ні?

Пізніше Ля Вар стрінув шукача комах. І він не був дослідником, але працював для торговців рідких звірів, що їх продавав до музеїв. Він міркував: Якщо ви, молодче, підете в найближчому часі до джунґлів, принесіть мені тут цього хруща з 10-ма живими гусеницями. За це заплачу вам 10.000 долярів. Ми потребуємо цих тварин, бо вони є ворогами одного роду мурашок, що нищать цукрову трощу. Ось так Ля Вар почав студіювати ентомольоґію, згодом фізику, хемію та астрономію, щоби всюди міг орієнтуватися по зорях. Рік пізніше вибрався він сам один до джунґлів Венесуелі з 22 нагими гребцями. У великому човні віз він 5.000 кг. харчів, маленьку лябораторію, приладдя, фільмову камеру, геть усе, що молодий подорожник мав, забрав зі собою.

32.000 долярів за одну подорож.

60 днів заглублювався він постійно у незнану пущу. Опісля заложив табор, що був вихідною точкою до ловів і довгих мандрівок. Вкінці запаси вичерпалися. Але човен був більше переповнений, ніж підчас приїзду. Ля Вар вернувся вичерпаний зовсім, мов скелет, але щасливий. Подорож принесла йому 32.000 долярів. Тому він якийсь час мусів відпочивати та оглянутися за новими подорожами з пригодами. Він діставав тисячі листів від молодих людей. Всі вони схотіли бути „дослідниками" і просили ради, куди мають вибратися. Відповідь не була тяжка. Цілий світ уже майже досліджений науково. Але цілі країни, півконтинети недосліджені ще торговельно. Аляска, Канада, середуща Америка, середуща Африка, велитенські простори в Азії та острови на полудневому океані ждуть ще на „своїх дослідників".

Нині Ля Вар не мандрує вже сам. Хемічне підприємство в Анґлії вислало свого часу 12 експедицій, щоби збирали рідкі ростини для медицини. Знов американські товариства висилають рік-річно в джунґлі експедиції за золотом, міддю та футрами. Ля Вар та інші зробили з пригод інтерес. Зате для тих, які дають їм доручення, їх інтересом є пригоди.

КІНО В КИТАЮ.

Найновіші політично-воєнні вістки з Далекого Сходу наводять м. ін. думку про кінову справу в Китаю. І ось довідуємося з достовірних джерел, що батьком китайського кіновиробництва є американець Дженсен, який у р. 1922-гім орґанізував у Хан-Чао кіностудію з метою... реклями своїх тютюнових виробів. Він спровадив американських механіків та режисерів, які навчили аматорів сяктак поводитися перед обєктивом камери. Це й дало почин китайській кінематографії, яка раніше мала тільки випадковий характер: у р. 1909-ім накрутили в Шанґаю — теж при допомозі американців — дві картини, які цілком не вдалися.

Тепер у Китаю є тисячі кінематографічних саль; загальна скількість місць у них доходить до пів міліона. У 72 містах є 433 кін зі звуковою апаратурою; решта ще висвітлює німі фільми.

Китайські передові фільмові артисти дістають 600 долярів місячної платні; статисти по 50 центів за день праці; сценарист — 50 долярів у місяць. В середньому коштує накручення німої китайської фільми 10 тисяч долярів. Більшість фільм основана на народних леґендах. Щойно від недавно почали писати сценарії на тему війни, революції, нового ладу у Китаю і т. ін. Китайський уряд і володіюча партія Куомінтан почали власне звертати особливу увагу на розвиток родинної кінематографії — та розгоріла війна мабуть на довший час відсуне їх реформаторські наміри.

Ширіть наш часопис!

Чи о. В. Яценків суспендований?

У звязку з заміткою „Діла" про те, що о. Володимир Яценків суспендований, чуємо з деяких сторін застереження, а один часопис подав від себе спростування, що та вістка „виссана з пальця". Подаємо до відома, що ту замітку помістили ми на виразне бажання наших церковних чинників, які самі в цій справі до нас звернулися. Ми не є від того, щоб переводити канонічне слідство, ані щоб входити в інґеренції церковних кол, не можемо теж відмовити бажанню церковних чинників. Годі нам теж квестіонувати вірОдостойність їх інформацій.

Ще про напрям освіти нашої молоді.

(З педагогічних кол).

На цю тему написано в нас чимало фахових і пропагандових статтей. Особливо багато статтей появилося на сторінках щоденної політичної преси. Навіть може більше, як щоденна преса могла на це присвятити місця.

Це явище можна хіба пояснити тим, що умовини нашого національного істнування дуже ненормальні. Питання, що їх у державних народів розвязує сам культурний і господарський процес розвитку народів, у нас вимагають спеціяльної пропаганди, ба, навіть окремої тактики політичної боротьби.

Ще недавно, в половині цьогорічної весни, треба було повести спеціяльну пропаганду й формальну політичну боротьбу за тип українських ліцеїв. Як знаємо, Міністерство Освіти призначило для нашого народу в більшості самі тільки клясичні ліцеї, менше гуманістичних та ні одного фахового. Наші політичні і педагогічні кола зорієнтувалися скоро в небезпечній ситуації та розпочали відповідну пропаганду проти виключного типу клясичних ліцеїв. Сама навіть молодь під впливом відповідних пояснень батьків заняла дуже неприхильне становище до чистого типу клясичних ліцеїв. Під впливом цих загальних настроїв шкільної молоді та батьків повинна мабуть прийти ревізія первісної постанови Міністерства Освіти.

Але не в цьому справа. Навіть якщоб Міністерство Освіти змінило на 100% свою первісну постанову в справі типу українських ліцеїв та признало для нас навіть фахові ліцеї, то й у такій вигідній ситуації мережі середнього українського шкільництва освіта нашої молоді була би ще грубо однобока. Ми виховалиб собі за кілька літ тоненьку плівочку інтеліґенції з фаховою купецькою, промисловою чи іншою технічною освітою.

Алеж самі тільки купці, промисловці, ремісники, кооператори, лікарі, інжиніри не можуть обслужити всіх потреб народу, що їх висуває з дня на день стан сучасної техніки. Ще залишаються широкі ділянки суспільної праці, як летунство, мореплавство, теле- і радіофонія, кінова, поштова, залізнича та моторова служба ріжних родів. Розумію дуже добре, що ці ділянки суспільної технічно-фахової праці тимчасом мало доступні для нашої молоді, як молоді недержавного народу. Але з того ще не виходить, що ці ділянки праці непотрібні народові, що нарід може без них обійтися. Навпаки, може прийти така ситуація, що від цих ділянок праці та від людей, що моглиб їх обслуговувати, залежатиме доля великого народу.

Отже наша молодь повинна рішуче пірвати з дотеперішньою освітньою традицією та старатися добути собі фахову освіту й у вище згаданих ділянках суспільної праці — летунство, мореплавство, теле- і радіофонія, кінова, поштова, залізнича та моторова служба ріжних родів.

Скаже може хто, що в цих ділянках праці нема для нашої молоді ніяких майже виглядів і що час, витрачений на цього роду студії, можна назвати змарнованими безповоротно молодими літами. Добре. А я спитаю, в свою чергу, в яких інших ділянках суспільної праці, навіть у нас тепер традиційної кооперативної, є певні вигляди? Чиж наша молодь, що покінчила середні фахові і вищі загально-освітні студії, не чекає терпеливо цілими роками на марну посаду за 50—60 зол. місячно в нашій кооперативній установі? Чи задоволений сьогодні лікар, адвокат, інжинір? Чи його заробітки, якщо вони взагалі є, забезпечують усі найпримітивніші потреби його особистого та родинного життя?

Крізь сучасне тверде життя треба вперто пробиватися. Треба заповнювати своїми людьми всі ділянки суспільної праці, і духової і матеріяльної, щоб наш нарід міг стати повновидою нацією, самовистарчальною та незалежною і в найтяжчих хвилинах життя.

Особливо молодь повинна вважати цю національну вимогу заповітом своїх молодечих змагань. Вона ще не мала часу розгубити на шляху життя ні енерґії, ні своїх надій. А саме енерґія, надія та жива індивідуальна ініціятива повинна стати одиноким компетентним дорадником молоді в її твердій боротьбі за право на життя — одиниці і народу.

Учитель.

Франція за тісною співпрацею з Анґлією.

ПАРИЖ, ПАТ. Поїздка французького шефа ґенерального штабу ген. Гамелена до Англії викликує щораз більше зацікавлення. Гамелен має не тільки взяти участь у маневрах англійської армії, але він відбуде низку незвичайно важних розмов з представниками англійського генерального штабу.

В Парижі переконані, що розмови будуть торкатись не лише еспанських справ, але порушуватимуть актуальні питання, звязані з міжнародньою ситуацією та конфліктом на Далекому Сході. В міжнародніх колах запевняють, що якби тепер Англія та Франція замоталися у збройний конфлікт, на Францію впав би всеціло тягар війни на суші, бо Анґлія ще не підготовила остаточно своїх сухопутніх сил. Зате якщо йде про оборону моря Анґлія вже тепер могла би розвинути достаточну акцію. У звязку з конфліктом на Далекому Сході панує в Анґлії деяке затрівоження, бо випадало би перевести деяке перегрупування боєвих одиниць. Анґлія бажає запевнити охорону своїх інтересів і виминути конфлікт. Найкращим засобом до того було би тісне порозуміння між французьким і англійським ґенеральним штабом.

—o—

Постійна тема.

Не конче треба бути бистрим обсерватором, щоб спостерегти, що постійною темою товариських розмов є нарікання на тяжкі часи. Навіть тоді, коли хто навіть старається підтримувати розмову на безжурнім абстракційнім ґрунті і завжди вона зійде на особисті теми, а тоді вже маємо широчезне поле до зідхань і нарікань. А якщо найдуться такі, для яких доля була ласкавіша і які мають запевнене істнування — то знову вони нарікають на сірину життя, на брак сильніших вражінь. Вони мріють, щоб могти вирватися на якийсь час з одноманітної буденщини, хотілиб виїхати, зазнати чогось нового, чогось іншого.

Як бачимо, багато невдоволення, багато бажань, трудних до заспокоєння. Але є на це рада. Клясова Льотерія дає великі можливости для кожного з нас, бо кожна кляса має ряд ріжних виграшів, отже шанси виграти і поправи своєї істнування або здійснення мрій — великі. Треба тільки бути терпеливим і не перейматись, коли навіть в початках кому не пощаститься.

Отже перестаньмо бідкати і нарікати, затє засобімся в льос державної льотерії, а тоді темою наших розмов стануть напевно проєкти і пляни радісної майбутности, полученої з виграшю.

ПРОФ. КОТ НА ВОЛІ.

Слідчий суддя звільнив професора краківського університету С. Кота, арештованого в Закопанім у звязку зі страйком людовців.

—o—

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ВІДКЛИКАЛА СВОГО ПОСЛА З ЛІСАБОНИ.

Чехословацький посол виїхав нині з Лісабони до Сен Жан де Люз. У Празі португальського дипльоматичного представника вже нема, — дипльоматичні взаємини між обома урядами вже зовсім зірвані.

—o—

СТОРПЕДОВАНО ЩЕ ОДИН БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

Недалеко грецьких територіяльних вод сторпедовано 3.000-тоновий совітський корабель „Блаґоев".

ПРИХИЛЬНИКИ ЕСПАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УРЯДУ ЗАХОПИЛИ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

У туніській пристані Бон стояв на якорі большевицький корабель „Чорне Море", ждучи на воєнні кораблі валенсійського уряду, що відескортували би його до Валенсії. Капітан приняв на чердак кількох еспанців, які заявили, що є прихильниками червоного уряду і хотіли би дістатися до Еспанії. Ці еспанці негайно стероризували капітана і залогу та виплили кораблем на повне море. На основі іншої версії капітан сам зорґанізував схоплення корабля, який тепер, здається, є десь недалеко Сардинії.

НОВИНКИ.

— **Відкриття Східних Торгів у Львові** відбудеться в суботу, 4. ц. м. в полудне. Виставові павільони будуть отворені для публики щоденно від год. 9. до 19.30, в суботи і неділі до год. 20. Білет вступу від особи коштує 1 зол., по год. **19.30 або 20. (суботи і неділі) вступ на площу**

Чи о. В. Яценків суспендований?

У звязку з заміткою „Діла" про те, що о. Володимир Яценків суспендований, чуємо з деяких сторін застереження, а один часопис подав від себе спростування, що та вістка „виссана з пальця". Подаємо до відома, що ту замітку помістили ми на виразне бажання наших церковних чинників, які самі в цій справі до нас звернулися. Ми не є від того, щоб переводити канонічне слідство, ані щоб входити в інгеренції церковних кол, не можемо теж відмовити бажанню церковних чинників. Годі нам теж квестіонувати віродостойність їх інформацій.

Ще про напрям освіти нашої молоді.

(З педагогічних кол).

На цю тему написано в нас чимало фахових і пропагандових статтей. Особливо багато статтей появилося на сторінках щоденної політичної преси. Навіть може більше, як щоденна преса могла на це присвятити місця.

Це явище можна хіба пояснити тим, що умовини нашого національного істнування дуже ненормальні. Питання, що їх у державних народів розвязує сам культурний і господарський процес розвитку народів, у нас вимагають спеціяльної пропаганди, ба, навіть окремої тактики політичної боротьби.

Ще недавно, в половині цьогорічної весни, треба було повести спеціяльну пропаганду й формальну політичну боротьбу за тип українських ліцеїв. Як знаємо, Міністерство Освіти призначило для нашого народу в більшості самі тільки клясичні ліцеї, менше гуманістичних та ніодного фахового. Наші політичні і педагогічні кола зорієнтувалися скоро в небезпечній ситуації та розпочали відповідну пропаганду проти виключного типу клясичних ліцеїв. Сама навіть молодь під впливом відповідних пояснень батьків заняла дуже неприхильне становище до чистого типу клясичних ліцеїв. Під впливом цих загальних настроїв шкільної молоді та батьків повинна мабуть прийти ревізія первісної постанови Міністерства Освіти.

Але не в цьому справа. Навіть якщоб Міністерство Освіти змінило на 100% свою первісну постанову в справі типу українських ліцеїв та признало для нас навіть фахові ліцеї, то й у такій вигідній ситуації мережі середнього українського шкільництва освіта нашої молоді була би ще грубо однобока. Ми виховалиб собі за кілька літ тоненьку плівочку інтелігенції з фаховою купецькою, промисловою чи іншою технічною освітою.

Алеж самі тільки купці, промисловці, ремісники, кооператори, лікарі, інжинірі не можуть обслужити всіх потреб народу, що їх висуває з дня на день стан сучасної техніки. Ще залишаються широкі ділянки суспільної праці, як летунство, мореплавство, теле- і радіофонія, кінова, поштова, залізнича та моторова служба ріжних родів. Розумію дуже добре, що ці ділянки суспільної технічно-фахової праці тимчасом мало доступні для нашої молоді, як молоді недержавного народу. Але з того ще не виходить, що ці ділянки праці непотрібні народові, що нарід може без них обійтися. Навпаки, може прийти така ситуація, що від цих ділянок праці та від людей, що моглиб їх обслуговувати, залежатиме доля великого народу.

Отже наша молодь повинна рішуче пірвати з дотеперішньою освітньою традицією та старатися добути собі фахову освіту й у вище згаданих ділянках суспільної праці — летунство, мореплавство, теле- і радіофонія, кінова, поштова, залізнича та моторова служба ріжних родів.

Скаже може хто, що в цих ділянках праці нема для нашої молоді ніяких майже виглядів і що час, витрачений на цього роду студії, можна назвати змарнованими безпечоротно молодими літами. Добре. А я спитаю, в свою чергу, в яких інших ділянках суспільної праці, навіть у нас тепер традиційної кооперативної, є певні вигляди? Чиж наша молодь, що покінчила середні фахові і вищі загально-освітні студії, не чекає терпеливо цілими роками на марну посаду за 50—60 зол. місячно в нашій кооперативній установі? Чи задоволений сьогодні лікар, адвокат, інжинір? Чи його заробітки, якщо вони взагалі є, забезпечують усі найпримітивніші потреби його особистого та родинного життя?

Крізь сучасне тверде життя треба вперто пробиватися. Треба заповнювати своїми людьми всі ділянки суспільної праці, і духової і матеріяльної, щоб наш нарід міг стати повновидою нацією, самовистарчальною та незалежною і в найтяжчих хвилинах життя.

Особливо молодь повинна вважати цю національну вимогу заповітом своїх молодечих змагань. Вона ще не мала часу розгубити на шляху життя ні енергії, ні своїх надій. А саме енергія, надія та жива індивідуальна ініціятива повинна стати одиноким компетентним дорадником молоді в її твердій боротьбі за право на життя — одиниці і народу.

Учитель.

Франція за тісною співпрацею з Анґлією.

ПАРИЖ, ПАТ. Поїздка французького шефа ґенерального штабу ген. Гамелена до Англії викликує щобаз більше зацікавлення. Гамелен має не тільки взяти участь у маневрах англійської армії, але він відбуде низку незвичайно важних розмов з представниками англійського генерального штабу.

В Парижі переконані, що розмови будуть торкатись не лише еспанських справ, але порушуватимуть актуальні питання, звязані з міжнародньою ситуацією та конфліктом на Далекому Сході. В міжнародніх колах запевняють, що якби тепер Англія та Франція замоталися у збройний конфлікт, на Францію впав би всецілo тягар війни на суші, бо Англія ще не підготовила остаточно своїх сухопутніх сил. Зате якщо йде про оборону моря Англія вже тепер могла би розвинути достаточну акцію. У звязку з конфліктом на Далекому Сході панує в Англії деяке затрівоження, бо випадало би перевести деяке перегрупування боєвих одиниць. Англія бажає запевнити охорону своїх інтересів і вминути конфлікт. Найкращим засобом до того було би тісне порозуміння між французьким і англійським ґенеральним штабом.

—o—

Постійна тема.

Не конче треба бути бистрим обсерватором, щоб спостерегти, що постійною темою товариських розмов є нарікання на тяжкі часи. Навіть тоді, коли хто навіть старається піддтримувати розмову на безжурнім абстракційнім ґрунті ; завжди вона зійде на особисті теми, а тоді вже маємо широчезне поле до зідхань і нарікань. А якщо найдуться такі, для яких доля була ласкавіша і які мають запевнене істнування — то знову вони нарікають на сірину життя, на брак сильніших вражінь. Вони мріють, щоб могти вирватися на якийсь час з одноманітної буденщини, хотілиб виїхати, зазнати чогось нового, чогось іншого.

Як бачимо, багато невдоволення, багато бажань, трудних до заспокоєння. Але є на це рада. Клясова Льотерія дає великі можливости для кожного з нас, бо кожна кляса має ряд ріжних виграшів, отже шанси виграшу і поправи свого істнування або здійснення мрій — великі. Треба тільки бути терпеливим і не перейматись, коли навіть в початках кому не пощаститься.

Отже перестаньмо бідкати і нарікати, затє засобімся в льос державної льотерії, а тоді темою наших розмов стануть напевно проєкти і пляни радісної майбутности, полученої з виграшу.

ПРОФ. КОТ НА ВОЛІ.

Слідчий суддя звільнив професора краківського університету С. Кота, арештованого в Закопанім у звязку зі страйком людовців.

—o—

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ВІДКЛИКАЛА СВОГО ПОСЛА З ЛІСАБОНИ.

Чехословацький посол виїхав нині з Лісабони до Сен Жан де Люз. У Празі португальського дипльоматичного представника вже немає, — дипльоматичні взаємини між обома урядами вже зовсім зірвані.

—o—

СТОРПЕДОВАНО ЩЕ ОДИН БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

Недалеко грецьких територіяльних вод сторпедовано 3.000-тоновий совітський корабель „Блаґоев".

ПРИХИЛЬНИКИ ЕСПАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УРЯДУ ЗАХОПИЛИ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

У туніській пристані Бон стояв на якорі большевицький корабель „Чорне Море", ждучи на воєнні кораблі валенсійського уряду, що відескортували би його до Валенсії. Капітан приняв на чердак кількох еспанців, які заявили, що є прихильниками червоного уряду і хотіли би дістатися до Еспанії. Ці еспанці нечайно стероризували капітана і залогу та виплили кораблем на повне море. На основі іншої версії капітан сам зорганізував схоплення корабля, який тепер, здається, є десь недалеко Сардинії.

— **Відкриття Східних Торгів у Львові** відбудеться в суботу, 4. ц. м. в полудне. Виставові павільони будуть отворені для публики щодень від год. 9. до 19.30, в суботи і неділі до год. 20. Білет вступу від особи коштує 1 зол., по год. 19.30 або 20. (суботи і неділі) вступ на площу

Торгів коштує 20 с. Вечором виставові павільони будуть освітлені рефлекторами. Додатковий вступ на торг коней і показ дробу в часі 7—10. вересня 20 с. У днях 12. і 13. вересня буде показ расових псів за додатковим вступом 50 с.

— Трамваї підчас Східних Торгів у Львові. На час Східних Торгів у Львові будуть дві додаткові трамваєві лінії: зі знаком „Т" з Гетьманських Валів через Марійську Площу, Галицьку, Баторія, Зибликевича, Софії, Рацлавицьку до брами площі Сх. Торгів; зі знаком „11 А" з Гол. Двірця через вул. Сапіги, На Байках, Набєляка, Леонартовича, Пелчинську, Софії, Рацлавицьку до Сх. Торгів. У свята будуть туди курсувати ще й автобуси М. К. Е. Вози ліній „10" будуть скріплені з Гетьманських Валів до Стрийської рогачки возами зі знаком „П". В часі від 3—16-го вересня ц. р. в павільонах М.К.Е. коло Гол. Двірця й на Гетьманських Валах можна купити трамваєві карти „3 дні у Львові" по ціні 2.50 зол. За цими білетами можна їздити три дні по Львові трамваями, скільки бажано. З днем 1-го вересня припинили автобус М. К. Е. від Замарстинівської рогачки до міського купелевого заведення.

— Свій до свого! Пусте гасло, коли навіть „свідомі" українці та українські фірми не придержуються його. Ось наприклад: п. Андріїв Григорій, співвласник друкарні, що виконує українські роботи, найшов собі синдика в особі неукраїнського адвоката — д-ра Йосифа Мелера. Чи нема у Львові українських адвокатів?

— Театр ім. Тобілевича повідомляє, що заповіджена премієра відзначеної на драматичнім конкурсі песи Івана Зубенка п. н. „Орленя" відбудеться в Коломиї в днях 11. і 12. вересня ц. р. Стилеві костюми XVIII віку: французькі, татарські, московські. Старовинні західні й орієнтальні танці. Нові стилеві декорації. Постановка Миколи Бенцаля.

— Далі розвязують спортові товариства. Староство в Городенці розвязало на днях філію К. Л. К. у Серафинцях і припинило в діяльности У. С. К. „Пробій" в Городенці. Оба товариства були дуже діяльними.

— Кредити на закупно паші. Щоб зарадити бодай почасти браковi паші наслідком посухи, міністерство рільництва признало для хліборобів станиславівського воєвідства суму 125.000 зол. На конференції у воєвідськім уряді розділено цей кредит на закупно паші між поодинокі повіти.

— Годинники на залізничих двірцях. Міністерство шляхів видало розпорядок у справі годинників по залізничих двірцях. Всі будинки особових двірців мусять мати годинник, приміщений назовні від сторони залізничих шляхів, щоб виділи його подорожні. Ніччю ці годинники будуть освітлені.

— Новий поштовий уряд у Львові, „Львів 10." урухомлено при вул. Личаківській 69.

— Злодійський похорон відбувся у Львові. Ховали із крипти Вірменської катедри „віцекороля" касових вломників Маріяна Каспшака на Янівський цвинтар. Каспшака закололи ножами його спільники підчас сварки в шинку. За домовиною йшло коло 1500 злодіїв з вінками. На переді касові вломники несли вінець із написом: „Товаришеві від товаришів". За ними йшли делегації склепових, мешканевих і кишеневих злодіїв, пасерів і т. д. Над гробом Каспшака один злодій виголосив довшу прикрашену промову.

— Епільог убивства задля дівчини. Апеляційний суд у Львові розглядав справу Йосифа Стельмашка, Стефана Конарського і Казимира Рура, засуджених окружним судом за вбивство Михайла Андрушка з причини дівчини. Суд затвердив присуд першої інстанції, яким Стельмашка і Конарського засуджено по 3 роки вязниці, а Рурі підвищив кару з двох літ на три.

— Брат убив брата. Перед стрийським окружним судом на виїздній сесії у Скольому відповідав Федір Кепуш із Синевідська Вижнього за вбивство свого брата Василя. Обвинувачений боронився тим, що в часі сварки вдарив брата кулаком так нещасливо в око, що цей упав трупом на місці, однак не мав наміру позбавити його життя. Братовбивника засуджено на 2 роки вязниці з припиненням виконання кари на три роки.

— З кругів „Учительської Громади" довідуємося, що **Проєкт програми навчання української мови в ліцеях** вже, як заповіджено свого часу, надрукований і в цих днях можна його отримати через книгарню „Рідної Школи" (вул. Сикстуська ч. 20). Деяке припізнення друку цієї програми вийшло через конечність узгіднити її з другим виданням державних Програм для ліцеїв, що появилося щойно під кінець серпня.

— Багно у скарбових урядах. З доручення золочівської прокуратури арештовано у Бродах контрольора скарбової палати у Львові, Льва Куриловича, що перебував там на інспекції.

— Небезпечна інспекція. Віцеміністр шляхів Пясецький перевів інспекцію стаційного уряду і дорогового відтинку у Бродах. Інспекція скінчилася усуненням від урядування урядовця руху Яна Саре.

— Бараболяний рак. В Порогах надвірнянського повіту появився на полях засаджених бараболею, бараболяний рак, що спричинив велике знищення. Населення відчуває це тим сильніше, що бараболя це головна його пожива. На зиму прийдеться йому купувати бараболю. Рак дістався до цієї громади з іншого повіту при закупні барабол під саджения.

— Залізничі катастрофи. З вантажного потягу, що їхав із Чорткова до Білої Чортківської, відорвалося кілька вагонів, які почали по спадистому терені котитися назад до Чорткова. На скруті перед мостом на Сереті вагони вискочили із шин і звалившись із насипу, розбилися. Відорвані вагони знищили на значному просторі сигналізаційні уладження, так що комунікація перервалася на 5 годин. — На шляху Білосток-Барановичі особовий потяг зударився з товаровим, причому згинули дві особи, а вісім осіб вийшло з ранами.

— Краєва хроніка. В лісі коло Ярослава вбили Андрія Пельца, господаря з Кидалович. — В Подільцях рудецького повіту Ілько Лакота пробив на смерть свого брата Олексу підчас сварки за маєток. — У Станиславові застрілився урядовець міської каси ощадности Яків Тендлер, тому, що виповіли йому посаду. — У Вільхівцях пов. Сянік ударив грім у загороду б. солтиса Михайла Міхновського і спалив її зі всіми цьогорічними зборами. — У лісі коло Турі Великої (Долинщина) хтось застрілив з рушниці 33-літнього дикого стрільця С. Романка; коло нього лежав убитий дик. — Трьох бандитів стероризувало родину Любів у Ручках (Коломийщина) та зрабувало 200 золотих. — У звязку з крадіжю портфелю з грішми у Сев. Губчака в Коломиї арештували Зиновія Горука, чоловіка властнички реставрації та кельнера Йосифа Крилика під замітом участи в тій крадежі. — В Корнич коломийського повіту державний автобус переїхав 9-літнього Мих. Чабана, який перевезений до шпиталю помер.

— Арештований згинув у сільському арешті. В селі Красній коло Грималова війт волосної громади Адам Міхальський замкнув якогось бідного подорожного до громадського арешту тому, що не мав при собі ніяких документів. За арештанта всі забули. Минув місяць і аж дня 23. серпня ц. р. отворили шпихлір та найшли вже розложеного трупа. Бідачисько пробував їсти черевики, гриз мішки, але з голоду мусів померти. Хто він, не можна довідатися, бо ніяких паперів при собі не мав.

— Злодії випили церковне вино. До церкви в Чемеринцях пов. Перемишляни добулись крізь вікно злодії й забрали зі стола в захристії 2.50 зол. та випили фляшку богослужебного вина. Злодії втікли, сполошені вартівниками.

— Потяг наїхав на самохід. На дорозі з Білостоку до Волковиск потяг наїхав на вантажне авто, що везло 7 осіб. Наслідки були жахливі. Паровіз випав з шин, а самохід розбився. Всі пасажири потерпіли тяжкі рани, як поломання рук, ребер, вибиття очей і т. п. Катастрофа склалася серед густої мряки. Всіх ранених відвезли до шпиталю в Білостоці.

— Летунська катастрофа склалася в Александровичах під Бельськом. Приїхав там пільот інструктор Владислав Жак у звязку з фільмуванням пропагандивної летунської фільми про діяльність польської летунської організації. Коли після лету він мав осідати, попсулося одно крило, і машина, попавши в корkотяг і впавши на землю, спалахнула вогнем. Одначе сунаючись ще коло 100 метрів по землі, вона сама згасла і це врятувало пільота, який тільки трохи попікся.

— Відкопують місто на Кримі. Совітська преса повідомляє, що археольогічна експедиція викрила біля Керчу на Кримі засипані піском руїни старинного міста Дій, основаного у VI. ст. перед Христом. Відкопано вже цілі вулиці міста, міські мури, вежі і т. п. Знайдено багато предметів домового вжитку і поверх 2.000 монет з III. століття по Христі.

— Медведі не признають совітської влади. Як повідомляють із Москви совітська полярна експедиція дісталася до острова Генрієти на Леловім Океані і зголосила прилучення цього острова до СССР. На острові почали будувати вже полярну стацію. Тимчасом полярні медведі подерли совітський прапор, застромлений на верщку гористого острова. Знищили теж совітські орієнтаційні знаки.

— Населення Франції. Французький уряд оголосив офіціяльні дані, що торкаються населення Франції. На основі тих обчислень Франція має 41.907.056 мешканців, між ними 2,453.507 чужинців.

— Ріжні вістки. Для голяндської наслідниці престолу, кн. Юліянни куплено шляхом прилюдної збірки величавий яхт за 665 тисяч гульденів. — Жертвою тайфуну, що перетягнув над містом Гонконом, впало 200 осіб. — Населення Берліна одержало газові маски по ціні 5 марок. — Над прибережними скелями біля міста Гель впали на скелі два військові літаки і згоріли. Погибли чотири особи.

✝ Посмертні згадки.

Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ЛИСЯК, емеритований судя і адвокат, член Союзу Українських Адвокатів, б. синдик Нар. Дому і т. д., помер 2. ц. м. у Львові в 73. році життя. Похорон відбудеться в суботу 4. ц. м. з крипти вірменської катедри в год. 4.30 попол. на Личаківський цвинтар.

З Покійним відійшов від нас назавжди відомий староруський діяч, що в останніх роках, як і багато інших, еволюціонував виразно до українства. Належав теж до тих одиниць „староруського" табору, що намагалися разом з усім українським громадянством рятувати Народній Дім у Львові від погибелі для його комісаризації, і з цього приводу вів завзяту боротьбу проти останнього комісаря Нар. Дому та його господарки, через що мав і довгі всяких неприємностей. Зблизившися в останньому часі цілковито до українського національного табору, став працювати в тому напрямі, щоб притягнути до того табору й інших своїх приятелів та знайомих зпоміж москвофілів, що йому частинно і вдалося перевести В. Й. П.!

Дописи.

РУДЕЧЧИНА

40-ліття чит. „Просвіти" і 10-ліття т-ва „Сокіл" у Якимчицях. Дня 28. серпня ц. р. оба товариства разом відсвяткували свої ювилеї. Почалось це свято в год. 1 попол. Похід з кількох сотень на чолі з послом Тершаківцем рушив з читальні на площу, де всі уставилися до молитви. Орхестра з Керниці (Городеччина) відіграла „Боже Великий Єдиний" і піднесено прапор. Отворив свято і зложив привіт від філії „Просвіти" в Комарні адв. д-р Утриско О. Член-основник посол Г. Тершаковець пригадав у своїй промові часи аперед 40 літ, вказав на осяги праці „Просвіти" за той час та взивав теперішню молодь до дальшої праці. П-ні Дарія Бобкова (донька пок. о. А. Вачинського, пароха і співосновника) зложила привіт від Рогатинської Землі та вказувала на велику ролю жінки у вихованні молодого покоління. Прислали привіти: філія „Просвіти" в Рудках, „Сільський Господар" в Рудках, Т-во „Сокіл" у Гумениці та з родин Якимчичь п. Копур Іван, Хлопецький Антін, Троняк Іван і Ковжун Петро. Вліпші привіти та сокола голова Тершаковець Зиновій. По дефіляді перед прапором і членами-основниками та виділом відбулися вправи вільноруч побратимів, посестер і доросту. Злучений хор (дириг. А. Карабін) з Якимчиць і з Підзвіринця відспівав „Просвітянський гимн" і „Вже... Деклямацію стрілецьких пісень та „Засяло сонце". Деклямували Андрій Швед „Пісню Відродження" і Я. Червак „Великі Роковини". Всі учасники відспівали „Ще не вмерла Україна", після чого стягнено прапор. Свято це стягнуло багато публики (понад 1000 осіб). Прибуло багато молоді з поодиноких сіл, щоб взяти участь у вправах, одначе староство це заборонило, як теж заборонило співати деякі пісні. Свято це викликало в учасників відповідний настрій і підйом духа. Привіт було від Матірнього Товариства і також й від споріднених установ Комарна не було ані делегатів ані привіта.

Учасник.

Торгів коштує 20 с. Вечором виставові павільони будуть освітлені рефлекторами. Додатковий вступ на торг коней і показ дробу в часі 7—10. вересня 20 с. У днях 12. і 13. вересня буде показ расових псів за додатковим вступом 50 с.

— Трамваї підчас Східних Торгів у Львові. На час Східних Торгів у Львові будуть дві додаткові трамваєві лінії: зі знаком „Т" з Гетьманських Валів через Марійську Площу, Галицьку, Баторія, Зиблікевича, Софії, Рацлавицьку до брами площі Сх. Торгів; зі знаком „11 А" з Гол. Двірця через вул. Сапіги, На Байках, Набєляка, Ленартовича, Пелчинську, Софії, Рацлавицьку до Сх. Торгів. У свята будуть туди курсувати ще й автобуси М. К. Е. Вози ліній „10" будуть скріплені з Гетьманських Валів до Стрийської рогачки возами зі знаком „П". В часі від 3—16-го вересня ц. р. в павільонах М.К.Е. коло Гол. Двірця й на Гетьманських Валах можна купити трамваєві карти „3 дні у Львові" по ціні 2.50 зол. За цими білетами можна їздити три дні по Львові трамваями, скільки бажано. З днем 1-го вересня припинили автобус М. К. Е. від Замарстинівської рогачки до міського купелевого заведення.

— Свій до свого! Пусте гасло, коли навіть „свідомі" українці та українські фірми не придержуються його. Ось наприклад: п. Андріїв Григорій, співвласник друкарні, що виконує українські роботи, найшов собі синдика в особі неукраїнського адвоката — д-ра Йосифа Мелера. Чи нема у Львові українських адвоктів?

— Театр ім. Тобілевича повідомляє, що заповіджена премієра відзначеної на драматичнім конкурсі песи Івана Зубенка п. н. „Орденя" відбудеться в Коломиї в днях 11. і 12. вересня ц. р. Стилеві костюми XVIII віку: французькі, татарські, московські. Старовинні західні й орієнтальні танці. Нові стилеві декорації. Постановка Миколи Бенцаля.

— Далі розвязують спортові товариства. Староство в Городенці розвязало на днях філію К. Л. К. у Серафинцях і припинило в діяльности У. С. К. „Пробій" в Городенці. Оба товариства були дуже діяльними.

— Кредити на закупно паші. Щоб зарадити бодай почасти бракові паші наслідком посухи, міністерство рільництва признало для хліборобів станиславівського воєвідства суму 125.000 зол. На конференції у воєвідськім уряді розділено цей кредит на закупно паші між поодинокі повіти.

— Годинники на залізничих двірцях. Міністерство шляхів видало розпорядок у справі годинників по залізничих двірцях. Всі будинки особових двірців мусять мати годинник, приміщений назовні від сторони залізничих шляхів, щоб виділи його подорожні. Ніччю ці годинники будуть освітлені.

— Новий поштовий уряд у Львові, „Львів 10." урухомлено при вул. Личаківській 69.

— Злодійський похорон відбувся у Львові. Ховали із крипти Вірменської катедри „віцекороля" касових вломників Маріяна Каспшака на Янівський цвинтар. Каспшака закололи ножами його спільники підчас сварки в шинку. За домовиною йшло коло 1500 злодіїв з вінками. На переді касові вломники несли вінець із написом: „Товаришеві від товаришів". За ними йшли делеґації склепових, мешканевих і кишеневих злодіїв, пасерів і т. д. Над гробом Каспшака один злодій виголосив довшу принагідну промову.

— Епільог убивства задля дівчини. Апеляційний суд у Львові розглядав справу Йосифа Стельмашка, Стефана Конарського і Казимира Рура, засуджених окружним судом за вбивство Михайла Андрушка з причини дівчини. Суд затвердив присуд першої інстанції, яким Стельмашка і Конарського засуджено по 3 роки вязниці, а Рурі підвищив кару з двох літ на три.

— Брат убив брата. Перед стрийським окружним судом на виїздній сесії у Скольому відповідав Федір Кепун із Синевідська Вижнього за вбивство свого брата Василя. Обвинувачений боронився тим, що в часі сварки вдарив брата кулаком так нещасливо в око, що цей упав трупом на місці, однак не мав наміру позбавити його життя. Братовбивника засуджено на 2 роки вязниці з припиненням виконання кари на три роки.

— З кругів „Учительської Громади" довідуємося, що **Проєкт програми навчання української мови в ліцеях** вже, як заповіджено свого часу, надрукований і в цих днях можна його отримати через книгарню „Рідної Школи" (вул. Сикстуська ч. 20). Деяке припізнення друку цієї програми вийшло через конечність узгіднити її з другим виданням державних Програм для ліцеїв, що появилося щойно під кінець серпня.

— Багно у скарбових урядах. З доручення золочівської прокуратури арештовано у Бродах контролера скарбової палати у Львові, Льва Куриловича, що перебував там на інспекції.

— Небезпечна інспекція. Віцеміністр шляхів Пясецький перевів інспекцію стаційного уряду і дорогового відтинку у Бродах. Інспекція скінчилася усуненням від урядування урядовця руху Яна Саре.

— Бараболяний рак. В Порогах надвірнянського повіту появився на полях засаджених бараболею, бараболяний рак, що спричинив велике знищення. Населення відчуває це тим сильніше, що бараболя це головна його пожива. На зиму прийдеться йому купувати бараболю. Рак дістався до цієї громади з іншого повіту при закупні бараболь під садження.

— Залізничі катастрофи. З вантажного потягу, що їхав із Чорткова до Білої Чортківської, відорвалося кілька вагонів, які почали по спадистому терені котитися назад до Чорткова. На скруті перед мостом на Сереті вагони вискочили із шин і звалившись із насипу, розбилися. Відорвані вагони знищили на значному просторі сиґналізаційні улаштування, так що комунікація перервалася на 5 годин. — На шляху Білосток-Барановичі особовий потяг зударився з товаровим, причому згинули дві особи, а вісім осіб вийшло з ранами.

— Краєва хроніка. В лісі коло Ярослава вбили Андрія Пельца, господаря з Кидалович. — В Подільцях рудецького повіту Ілько Лакота пробив на смерть свого брата Олексу підчас сварки за масток. — У Станиславові застрілився урядовець міської каси ощадности Якіз Тендлер, тому, що виповіли йому посаду. — У Вільхівцях пов. Сянік ударив грім у загороду б. солтиса Михайла Міхновського і спалив її зі всіми цьогорічними зборами. — У лісі коло Турі Великої (Долинщина) хтось застрілив з рушниці 33-літнього дикого стрільця С. Романка; коло нього лежав убитий дик. — Трьох бандитів стероризувало родину Любів у Ручках (Коломийщина) та зрабувало 200 золотих. — У звязку з крадіжю портфелю з грішми у Сев. Губчака в Коломиї арештували Зиновія Горука, чоловіка власнички реставрації та кельнера Йосифа Крилика під замітом участи в тій крадежі. — В Корнич коломийського повіту державний автобус переїхав 9-літнього Мих. Чабана, який перевезений до шпиталю помер.

— Арештований згинув у сільському арешті. В селі Красні коло Грималова війт волосної громади Адам Міхальський замкнув якогось бідного подорожного до громадського арешту тому, що не мав при собі ніяких документів. За арештанта всі забули. Минув місяць і аж дня 23. серпня ц. р. отворили шпихлір та найшли вже розложеного трупа. Бідачисько пробував їсти черевики, гриз мішки, але з голоду мусів померти. Хто він, не можна довідатися, бо ніяких паперів при собі не мав.

— Злодії випили церковне вино. До церкви в Чемеринцях пов. Перемишляни добулись крізь вікно злодії й забрали зі стола в захристії 2.50 зол. та випили фляшку богослужебного вина. Злодії втікли, сполошені вартівниками.

— Потяг наїхав на самохід. На дорозі з Білостоку до Волковиск потяг наїхав на вантажне авто, що везло 7 осіб. Наслідки були жахливі. Паровіз випав із шин, і самохід розбився. Всі пасажири потерпіли тяжкі рани, як поломання рук, ребер, вибиття очей і т. п. Катастрофа склалася серед густої мряки. Всіх ранених відвезли до шпиталю в Білостоці.

— Летунська катастрофа склалася в Александровичах під Бельськом. Приїхав там пільот інструктор Владислав Жак у звязку з фільмуванням пропаґандивної летунської фільми про діяльність польської летунської організації. Коли після лету він мав осідати, попсулося одно крило. і машина, попавши в коркотяг і впавши на землю, спалахнула вогнем. Одначе сувавючись ще коло 100 метрів по землі, вона сама згасла і це врятувало пільота, який тільки трохи попікся.

— Відкопують місто на Кримі. Совітська преса повідомляє, що археольогічна експедиція викрила біля Керчу на Кримі засипані піском руїни старинного міста Дія, основаного у VI. ст. перед Христом. Відкопано вже цілі вулиці міста, міські мури, вежі і т. п. Знайдено багато предметів домового вжитку і поверх 2.000 монет з III. століття по Христі.

— Медведі не признають совітської влади. Як повідомляють із Москви совітська полярна експедиція дісталася до острова Генрієти на Леdовім Океані і зголосила прилучення цього острова до СССР. На острові почали будувати полярну стацію. Тимчасом полярні медведі подерли совітський прапор, застромлений на вершку гористого острова. Знищили теж совітські орієнтаційні знаки.

— Населення Франції. Французький уряд оголосив офіціяльні дані, що торкаються населення Франції. На основі тих обчислень Франція має 41.907.056 мешканців, між ними 2,453.507 чужинців.

— Ріжні вістки. Для голяндської наслідниці престолу, кн. Юліянни куплено шляхомприлюдної збірки величавий яхт за 665 тисяч ґульденів. — Жертвою тайфуну, що перетягнув над містом Гонконом, впало 200 осіб. — Населення Берліна одержало ґазові маски по ціні 5 марок. — Над прибережними скелями біля міста Гель впали на скелі два військові літаки і згоріли. Погибли чотири особи.

— Винятоки з одного листа... „Я захоплена новочасним влаштуванням Ваших заведень. Підчас оглядин фабрики я переконалася особисто, що до виробу академічних зуп Кнорр уживають виключно природних продуктів, як: гороху, фасолі, шпараґів, каляфіорів, помідорів, а навіть шинки і червоні вина без жадних хемічних домішок. Ціла продукція відбувається направду у взірковім порядку і гигієнічних умовинах". Це признання одної з пань надіслане безпосередньо після оглядин Заведення Кнорр у Познані-Староленці. Радимо також і Паням оглянути фабрику Кнорр, щоб переконатися про правду слів висказаних до дирекції фабрики уживною прогульки.

✠ Посмертні згадки.

Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ЛИСЯК, емеритований суддя і адвокат, член Союзу Українських Адвокатів, б. синдик Нар. Дому і т. д., помер 2. ц. м. у Львові в 73. році життя. Похорон відбудеться в суботу 4. ц. м. з крипти вірменської катедри в год. 4.30 попол. на Личаківський цвинтар.

З Покійним відійшов від нас назавжди відомий староруський діяч, що в останніх роках, як і багато інших, еволюціонував виразно до українства. Належав теж до тих одиниць „староруського" табору, що намагалися разом з усім українським громадянством рятувати Народній Дім у Львові від погибелі для нього комісарщини, і з цього приводу вів завзяту боротьбу проти останнього комісаря Нар. Дому та його господарки, через що мав і довго всяких неприємностей. Зблизившися в останньому часі цілковито до українського національного табору, став працювати в тому напрямі, щоб притягнути до того табору й інших своїх приятелів та знайомих зпоміж москвофілів, що йому частинно і вдалося перевести. В. Й. П.!

Дописи.

РУДЕЧЧИНА.

40-ліття чит. „Просвіти" і 10-ліття т-ва „Сокіл" у Якимчицях. Дня 28. серпня п. р. оба товариства разом відсвяткували свої ювилеї. Почалось це свято в год. 1 попол. Похід з кількох сотень на чолі з послом Тершаківцем рушив з читальні на площу, де всі уставились до молитви. Орхестра з Кернииці (Городеччина) відограла „Боже Великий Єдиний" і піднесено прапор. Отворив свято і зложив привіт від філії „Просвіти" в Бибрці адв. д-р Утриско О. Член-основник посол Г. Тершаковець пригадав у своїй промові часи вперед 40 літ, вказав на осяги праці „Просвіти" за той час та взивав теперішню молодь до дальшої праці. П-ні Дарія [illegible]кова (донька пок. о. А. Вачинського, пароха і члена-основника) зложила привіт від Рогатинської [illegible] та вказувала на велику ролю жінки у вихованні молодого покоління. Прислали привіти: філія „Просвіти" в Рудках, „Сільський Господар" в Рудках, Т-во „Сокіл" у Гуменці та з родин Якимчиць п. Копур Іван, Хлопецький Антін, Троняк Іван і Ковжун Петро. Вільні вправи [illegible] тав соколів голова Тершаковець Зиновій. По дефіляді перед прапором і членами-основниками та [illegible] відбулися вправи вільноруч побратимів, посестер і [illegible] сту. Злучений хор (дириг. А. Карабин) з Якимчиць і Підзвіринця відспівав „Просвітянський гимн" і „Вязанку стрілецьких пісень та „Засяло сонце". Деклямували Андрій Швеца „Пісню Відродження" і Я. Чорний „Великі Роковини". Всі учасники відспівали „Ще не вмерла Україна", після чого стягнено прапор. Свято [illegible] стягнуло багато публики (понад 1000 осіб). Прибуло багато молоді з поодиноких сіл, щоб взяти участь у вправах, одначе староство це заборонило, як теж [illegible] вило опівати деякі пісні. Свято це викликало в учасників відповідний настрій і підем духа. Привіт було від Матірнього Товариства і також й від сповідних установ Комарна не було ані делегатів ані привітів.

Учасник.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Поворот до забутих звичаїв. У суботу 28. серпня ц. р. влаштував кружок „Сільського Господаря“ в Малковичах при чинній співучасти кружка „С. Г.“ з Дуньковичок давно вже забуті в перемиському повіті обжинки. Дуже миле та незатерте враження в учасників (коло 500 осіб) викликало вручення голові місцевого кружка „С. Г.“ пшеничного вінка цвітів, що його довершили дівчата-женці повбирані в гарні українські національні строї. Вручаючи вінок, дівчата виконали кілька відповідних обжинкових пісень. На дальшу програму обжинків зложились обжинкові пісні у виконанні хорів з Малкович і Дуньковичок та деклямації. Правдивою атракцією був попис маленьких дітонаток з дитячого садка. Справді дуже приємно було дивитись на них наших найменших, як вони, гарно прибрані, виконували ритмічні вправи та деклямували. На закінчення заст. голови Філії „С. Г.“ в Перемишлі д-р М. Рибак виголосив змістовний та добре обдуманий реферат про збіжеву і господарську коньюнктуру в цьому році, а повіт. агр. інж. В. Мосора говорив про значіння Хліборобського Вишколу Молоді у піднесенні сільськогосподарської культури. Обжинки, хоча дуже скромно влаштовані, всеж таки випали гарно. Молодь побачила дуже гарні наші обжинкові звичаї, а старші пригадали собі, як то колись бувало.

Попис наших найменших. За ініціятивою та заходом недавно прибулого о. декана Пантелеймона Малецького відбувся в неділю 29. серпня ц. р. кінцевий районовий попис дитячих садків у Міжинці. В пописі взяло участь 186 дітей, усі гарно прибрані в національні строї, з садків: Міжинець 34, Зоротовичі 25, Дроздовичі 18, Паньковичі 32, Грушатичі 29, Библо 30 і Стровевичі 18. У садках, очевидно, було багато більше дітей. До попису станули тільки найкраще підготовані. Враз з дітьми на попис до Міжинця прибули провідниці садків, родичі і гості, яких було понад 1000, та групки дівчат — кандидатки на нових членів кр. „Р. Ш.“. Попис почався молебнем у церкві, що його відправив о. декан П. Малецький. По молебні вся дітвора та гості зібрались на площі коло кооперативи, де о. Малецький виголосив гарну й повчальну промову, а діти, відспівавши кілька пісень, станули до попису з того, чого за два місяці вивчились. Та, на превеликий жаль і дітей та гостей, попис треба було по кількох точках закінчити, бо надтягнула чорна дощева хмара. На закінчення голова Пов. Кр. „Р. Ш.“ д-р М. Рибак звсував, скорочуючись, вагу дитячих садків і захоронок та рідношкільні ідеї. Другий делегат д-р М. Козак вже не міг говорити, бо почав падати дощ. З болем серця мусіла дітвора покидати площу вправ та ховатись по сусідніх хатах. Не здійснились їхні мрії похвалитися здобутками. Але і них кілька точок були доказом, що діти в садках не дармували, але вже з малку заправлялися до майбутньої суспільної праці.

В память 31. серпня 1919 р. У 18-ті роковини геройського здобуття українськими злученими військами матері українських городів — Києва — дня 31. серпня п. р. в салі „Української Бесіди“ у Перемишлі відбулась заходом ініціятивного гуртка студентської молоді скромна академія. На програму зложилися дві пісні, виконані студ. хором під управою студ. Я. Ощудляка, повний змісту реферат студ. В. Вітошинського та збірна деклямація при символічній картині проекту Я. Андрусевича й інж. Р. Загайкевича. Свято, хоч скромне, полишило в учасників незабутнє враження. К-к.

НАДВІРНЯНЩИНА.

З лугового руху. Використовуючи коротку перерву в зливах і хмароломах, що навістили цього року Надвірнянщину, улаштував „Луг“ у Перерослі попис у неділю 29. серпня. Це одно з найгарніших підгірських сіл, положених над річкою Стримбою. Село з традиціями давніх родів української шляхти (Тростинських, Голинських, Книгиницьких, Сиоверських, Клюфінських), поширилося значно в останніх роках, розпарцелювавши між себе фільварок гр. Шенборнової. Перше в цілім повіті перевело воно у себе комасацію, має кооперативу, читальню „Просвіти“ в гарним будинком і рядіом. А тепер розбудовує „Луг“. На попис прийшлося старшині змінити майдан, бо давній залила повінь зі Стримби, що перервалась під Тарновицею і залила полудневу частиньу села, добираючись до хат. Хоча по полях ще стояла вода, „Луг“, як тільки трохи обсохли дороги, покінчив приготування до свого свята. Попис розпочав молебень, відправлений місц. парохом о. Совинковським. По перерві, коли надійшли делеговані „Повіт. Лугом“ чоти зі сусідніх сіл Тарновиці, Назавізова, Волосова і Цуцилова та чета з Грабівця, перебривши щасливо кілька зливів, пороблених розлитою під Грабівцем Бистрицею, піднято на щоглі луговий прапор. Слідував звіт голови місц. „Лугу“, перегляд частин делегатом „Повіт. Лугу“ головою д-ром Банахом, привітання прибувших гостей та промова тогож делегата, який вказав на працю в місцевім „Лузі“ та на її вартість. З села було 9 відпоручників на краєвім пописі у Львові, що вернувшись узялися з новим запалом до роботи, усуваючи передовсім непорозуміння зі старшою четою. Нині вся молодь у Перерослі обєднана у спільній праці в „Лузі“. Радісним явищем було також прибуття „Луга“ з Волосова, який врешті пробудився з кільколітнього сну, визволився з опіки „організатора“ та поспішно організується під проводом голови сот. Бориса. До вправ станули 140 луговиків і 80 луговичок. Вправи вів особисто делегат д-р Банах, випробовуючи при цій нагоді придатність старшин з ріжних частин до командування. Вправи випали дуже добре. Попис закінчила вже смерком ритмічна вправа луговичок „Боже Великий“. Акомпаніювали їй змовно далекі громи і лискавки тучі, що перевалювалась бокими, не зачіпаючи Перерсля. По вправах і подяці місц. старшини Федоришина перейшло Лугове Братство до читальні на вечерниці.

ЛУЦЬК.

Темнота і безпросвітність волинського села. Дня 19. серпня ц. р. в Берестянах луцького повіту сталася така пригода: Солтис (на відході) Гаврило Величко з Берестян зібрав товариство для гри в карти — трьох робітників з центральної Польщі. Трапилось так, що з ними він грав торік і виграв 80 золотих. Отож у новій грі пошкодовані хотіли відігратись, але знову програли понад 10 золотих. Жінка солтиса, інтуїтивно відчуваючи лихо, вигнала ціле товариство з хати, а потім зі стодоли. Грачі пішли тоді до крамаря Миколи Шульського, у котрого була і горілка. Отож там почали грати і пити. Випили добре по „берестянськи“ і ті трохи знову програли. Як виходили на двір, то один з пошкодованих взяв у крамниці величезний ніж, чого не помітив солтис. Аж на дворі він побачив одного з товаришів гри з піднятим колом проти нього, а другого з ножем. Завдяки незвичайній притомности і силі Гаврило Величко не є на смерть порізаний, а дістав тільки один раз ножем у спину, а другий у стегно. Після цього напасники втікли з Берестян невідомо куди. Так скінчилися карти і пиятика. — Берестяни — велике, напівмолодіське село. Нема тут ні кооперативи, нема й культурно освітньої організації, де можна булоб чомусь доброму навчитись, попрацювати над собою та мати приємну, шляхотну розвагу. Чи в свято, чи в будень крамар споює темних несвідомих селян та тягне з них величезні користи. Замість „Народнього Дому“ берестянці через пиятику та своє безглузди збудували Шульському поверховий дім та наповнили його товарами за десятки тисяч золотих. Також і жид недавно приїхав, спочатку не мав нічого, а вже має повно товарів. Молоде берестянське, схаменися! Замість карт та пиятики візьмися до науки, освіти, підійми вивітність господарства через переведення комасації та розвиток рільничої культури! Нехай вкрпем буде село Силява, де старші і молодь, жіноцтво і мужчини, працюють згідно і йдуть великими кроками вперед до культури і матеріяльного добробуту. Місцевий.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

КОЛОМИЯ:
4. IX. Ніч під Івана Купала.
5. IX. Шаріка.
6. IX. Інваліди.
7. IX. Дівча з Маслосоюзу.

Білети можна вже набувати в Учит. Спілці.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ВИГОДА:
4. IX. Хмара.
5. IX. Жайворонок.
6. IX. Вій.
7. IX. Гейша.

ВЕЛДІЖ:
8. IX. Хмара.
9. IX. Воскресення.
10. IX. Маруся Богуславка.

ЖУРАВНО:
11. IX. Ніч під Івана Купала.

Театр перед виїздом на Лемківщину загостить до Львова з народним репертуаром.

Український Молодий Театр „Заграва“

КОСІВ:
4. IX. Муравлі.

КУТИ:
5. IX. Муравлі.

ЯБЛОНІВ:
6. IX. Трафіка пані генералової.

СТОПЧАТІВ:
7. IX. Тарас Шевченко.
8. IX. Земля — В. Стефаника.

ПЕЧЕНІЖИН:
9. IX. Трафіка пані генералової.
10. IX. Камо грядеши? I. частина.
11. IX. Камо грядеши? II. частина.

З Печеніжина театр вступить до Делятина, Надвірної, Богородчан, Солотвини й Отинії. Театр виставить на днях дві премієри: „Слово о полку Ігоря“ і „Лицарі ночі“.

Великий Театр:

Субота 4. IX. год. 8. веч. „Король волоцюг“ музична комедія.

Неділя 5. IX. год. 3.30 попол. „Король волоцюг“.

КІНА.

АПОЛЬО: „Бургтеатр“.
АТЛЯНТИК: „Велике Бетовенове кохання“.
ВАНДА: „Роз-Марі“, „Соната“.
ҐРАЖИНА: „Ординат Міхоровський“
ЕВРОПА: „Один поверх вище“.
КАСІНО: „Герої моря“.
КОПЕРНИК: „Пасажирка зайцем“ із Шерлі Темпль.
МАРУСЕНЬКА: „Приречення“.
МЕТРО: „Запькована“, „Останній погоня“.
МІРАЖ: „Пенні“.
МУЗА: „Клюб жінок“.
ПАКС: „Герої Сибіру“.
ПАЛЯС: „Наречена з припадку“.
РІЯЛЬТО: „Її перше кохання“.
РАЙ: „Палата у Фляндрії“ з М. Егерт.
СВІТ: „Закамянілий ліс“ і ревія.
СТИЛЕВЕ: „В тіни самітної сосни“ ревія.
ТОН: „Непереможний Робінзон Крузо“
УТІХА: „Анна Кареніна“ і ревія „Любовні маневри“.
ХИМЕРА: „Молодий ліс“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Білгород — Букарешт“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 4. вересня 1937.

БЕРЛІН 11.15 Веселі мельодії, 15.30 Дівчата співають, 19.00 Веч. гомін, 19.15 Ґріґорові твори, 20.10, 21.00 „Доя Цезар“ оп. Делінгера, 22.30 Танк. музика, БІЛГОРОД 18.00 Концерт квартету, 18.30 Нар. пісні, 20.00, 21.00 Муз. розр. програма, БУДАПЕШТ 17.00 Мадярські мельодії на форт., 19.30 Спів. ресітал, 21.35, 22.00 Циг. музика, 22.40, 23.00 Концерт військ. орх., ВІДЕНЬ 10.50 Нар. музика, 15.15 Австр. пісні, хор. капели, 19.25, 20.00, 21.00 „Розведена“ оп. А. Фаля, 21.40 Пісні й арії, відсп. Ф. Формахер, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Розр. музика, 19.00, 20.10 Ґріґові твори, сопр., форт., КОШИЦІ 13.30, 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Ґріґові твори у вик. солістів, 19.00, 19.40 Розр. і легка музика, 21.00 Комедія, 21.40, 22.00 Орх. концерт, МІНХЕН 14.25, 15.00 Вес. муз. авд., 18.00 Камер. музика на дуті інстр., 20.10, 21.00 Вок.-муз. авд., ПРАГА 15.10 Романтична музика, солісти, 19.15 Словацькі пісні у супр. циг. орх., РАДІО ПАРІ 18.15, 19.15, 19.45 Спів, 15.00 Віольончеля, 15.45 Камеральна музика, 16.15 Для дітей, 17.00 Легка музика, 18.25 Рецитації, 18.40 Сентиментальний тиждень, 20.00, 21.00, 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.15 Танкова музика, 19.10, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Льоенгрін“ оп. Р. Вагнера.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Поворот до забутих звичаїв. У суботу 28. серпня п. р. влаштував кружок „Сільського Господаря" в Малковичах при чинній співучасти кружка „С. Г." з Дуньковичок давно вже забуті в перемиському повіті обжинки. Дуже миле та незатерте враження в учасників (коло 500 осіб) викликало вручення голові місцевого кружка „С. Г." пшеничного вінка цвітів, що його довершили дівчата-жениці повбирані в гарні українські національні строї. Вручаючи вінок, дівчата виконали кілька відповідних обжинкових пісень. На дальшу програму обжинків зложились обжинкові пісні у виконанні хорів з Малкович і Дуньковичок та деклямації. Правдивою атракцією був попис маленьких діточок з дитячого садка. Справді дуже приємно було дивитись на цих наших найменших, як вони, гарно прибрані, виконували ритмічні вправи та деклямували. На закінчення заст. голови Філії „С. Г." в Перемишлі д-р М. Рибак виголосив змістовний та добре обдуманий реферат про збіжеву і господарську конюнктуру в цьому році, а повіт. агр. інж. В. Мосора говорив про значіння Хліборобського Вишколу Молоді у піднесенні сільсько-господарської культури. Обжинки, хоча дуже скромно влаштовані, всеж таки випали гарно. Молодь побачила дуже гарні наші обжинкові звичаї, а старші пригадали собі, як то колись бувало.

Попис наших найменших. За ініціятивою та заходом недавно прибулого о. декана Пантелеймона Малецького відбувся в неділю 29. серпня п. р. кінцевий районовий попис дитячих садків у Міжинці. В пописі взяло участь 186 дітей, усі гарно прибрані в національні строї, з садків: Міжинець 34, Зоротовичі 25, Дроздовичі 18, Пацьковичі 32, Грушатичі 29, Библо 30 і Стровевичі 18. У садках, очевидно, було багато більше дітей. До попису станули тільки найкраще підготовані Враз з дітьми на попис до Міжинця прибули провідниці садків, родичі і гості, яких було понад 1000, та групки дівчат — кандидатки на нових членів кр. „Р. Ш.". Попис почався молебнем у церкві, що його відправив о. декан П. Малецький. По молебні вся дітвора та гості зібрались на площі коло кооперативи, де о. Малецький виголосив гарну й повчальну промову, а діти, відспівавши кілька пісень, станули до попису з того, чого за два місяці навчились. Та, на превеликий жаль і дітей та гостей, попис треба було по кількох точках закінчити, бо надтягнула чорна дощева хмара. На закінчення голова Пов. Кр. „Р. Ш." д-р М. Рибак звсував, скорочуючись, вагу дитячих садків і захоронок та рідношкільні ідеї. Другий делегат д-р М. Козак вже не міг говорити, бо почав падати дощ. З болем серця мусіла дітвора покидати площу вправ та ховатись по сусідніх хатах. Не здійснились їхні мрії похвалитися здобутками Але і цих кілька точок були доказом, що діти в садках не дармували, але вже з малку заправлялися до майбутньої суспільної праці.

В память 31. серпня 1919 р. У 18-ті роковини геройського здобуття українськими злученими військами матері українських городів — Києва — дня 31. серпня п. р. в салі „Української Бесіди" у Перемишлі відбулась заходом ініціятивного гуртка студентської молоді скромна академія. На програму зложилися дві пісні, виконані студ. хором під управою студ. Я. Ощудляка, повний змісту реферат студ. В. Вітошинського та збірна деклямація при символічній картині проекту Я. Андруховича й інж. Р. Загайкевича. Свято, хоч скромне, полишило в учасників незабутнє враження. К-к.

НАДВІРНЯНЩИНА.

З лугового руху. Використовуючи коротку перерву в зливах і хмароломах, що навістили цього року Надвірнянщину, улаштував „Луг" у Перерослі попис у неділю 29. серпня. Це одно з найгарніших підгірських сіл, положених над річкою Стримбою. Село з традицією давніх родів української шляхти (Тростинських, Годинських, Книгиницьких, Синоверських, Клюфінських), поширилося значно в останніх роках, розпарцелювавши між себе фільварок гр. Шенборнової. Перше в цілім повіті перевело воно у себе комасацію, має кооперативу, читальню „Просвіти" з гарним будинком і радієм. А тепер розбудовує „Луг". На попис прийшлося старшині змінити майдан, бо давній залила повінь зі Стримби, що перервалась під Тарновицею і залила полудневу частину села, добираючись до хат. Хоча по полях ще стояла вода, „Луг", як тільки трохи обсохли дороги, покінчив приготування до свого свята. Попис розпочав молебень, відправлений місц. парохом о. Совиковським. По перерві, коли надійшли делеговані „Повіт. Лугом" чети зі сусідніх сіл Тарновиці, Назавізова, Волосова і Цуцилова та чета з Грабівця, перебрнвши щасливо кілька зливів, пороблених розлитою під Грабівцем Бистрицею, піднято на щоглі луговий прапор. Слідував звіт голови місц. „Лугу", перегляд частин делегатом „Повіт. Лугу" головою д-ром Банахом, привітання прибувших гостей та промова тогож делегата, який вказав на працю в місцевім „Лузі" та на її вартість. З села було 9 відпоручників на краєвім пописі у Львові, що вернувшись узялися з новим запалом до роботи, усуваючи передовсім непорозуміння зі старшою четою. Нині вся молодь у Перерослі об'єднана у спільній праці в „Лузі". Радісним явищем було також прибуття „Луга" з Волосова, який врешті пробудився з кількалітнього сну, визволився з опіки „організатора" та поспішно організується під проводом голови сот. Бориса. До вправ стануло 140 луговиків і 80 луговичок. Вправи віз особисто делегат д-р Банах, випробовуючи при цій нагоді придатність старшин з різних частин до командування. Вправи випали дуже добре. Попис закінчила вже смерком ритмічна вправа луговичок „Боже Великий". Акомпаніювали їй вимовно далекі громи і лискавки тучі, що перевалювалась боками, не зачіпаючи Перерослі. По вправах і подяці місц. старшини Федоришина перейшло Лугове Братство до читальні на вечерниці.

ЛУЦЬК.

Темнота і безпросвітність волинського села. Дня 19. серпня п. р. в Берестянах луцького повіту сталася така пригода: Солтис (на відході) Гаврило Величко з Берестян зібрав товариство для гри в карти — трьох робітників з центральної Польщі. Трапилось так, що з ними він грав торік і виграв 80 золотих. Отож у новій грі пошкодовані хотіли відігратись, але знову програли понад 10 золотих. Жінка солтиса, інтуїтивно відчуваючи лихо, вигнала ціле товариство з хати, а потім зі стодоли. Грачі пішли тоді до крамаря Миколи Шульського, у котрого була і горілка. Отож там почали грати і пити. Випили добре по „берестинськи" і ті трохи знову програли. Як виходили на двір, то один з пошкодованих взяв у крамниці величезний ніж, чого не помітив солтис. Аж на дворі він побачив одного з товаришів гри з піднятим колом проти нього, а другого з ножем. Завдяки незвичайній притомности і силі Гаврило Величко не є на смерть порізаний, а дістав тільки один раз ножем у спину, а другий у стегно. Після цього напасники втікли з Берестян невідомо куди. Так скінчилися карти і пиятика. — Берестяни — велике, напівполіське село. Нема тут ні кооперативи, нема й культурно освітньої організації, де можна булоб чомусь доброму навчитись, попрацювати над собою та мати приємну, шляхотну розвагу. Чи в свято, чи в будень крамар споює темних несвідомих селян та тягне з них величезні користи. Замість „Народнього Дому" берестинці через пиятику та своє безглуздя збудували Шульському поверховий дім та наповнили його товарами за десятки тисяч золотих. Також і жид недавно приїхав, спочатку не мав нічого, а вже має повно товарів. Молоде берестянське, схаменися! Замість карт та пиятики візьмися до науки, освіти, підійми видатність господарства через переведення комасації та розвиток рільничої культури! Нехай взірцем буде село Силно, де старші і молодь, жіноцтво і мужчини, працюють згідно і йдуть великими кроками вперед до культури і матеріяльного добробуту. Місцевий.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

КОЛОМИЯ:
4. IX. Ніч під Івана Купала.
5. IX. Шаріка.
6. IX. Інваліди.
7. IX. Дівча з Маслосоюзу.

Білети можна вже набувати в Учит. Спілці.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ВИГОДА:
4. IX. Хмара.
5. IX. Жайворонок.
6. IX. Вія.
7. IX. Гейша.

ВЕЛДІЖ:
8. IX. Хмара.
9. IX. Воскресення.
10. IX. Маруся Богуславка.

ЖУРАВНО:
11. IX. Ніч під Івана Купала.

Театр перед виїздом на Лемківщину загостить до Львова з народним репертуаром.

Український Молодий Театр „Заграва"

КОСІВ:
4. IX. Муравлі.

КУТИ:
5. IX. Муравлі.

ЯБЛОНІВ:
6. IX. Трафіка пані ґенералової

СТОПЧАТІВ:
7. IX. Тарас Шевченко.
8. IX. Земля — В. Стефаника.

ПЕЧЕНІЖИН:
9. IX. Трафіка пані ґенералової.
10. IX. Камо грядеши? I. частина.
11. IX. Камо грядеши? II. частина.

З Печеніжина театр вступить до Делятина, Надвірної, Богородчан, Солотвини й Отинії. Театр виставить на днях дві премієри: „Слово о полку Ігоря" і „Лицарі ночі".

Великий Театр:

Субота 4. IX. год. 8. веч. „Король волоцюг" музична комедія.

Неділя 5. IX. год. 3.30 попол. „Король волоцюг".

КІНА.

АПОЛЬО: „Бурґтеатр".
АТЛЯНТИК: „Велике Бетовенове кохання".
ВАНДА: „Роз-Марі", „Соната".
ҐРАЖИНА: „Ординат Міхоровський"
ЕВРОПА: „Один поверх вище".
КАСІНО: „Герої моря".
КОПЕРНИК: „Пасажирка зайцем" із Шерлі Темпль.
МАРУСЕНЬКА: „Приречення".
МЕТРО: „Запькована", „Останній погоння".
МІРАЖ: „Пенні".
МУЗА: „Клюб жінок".
ПАКС: „Герої Сибіру".
ПАЛЯС: „Наречена з припадку".
РІЯЛЬТО: „Й перше кохання".
РАЙ: „Палата у Фляндрії" з М. Еґерт.
СВІТ: „Зачарований ліс" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „В тіни самітної сосни" ревія.
ТОН: „Непереможний Робінзон Крузо"
УТІХА: „Анна Кареніна" і ревія „Любовні маневри".
ХИМЕРА: „Молодий ліс".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Білгород — Букарешт".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 4. вересня 1937.

БЕРЛІН 11.15 Веселі мельодії, 15.30 Дівчата співають, 19.00 Веч. гомін, 19.15 Ґріґорові твори, 20.10, 21.00 „Дон Цезар" оп. Делінгера, 22.30 Танк. музика, БІЛГОРОД 18.00 Концерт квартету, 18.30 Нар. пісні, 20.00, 21.00 Муз. розр. програма, БУДАПЕШТ 17.00 Мадярські мельодії на форт., 19.30 Спів. ресітал, 21.35, 22.00 Циг. музика, 22.40, 23.00 Концерт військ. орх., ВІДЕНЬ 10.50 Нар. музика, 15.15 Австр. пісні, хор, капеля, 19.25, 20.00, 21.00 „Розведена" оп. А. Фаля, 21.40 Пісні й арії, відсп. Ф. Формахер, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Розр. музика, 19.00, 20.10 Ґріґові твори, сопр., форт., КОШИЦІ 13.30, 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Ґріґові твори у вик. солістів, 19.00, 19.40 Розр. і легка музика, 21.00 Комедія, 21.40, 22.00 Орх. концерт, МІНХЕН 14.25, 15.00 Вес. муз. авд., 18.00 Камер. музика на дуті інстр., 20.10, 21.00 Вок.-муз. авд., ПРАГА 15.10 Романтична музика, солісти, 19.15 Словацькі пісні у супр. циг. орх., РАДІО ПАРІ 13.15, 19.15, 19.45 Спів, 15.00 Віольончеля, 15.45 Камеральна музика, 16.15 Для дітей, 17.00 Легка музика, 18.25 Рецитації, 18.40 Сентиментальний тиждень, 20.00, 21.00, 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.15 Танкова музика, 19.10, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Льоенґрін" оп. Р. Вагнера.

Жіночі торбинки

течки, портфелі, портмонетки, валізи, несесери, поручає і направляє по найдешевших цінах **робітня римарсько-галянтерійна Н. БАРЕР,** Львів, Сикстуська ч. 2 побіч фірми Саламандра.

Неділя, 5. вересня 1937.

БЕРЛІН 12.00 Орх. акордеоністів і форт., 18.00 Розр. музика, 19.15 Вальси, 20.00, 21.00 Концерт дутої орх.; БІЛГОРОД 18.00 Пісні, 19.50 Орх. концерт, 21.00 Пісні та мельодії, 22.00 Розр. музика; БУДАПЕШТ 13.00 Концерт оп. орх., 17.00 Вок. концерт, 18.30 Циг. музика, 21.30, 22.00 Концерт сальон. орх.; ВІДЕНЬ 12.30 Концерт на скр. і орх. а-моль Глазунова, 15.40 Давня італ. камер. музика, 16.45 Мале попурі, солісти, 19.30 Пісні й арії у вик. М. Гуси, сопр., 20.00 Музика наддунайських країв, 20.30, 21.00 Симф. концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Для дітей, 14.30 Баварський ліс співає, вок. авд., 18.00 Гарні мельодії, орх., 20.00, 21.00 З гостиною у Міляєра, китиця мельодій і сценка з життя композитора; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15, 18.00 Джез, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер: „Ле преклєа рідікіль" оп. Лятуади, „Сальоме" оп. Р. Штравса; МІНХЕН 19.15 Веч. музика, 20.00, 21.00 Вок.-муз. концерт; ПРАГА 17.00 Музика на діточі теми, орх., діточий хор, 17.50, 18.00 Обжинки, 22.30 Джез; РАДІО ПАРІ 19.30, 19.45, 20.15 Спів, 20.30, 21.00 Театр Уяви; РАДІО РОМАНІЯ 20.15, 21.00 „Мандрівка по Европі" орх. концерт (у прогр. Морена: Українська Суїта); РИМ 20.40 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40, 22.00 Орг. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 4. вересня 1937.

6.15 Ранішни пісни, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 11.05 Чого жде Польща від своєї молоді, промова мін. освіти Свєнтославського, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Хліборобська скринька, 12.25 Розривк. концерт, 14.00 Концерт бажань, 14.58 Наша програма, 15.00 Концерт бажань, 15.45 Господарські вістки, 16.00 „Івась" авд. для дітей, 16.30 „Казочки" у вик. квартету, 17.00 Нар. пісні, 17.15 Ґріґові твори: Лучай, спів, скрипка, форт., 17.50 Геройське місто Львів, гутірка, 18.00 Сусп. гутірка, 18.005 Моцарт: Скрипкова соната, з гр. пл., 18.25 Актуальна гутірка, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Форт., 19.40 Актуальна гутірка, 19.50 Спортові вістки, 20.00 Діти йдуть до школи, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна хліборобська гутірка, 21.05 „Пригода в Ґрінцінгу" оперетка А. Ленчевського, 21.55 „Будні пп. Ковальських", 22.10 Танк. музика у вик. малої орх., 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси, метерольоґ. комунікат, 23.00 Куток гумору, 23.05 Танк. музика з гр. пл., 23.10 Монольоґ Л. Жиповського: „Батько зачумлених", „Гості з квартирункового бюра" 23.20 Музика з гр. плит.

Неділя, 5. вересня 1937.

8.00 Сигнал часу; 8.03 Ранішній денник; 8.15 Для села: Хліборобська газетка, Музика з гр. пл., Сільське будівництво; 9.00—10.45 Богослуження, опісля музика з гр. пл.; 10.45 Музика з гр. пл.; 11.00 Орх. концерт; 11.30 Легка музика з гр. пл.; 13.10 Розр. концерт, орх., спів, два вібрафони, скрипка; 14.40 Потіха батьків, гумореска Ст. Брандовського, 15.00 Для села, 16.00 Великопольські пісні й танки, 16.40 Остання авдиція літнього конкурсу П. Р., 17.00 „Підвечірок на Торгах", орх., пісеньки, Щепко і Тонько, хор, 19.00 Авд.: Продам камінь, 19.35 Вогнева сторожа при праці, 20.00 Концерт солістів, форт., Мосєвль-Чайковський тенор, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політичний огляд, 20.40 Веч. денник, 21.00 Пожежа в міністерстві, вес. авд., 21.25 Репортаж, 21.40, 21.41 Спортові вістки, 22.00 Брамс: Форт. соната ф-моль оп. 5., 22.35 Дж. Рогачевський співає, гр. пл., 22.50 Останні вістки веч. денника, метеорольоґ. комунікат, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Глинянські килими Ґобеліни, завіски, обруси найкращі і найліпшої якости поручає фабричний склад
Ст. Ґалан **Львів, вул. Сикстуська ч. 20** (Народна Гостинниця)
Ціни фабричні. Приймаємо облігації Нар. Позички та інші вартостеві державні папері. Власні крамниці у всіх великих містах 6—6

БІРЖА.

Гроші.

Львів, дня 3 вересня 1937.

Купно-продажа: Бельґи бельґ. 89·48, 89·05, Доляри американські 5.29·50, 5.27·00, доляри канад. 5.29·50—5.27·00, Фльорени гол. 293·32—291·30, Франки фр. 19·87—19·73, Франки швайцарські 122·05—121·25, Фунти анґл. 26·38—26·22, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·80—17·00, Кор. дан. 117·79—116·95 Кор. норв. 132·53—131·55, Корони шв. 135·93—13?·95, Ліри італ. 23·80—23·10, Марки фінлянд. 11·63—11·20, Марки нім. 132·00 — 127·00, Шилінґи австр. 98·50—97·00, Тель Авів 26·25—25·95, Марки нім. срібні 140·00 — 134·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 56·45, 55·50, поз. інв. 1 ем. 68·00, серія 82·00 2 ем. непот. серія 82·75, консол. 58·25, 58·50, 58·00, 58·25, дві ост. дрібні.

Папери.

Банк Польський 105·00, Цукор 35·00, Вугодь 27·00, Лільпоп 53·75—52·50, Стараховичі 33·75, Габербуш 39·75.

Тенденція сильніша.

Збіжжя.

Гречка	22·00—20·50
Ріпак озим.	57.75—58·25
Ріпак літний	52·00—52·50
Каша гречана	40·00—42·00

Інші курси незмінені.

ЦЕНТРОСОЮЗ-ЛЬВІВ.

Львів, 2. вересня 1937.

Звідомлення зі збіжевого ринку.

Ціни Централсоюзу, Львів, за 100 кг. льоко вагон стація заладовання.

Пшениця одн.	28·00—29·00
Пшениця зб.	27·50—28·50
Жито зб.	21·25—22·25
Ячмінь пашн.	16·50—17·00
Ячмінь 640	17·50—18·00
Ячмінь 680	18·50—19·00
Овес легко задош.	17·00—17·50
„ незадош.	18·50—19·00
Кукурудза жовта	25·00—25·50
Кукурудза червона	26·00—26·50
Ріпак	56·50—57·50
Вика темна нов. збору	18·00—19·00
Вика сіра	17·00—18·00
Насіння льону	45·00—46·00
Гречка	18·00—19·00

Пшениця і жито подешевіли на 25 гр. Ячмінь подорожів на 50 гр. Ціни інших продуктів незмінені. Тенденція на жито і пшеницю легко знижкова. На інше вдержана. На ячмінь признано експортову премію у висоті 3. зол. тому ячмінь легко звишкує. При теперішніх цінах включно з премією є можливість експорту.

ЦЕНТРОСОЮЗ

ОПОВІСТКИ.

Наталія з Дуцьків і Юрій Сінгалевичі складають 20.— зол. на політ. вязнів замісць повідомлень про своє вінчання, що відбулося 5. серпня 1937.

ПІДПРИЄМСТВА

ДО РЕАЛІЗАЦІЇ вискового винаходу шукаю спільника з квотою 3000 зол. Зголошення під „Реалізація" до Адмін. „Діла". 1569 1—2

АНТИКВАРНІ

КНИЖКИ шкільні, уживані і нові продає найдешевше відома **Книгарня Гельцля** тепер **Баторія 32.** Замовлення з провінції виконуємо відворотно. 1576 1—3

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ нові, вживані, найдешевше в Антикварні „МІЛЬ КНИЖКОВИЯ". Львів, Баторія 6. Купно — продаж — заміна. 1524 3—5

НАУКА

ШКОЛА КРОЮ ЖІНОЧОГО, ведена паризьким моделістом БІНДЕРОМ, дипльомованим у Парижі, Дрезні, Відні. Професор патронату. Приймає вписи, ціни низькі — **Львів, Оссолінських 12.** 1518 2—12

АБСОЛЬВЕНТКА семінарії шукає лекцій у Львові або на провінції. „Діло" під „Скромна". 1552 2—2

В ТОВМАЧІ з днем 1. жовтня ц. р. починається тримісячний курс диригентів. У програмі: музикольогія на дутих і смичкових інструментах, кооперація, діяльство, наука культурно-освітніх ділянок. Зголошення до 20. вересня ц. р. з маркою на відповідь. Проф. Білецький, Тлумач, Шашкевича 2. 1550 3—3

МЕШКАННЯ

КІМНАТА соняшна, гарна, з уряджениям до винайму Байки 26/12. 1526 1-3

ДВА ПОКОЇ, передпокій, кухня, повний комфорт. Один покій, передпокій, кухня, комфорт — уже вільні на поверсі, до полудня **Остроленцка 17** ріг Потоцького, напроти церкви і шкіл СС. Василіянок. 1549 2—3

КУПНО - ПРОДАЖА

КОВДРИ найдешевше тільки у Вирібні Ковдер Кентшинського 4. 1568 1—6

НАЙНОВІШІ капелюхи мужеські, шапки військові, студентські і цивільні поручає **християнська вирібня ЯН ВІТТМАН. — Львів, Трибунальська 1.** 1479 4—8

ПРОДАМ єдину українську крамницю з волічками і ґалянтерією, в окр. місті, при головній вулиці, з добірним товаром і виробленою клієнтелею. Нефахових впроваджу в деталі торгівлі. Зголошення до Адм. „Діла" під „Волічки 7.500". 1574 1—2

ФАРТУШКИ шкільні, мундурки, убранка „Світ Дитини („Swiat Dziecka") Сикстуська 2, Львів. 1559 1—2

ОКАЗІЙНО продає кушнір Карпяк, Зиблікевича 4 жів. футро крети, кангуру і муж. тхірі. 1578 1—2

РІЖНІ

Усе шкільне приладдя: наплечники на книжки й течки, записники, вічні пера, ол'вці, рисункові бльоки, числа, відзнаки, 9-100 тощо купите **найкорисніше** в фірмі **Львів, Руська 20**

СОЮЗНИЙ БАЗАР ЛЬВІВ

ЛІКАРСЬКО - ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ д-ра Б. Баранецького у Львові, вул. Миколая 23, ріг вул. Зиблікевича, приймає пацієнтів — по перерві вакаційній — в хоробах зубів і устної ями як звичайно щодня від 11—1 і 3—6. Власна технічно-дентистична робітня. 1559 2—

ДО ЗАМІНИ середня парохія, добра дотація, за парохію в здоровій околиці. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Парохія". 1563 2—2

НАЙДЕШЕВШЕ ковдри власного виробу **Романова, Ґродзіцьких 4. —** біля Ринку. — 1465 2—5

НОВИНА ДЛЯ ПАНЬ. Віденське стриження з валочком 1 зол. Тривка ондуляція 5 зол. Сальон чесання пань — Сикстуська 8, в подвірі. 1567 1—2

ГОДИННИКИ старі на нові та біжутерію замінює найкорисніше ВАНДЕР, Шайноха один. Прецизійна, дешева направа годинників і біжутерії. 1571 1-11

ФОРТЕПІЯНИ, піяніна, фісгармонії знамениті, ґарантовані — дешево продає, міняє **Ганак, Пілсудського 21, І. пов.** 1456 7—10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ СЕРЦЯ
Примар Др. УНҐАР
Електрокардіографічні розсліди серця
Львів, Валова 11. Тел. 296-58
ВЕРНУВСЯ. 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Непромакальні плахти 2-5
І. КОНРАД
Львів, ул. Ґетманська 22, тел. 249-83

Дім дитячої конфекції
„Рай Дитини і Студента"
І. ҐІСС, Львів, пл. Марійська 3
Марійська Галерія
Поручає дитячі вбрання, плащики для хлопців і дівчат та для студентів і студенток. Замовлення виконуємо в 24 год.
Ціни низькі конкуренційні. 2—5

ВПИСИ

на однорічний, новітній курс крою і шиття, а також домашнього господарства з правом видавати свідоцтва і управненням фахової освіти через три роки аж до визволення. Також приймає на тримісячний практичний курс крою, шиття, шиття білля, також всі роботи з ділянки жіночих одягів.

З провінції приймає з цілим утриманням і з наукою за зол. 90.

Інформації дає

Марія Пісарська
Львів, Сташіца 8. II. пов.

Шкільні книжки
для всяких типів шкіл, — вимінює за мінімальною доплатою. Також купує — продає найкорисніше.
КНИГАРНЯ БАРДАХА
ЛЬВІВ, КРАКІВСЬКА Ч. 1.
Замовлення з провінції полагоджу-1573 ємо відворотною почтою. 1—5

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія: КОПЕРНИКА 15 а.

Нічо дивного
що всі радо купують всяке білля мужеське, жіноче, дитяче і постелеве у фабриці
„ПАВ" Львів, Сикстуська 1
бо гарна, тривала й недорога

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Жіночі торбинки

течки, портфелі, портмонетки, валізи, несесери, поручає і направляє по найдешевших цінах робітня римарсько-галантерійна **Н. БАРЕР**, Львів, Сикстуська ч. 2 побіч фірми Саламандра.

Неділя, 5. вересня 1937.

БЕРЛІН 12.00 Орх. акордеоністів і форт., 18.00 Розр. музика, 19.15 Вальси, 20.00, 21.00 Концерт дутої орх.; БІЛГОРОД 18.00 Пісні, 19.50 Орх. концерт, 21.00 Пісні та мельодії, 22.00 Розр. музика; БУДАПЕШТ 18.00 Концерт оп. орх., 17.00 Вок. концерт, 18.30 Циг. музика, 21.30, 22.00 Концерт сальон. орх.; ВІДЕНЬ 12.30 Концерт на скр. і орх. а-моль Глазунова. 15.40 Давня італ. камер. музика, 16.45 Мале попурі, солісти, 19.30 Пісні й арії у вик. М. Гуси, сопр., 20.00 Музика наддунайських країв, 20.30. 21.00 Симф. концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Для дітей, 14.30 Баварський ліс співає, вок. анд., 18.00 Гарні мельодії, орх., 20.00, 21.00 З гостиною у Міллєра, китиця мельодій і сцинка з життя композитора, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15, 18.00 Джез, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер: „Ле преклєз рідікіль" оп. Лятуади, „Сальоме" оп. Р. Штравса; МІНХЕН 19.15 Веч. музика, 20.00, 21.00 Вок.-муз. концерт; ПРАГА 17.00 Музика на діточі теми, орх., діточий хор, 17.50, 18.00 Обжинки, 22.30 Джез; РАДІО ПАРІ 19.30, 19.45, 20.15 Спів, 20.30, 21.00 Театр Уяви; РАДІО РОМАНІЯ 20.15, 21.00 „Мандрівка по Европі" орх. концерт (у прогр. Морена: Українська Суїта); РИМ 20.40 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40, 22.00 Орг. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 4. вересня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник. 7.10 Музика з гр. пл., 11.05 Чого жде Польща від своєї молоді, промова мін. освіти Свентославського, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12,15 Хліборобська скринька, 12.25 Розривк. концерт. 14.00 Концерт бажань, 14.53 Наша програма, 15.00 Концерт бажань, 15.45 Господарські вістки, 16.00 „Івась" авд. для дітей, 16.30 „Казочки" у вик. квартету, 17.00 Нар. пісні, 17.15 Ґріґові твори: Лучай, спів, скрипка, форт., 17.50 Геройське місто Львів, гутірка, 18.00 Сусп. гутірка, 18.005 Моцарт: Скрипкова соната, з гр. пл., 18.25 Актуальна гутірка. 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка. 19.00 Форт., 19.40 Актуальна гутірка, 19.50 Спортові вістки, 20.00 Діти їдуть до школи, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна хліборобська гутірка, 21.05 „Пригода в Ґрінціні" оперетка А. Лепчевського. 21.55 „Будні пп. Ковальських", 22.10 Танк. музика у вик. малої орх., 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси, метеорольог. комунікат, 23.00 Куток гумору, 23.05 Танк. музика з гр. пл., 23.10 Монольог Л. Жиповського: „Батько зачумлених", „Гості з квартирункового бюра" 23.20 Музика з гр. плит.

Неділя, 5. вересня 1937.

8.00 Сигнал часу; 8.03 Ранішній денник; 8.15 Для села: Хліборобська газетка, Музика з гр. пл.., Сільське будівництво; 9.00—10.45 Богослуження,опісля музика з гр. пл.; 10.45 Музика з гр. пл.; 11.00 Орх. концерт; 11.30 Легка музика з гр. пл.; 13.10 Розр. концерт, орх., спів, дво вібрафони, скрипка; 14.40 Потіха батьків, гумореска Ст. Брандовського. 15.00 Для села, 16.00 Великопольські пісні й танки, 16.40 Остання авдиція літнього конкурсу П. Р., 17.00 „Підвечірок на Торгах", орх., пісеньки, Шецко і Тонько, хор. 19.00 Авд.: Продам камінь, 19.35 Вогнева сторожа при праці, 20.00 Концерт солістів, форт.. Москаль-Чайковський тенор, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політичний огляд, 20.40 Веч. денник, 21.00 Пожежа в міністерстві, вес. авд., 21.25 Репортаж, 21.40, 21.41 Спортові вістки, 22.00 Брамс: Форт. соната ф-моль оп. 5., 22.35 Дж. Рогачевський співає, гр. пл., 22.50 Останні вістки веч. денника, метеорольог. комунікат, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Глинянські килими

Ґобеліни, завіски, обруси найкращі і найліпшої якости поручає фабричний склад

Ст. Ґалан Львів, вул. Сикстуська ч. 20 (Народна Гостинниця)

Ціни фабричні. Приймаємо облігації Нар. Позички та інші вартостеві державні папері. Власні крамниці у всіх великих містах 6—6

БІРЖА.

Гроші.

Львів, дня 3. вересня 1937.

Купно-продажа: Бельґи бельг. 89·48, 89·05, Доляри американські 5.29·50, 5.27·00, доляри канад. 5.29·50—5.27·00. Фльорени гол. 293·32—291·30, Франки фр. 19·87—19·75, Франки швайцарські 122·05—121·25, Фунти англ. 26·38—26·22, Гульдени данц. 100·23—99·80, Корони ч. 17·80—17·00, Кор. дан. 117·79—116·95 Кор. норв. 132·53—131·55, Корони шв. 135·93—134·95, Ліри італ. 23·89—23·10, Марки фінлянд. 11·63—11·20, Марки нім. 132·00 — 127·00, Шилінги австр. 98·50—97·00, Тель Авів 26·25—25·95, Марки нім. срібні 140·00 — 134·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 56·45, 55·50, поз. інв. 1 ем. 68·00, серія 82·00 2 ем. нелот. серія 82·75, консол. 58·25, 58·50, 58·00, 58·25, дві ост. дрібні.

Папери.

Банк Польський 105·00. Цукор 35·00, Вугодь 27·00, Ліпьпоп 53·75. 52·50, Стараховичі 33·75, Габербуш 39·75.

Тенденція сильніша.

Збіжжя.

Гречка	22·00—20·50
Ріпак озим.	57·75—58·25
Ріпак літний	52·00—52·50
Каша гречана	40·00—42·00

Інші курси незмінені.

ЦЕНТРОСОЮЗ-ЛЬВІВ.

Львів, 2. вересня 1937.

Звідомлення зі збіжевого ринку.

Ціни Центросоюзу, Львів, за 100 кг. льоко вагон стація заладовання.

Пшениця одн.	28·00—29·00
Пшениця зб.	27·50—28·50
Жито зб.	21·25—22·25
Ячмінь пашн.	16·50—17·00
Ячмінь 640	17·50—18·00
Ячмінь 680	18·50—19·00
Овес легко задош.	17·00—17·50
„ незадош.	18·50—19·00
Кукурудза жовта	25·00—25·50
Кукурудза червона	26·00—26·50
Ріпак	56·50—57·50
Вика темна нов. збору	18·00—19·00
Вика сіра	17·00—18·00
Насіння льону	45·00—46·00
Гречка	18·00—19·00

Пшениця і жито подешевіли на 25 гр. Ячмінь подорожів на 50 гр. Ціни інших продуктів незмінені. Тенденція на жито і пшеницю легко знижкова. На інше вдержана. На ячмінь признано експортову премію у висоті 3. зол. тому ячмінь легко звишкує. При теперішніх цінах включно з премією є можливість експорту.

ЦЕНТРОСОЮЗ

ОПОВІСТКИ.

Наталія з Дуцьків і Юрій Сінгалевичі складають 20.— зол. на політ. вязнів замісць повідомлень про своє вінчання, що відбулося 5. серпня 1937.

ПІДПРИЄМСТВА

ДО РЕАЛІЗАЦІЇ вискового винаходу шукаю спільника з квотою 3000 зол. Зголошення під „Реалізація" до Адмін. „Діла". 1569 1—2

АНТИКВАРНІ

КНИЖКИ шкільні, уживані і нові продає найдешевше відома **Книгарня Гельцля** тепер **Баторія 32.** Замовлення з провінції виконуємо відворотно. 1576 1—3

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ нові, вживані, найдешевше в Антикварні „МІЛЬ КНИЖКОВИЯ". Львів, Баторія 6. Купно — продаж — заміна. 1524 3—5

НАУКА

ШКОЛА КРОЮ ЖІНОЧОГО, ведена паризьким моделістом БІНДЕРОМ, дипльомованим у Парижі, Дрезні, Відні. Професор патронату. Приймає вписи, ціни низькі — **Львів, Оссолінських 12.** 1518 2—12

АБСОЛЬВЕНТКА семінарії шукає лекцій у Львові або на провінції. „Діло" під „Скромна". 1552 2—2

В ТОВМАЧІ з днем 1. жовтня ц. р. почнеться тримісячний курс диригентів. У програмі: музикольогія на дутих і смичкових інструментах, кооперація, дяківство, наука культурно-освітніх діланок. Зголошення до 20. вересня ц. р. з маркою на відповідь. Проф. Білецький, Тлумач, Шашкевича 2. 1550 3—3

МЕШКАННЯ

КІМНАТА сонішна, гарна, з урядженням до винайму Байки 26/12. 1526 2-3

ДВА ПОКОЇ, передпокій. кухня, повний комфорт. Один покій, передпокій, кухня, комфорт — уже вільні на поверсі, до полудня **Остроленцка 17** ріг Потоцького, напроти церкви і шкіл СС. Василіянок. 1519 2—3

КУПНО - ПРОДАЖА

КОВДРИ найдешевше тільки у Вирібні Ковдер Кентшинського 4. 1568 1—6

НАЙНОВІШІ капелюхи мужеські, шапки військові, студентські і цивільні поручає **християнська вирібня ЯН ВІТТМАН. — Львів, Трибунальська 1.** 1479 4—6

ПРОДАМ єдину українську крамницю з воліччями і ґалантерією, в окр. місті, при головній вулиці, з добірним товаром і виробленою клієнтелею. Нефахових впроваджу в деталі торгівлі. Зголошення до Адм. „Діла" під „Волички 7.500". 1574 1—2

ФАРТУШКИ шкільні, мундурки, убранка „Світ Дитини (**„Swiat Dziecka"**) Сикстуська 2, Львів. 1559 1—2

ОКАЗІЙНО продає кушнір Карпяк, Зиблікевича 4 жін. футро крети, канґуру і муж. тхірі. 1578 1—2

РІЖНІ

Усе шкільне приладдя: наплечники на книжки й течки, записники, вічні пера, олівці, рисункові бльоки, числа, відзнаки, 9-100 тощо купите **найкорисніше** в фірмі **Львів, Руська 20**

СОЮЗНИЙ БАЗАР · ЛЬВІВ ·

ЛІКАРСЬКО - ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ д-ра Б. Беранецького у Львові, вул. Миколая 23, ріг вул. Зибликевича, приймає пацієнтів — по перерві вакаційній — в хоробах зубів і устної ями як звичайно щодня від 11—1 і 3—6. Власна технично-дентистична робітня. 1559 2—

ДО ЗАМІНИ середна парохія, добра дотація, за парохію в здоровій околиці. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Парохія". 1563 2—2

НАЙДЕШЕВШЕ ковдри власного виробу **Романова, Гродоцьких 4. — біля Ринку. —** 1465 2—5

НОВИНА ДЛЯ ПАНЬ. Віденське стриження з валочком 1 зол. Тривка ондуляція 5 зол. Сальон чесання пань — Сикстуська 8, в подвірі. 1567 1—2

ГОДИННИКИ старі на нові та біжутерію замінює найкорисніше ВАНДЕР, Шайноха одна. Прецизійна, дешева направа годинників і біжутерії. 1571 1-11

ФОРТЕПІЯНИ, піяніна, фісгармонії заменіті. ґарантовані — дешево продає, міняє **Ганак, Пілсудського 21, I. пов.** 1456 7—20

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ СЕРЦЯ
Примар **Др. УНҐАР**
Електрокардіографічні розсліди серця
Львів, Валова 11. Тел. 296-58
ВЕРНУВСЯ. 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Непромакальні плахти 2-5
І. КОНРАД
Львів, ул. Ґетманська 22, тел. 249-83

Дім дитячої конфекції
„Рай Дитини і Студента"
І. ГІСС, Львів, пл. Марійська 5
Марійська Ґалерія
Поручає дитячі вбрання, плащики для хлопців і дівчат та для студентів і студенток. Замовлення виконуємо в 24 год.
Ціни низькі конкуренційні. 2—5

ВПИСИ

на однорічний, новітній курс крою і шиття, а також домашнього господарства з правом видавати свідоцтва і управненням фахової освіти через три роки аж до визволення. Також приймаю на тримісячний практичний курс крою, шиття, шиття білля. також всі роботи з ділянки жіночих одягів.

З провінції приймає з цілим утриманням і з наукою за зол. 90.

Інформації дає

Марія Пісарська
Львів, Сташиця 8. II. пов.

Шкільні книжки
для всяких типів шкіл, — вимінює за мінімальною доплатою. Також купує — продає найкорисніше.
КНИГАРНЯ БАРДАХА
ЛЬВІВ, КРАКІВСЬКА Ч. 1.
Замовлення з провінції полагоджуємо відворотною почтою. 1573 1—5

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.**
Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія: КОПЕРНИКА 15 а.

Нічо дивного
що всі радо купують всяке білля мужеське, жіноче, дитяче і постелеве у фабриці
„ПАВ" Львів, Сикстуська 1
бо гарна, тривала й недорога

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 130.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.